

72

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΙΔΡΥΤΑΙ

ΝΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 1

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 65-84

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΔΡ. 200.-

ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 100.-

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Λ. Α. 1.-

ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΣΕΛ. 10.-

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 5

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1930

ΑΘΗΝΑΙ-ΕΤΟΣ Α'-ΤΕΥΧΟΣ 3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:

Περί τήν «υπόθεσιν» Μαζαράκη

ΚΩΝΣΤ. ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΥ:

Τὸ Πολίτευμά μας καὶ τὸ Ἀμερικανικὸν σύστημα

ΝΙΚ. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ:

Ἡ Δημοκρατία ἐν Τουρκίᾳ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ:

Ἀπὸ τήν Χάγην εἰς τὰ Στενὰ

ΛΕΟΝΤΟΣ ΜΑΚΚΑ:

Ἡ νόσος τοῦ ἀτομικισμοῦ

ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗ:

Ἡ ἐλληνογερμανικὴ σύμβασις

ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ:

Ὁ νέος προϋπολογισμός

Α. ΣΜΠΑΡΟΥΝΗ:

Ἡ φορολογία τῶν Ἀωνύμων Ἑταιρειῶν

Γ. ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ:

Τὸ δασικὸν ζήτημα

Μ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ:

Ἄγροὶ καὶ πόλεις

ΒΑΣ. ΚΥΡΕΛΛΟΥ:

Ταμεῖον Συντάξεων Νομικῶν

ΦΩΚ. ΖΑΪΜΗ:

Τὸ Λιγνιτικὸν ζήτημα

ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ:

Τὸ «Θέατρον Ἐφαρμογῆς»

ΠΕΤΡΟΥ ΧΑΡΗ:

Ἡ Κριτικὴ

ΑΛΚΗ ΘΡΥΛΟΥ:

Τὰ νέα βιβλία

ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ:

Ἡ μουσικὴ ζωὴ

Α. ΠΕΤΡΙΔΟΥ:

Ἡ ταπητουργικὴ κρίσις

ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ:

Γιουγκοσλαβία-Ἑλλάς

Π. Μ. ΡΟΖΑΚΗ:

Ἡ Τράπεζα τῶν Διεθνῶν Διακανονισμῶν

ΛΑΚΩΝΙΚΑ — Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΙΝΗΣΙΣ — ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ — ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

ΓΕΩΡΓ. ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

Κεφάλαιον μελοχικόν και άωοδεμαλικόν Δρχ. 1.205.000.000
Καλαδέσεις (Κατάστασις της 30ης 'Ιουνίου 1929) » 6.250.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Ι. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Προεξόφλησις συναλλαγματικών και γραμματίων εις διαταγήν, τοκομεριδίων, και άλλων οίωνδήποτε έμπορικών βιομηχανικών τίτλων. — Άγορά και πώλησις έξωτερικού συναλλάγματος. — Δάνεια και πιστώσεις δι' άνοικτοῦ λ)σμοῦ επί ένεχέρω δημοσίων χρεωγράφων, μετοχών και όμολογιών Έταιρειών, έμπορευμάτων και ένεχυρογράφων. — Προκαταβολαί επί φορτωτικών και πιστώσεις πρὸς παραλαβήν φορτωτικών έν τη ήμεδαπῇ και τη άλλοδαπῇ. — Δάνεια πάσης φύσεως πρὸς συνεταιρισμούς, κτηματίας και παραγωγούς. — Καταθέσεις ήμεως, προθεσμίας και διαρκείας εις δραχμάς και ξένα νομίσματα. — Καταθέσεις Ταμιευτηρίου, εις δραχμάς και ξένα νομίσματα. — Τηλεγραφικά και ταχυδρομικά έντολαί πληρωμής επί τοῦ έσωτερικού και τοῦ έξωτερικού. — Έκδοσις πιστωτικών έπιστολών. — Έκδοσις έπιταγών επί τοῦ έσωτερικού και τοῦ έξωτερικού. — Είσπραξις συναλλαγματικών, γραμματίων εις διαταγήν, έπιταγών, φορτωτικών και άλλων αξιών. — Άγορά και πώλησις μετοχών και χρεωγράφων έν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνών και έν τη άλλοδαπῇ διά λογαριασμόν τρίτων. — Φύλαξις χρηματογράφων παντός είδους και κιβωτίων άδήλου περιεχομένου. — Ένοικίαισις χρηματοκιβωτίων πρὸς φύλαξιν τίτλων και τιμαλφών άντικειμένων. — Παροχή έγγυήσεων ύπέρ τρίτων. — Γενικῶς έκτέλεσις τραπεζικῶν έργασιών πάσης φύσεως.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 9α ΤΗΛΕΦ: 7—10 ΠΑΛΑΙΟΝ ΤΗΛΕΓΡ: ΣΤΑΦΟΡΓΑΝΩΣΙΝ ΑΘΗΝΑΣ	CENTRAL CURRANT OFFICE 46, Fish Street Hill — LONDON	GRIECHISCHES KORINTHEN Sundicat-Dovenhof — HAMBURG
	COMPTOIR CENTRAL DU RAISIN DE CORINTHE 56, Rue Beaubourg — PARIS	

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΕΙΣ ΑΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥΣ ΑΓΟΡΑΣ

Ἡ Αὐτόνομος αὕτη συνεταιριστική Ὀργάνωσις τῶν Σταφιδοπαραγωγῶν, εἰς ἀντικατάστασιν τῆς Προνομίου Ἐταιρείας «ΕΝΙΑΙΑ» ἀποτελεῖ τὴν Κεντρικὴν Ὀργάνωσιν 22 Ἐνώσεων, Συνεταιρισμῶν, εἰς τὰς ὁποίας περιλαμβάνονται περίπου 800 Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοί. Οἱ Συνεταιρισμοὶ οὗτοι τῶν Παραγωγῶν Κορινθιακῆς Σταφίδος ἀριθμοῦν 27.000 περίπου οἰκογενεῖας παραγωγῶν καλλιεργούντων 350.000 στρέμματα καὶ παραγόντων 200.000.000 περίπου ἐνετικᾶς λίτρας Σταφίδος.

ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ Α. Σ. Ο. ΕΙΝΑΙ:

- Ἡ προστασία τῆς παραγωγῆς καὶ βελτίωσις τῆς ποιότητός της
- Ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἀποθήκευσις καὶ πώλησις Σταφίδος.
- Ἡ ὀργάνωσις, συστηματικὴ διαφήμισις, προμήθεια καλλιεργητικῶν καὶ ἀποξηραντικῶν εἰδῶν διὰ τοὺς παραγωγούς κτλ.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΒΑΣ. ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ
Γεωπόνος, Διδάκτωρ τοῦ Δικαίου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Π. ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚῆς ΜΕΛΕΤΩΝ
Κ. Ο. Μ. Η. Τ. Β. Ι. Α.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 4-5-92
ΗΜΕΡΟΜ. 4-5-92
ΑΡΙΘ. 45667

ΤΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΝ “ΥΠΟΘΕΣΙΝ,, ΜΑΖΑΡΑΚΗ

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ, πράγματι, ή πολιτική εποχή την οποίαν διανύει ό τόπος μας! Έχει ή χώρα την εύτυχίαν να κυβερνάται από άνθρωπον κατορθώνοντα να συμβιβάζη την αύστηροτέραν συνταγματικήν νομιμότητα με συγχρόνως την πλέον άκλόνητον πολιτικήν ικανότητα και σταθερότητα; Εύρίσκονται, μολαταύτα, πολιτευταί περιωπής, προσπαθόντες να μάς πείσουν ότι και ό κοινοβουλευτισμός εκ τούτου νοσεί και ότι ή σταθερότης αυτή δεν σημαίνει τίποτε, έφ' όσον αστάθεια, εις τό μέλλον, ίσως, κάποτε, την διαδεχθή! Έχει έξ άλλου ή χώρα την εύτυχίαν να στηρίξη την άμυναν τῆς άκεραιότητός της επί τῶν διαρκῶν καὶ άγρύπνων φροντίδων καὶ εἰσπηγήσεων Ἐπιτελείου ζητούντος να κατοχυρώση την αδιάρπτωτον φιλελευθιικήν μας πολιτικήν διὰ τῆς όσον τό δυνατόν συστηματικώτερας ὀργανώσεως τοῦ άμυντικοῦ συγκροτήματος τῆς Ἑλλάδος; Εύρίσκονται καὶ πάλιν επικριταί, προσπαθόντες να μάς πείσουν ή ότι ή εκδήλωσις τοῦ ενδιαφέροντος τούτου προϋποθέτει την σημερινήν στρατιωτικήν «γυμνότητα» τῆς χώρας, ή ότι άπαγορεύεται ή παράλληλος τόνωσις καὶ τοῦ λαϊκοῦ ενδιαφέροντος ὑπέρ τῆς στρατιωτικῆς μας άνασυντάξεως!

Διότι αὐταὶ ὑπῆρξαν αἱ αἰτιάσεις αἱ ὁποῖαι — με άνεξήγητον άλλως τε άργιοπορίαν — έξεπέμφθησαν, την δεκάτην ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του ήμέραν, ἐναντίον τοῦ άρθρου τοῦ όποιον πρὸ δύο εβδομάδων κατεχώρησεν ή «Εργασία» ὑπὸ την έγκυροτάτην ὑπογραφήν τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ μας Ἐπιτελείου Στρατηγοῦ Ἀλεξάνδρου Μαζαράκη. Ἀλλὰ καὶ τί δὲν ἐπεδιώχθη να προστεθῇ ἀκόμη, εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνοῦ ἐπιτελάρχου; Ὅτι τὸ ἄρθρον του θὰ έγράφη ἀφεύκτως άνευ τῆς έγκρίσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν; Ὅτι τὸ ἄρθρον του έχει ἀντικυβερνητικήν αἰχμηρότητα καὶ ἀντεθνικὸν ἴσως ἀκόμη χαρακτήρα; Ὅτι ζητήματα, ὡς τὸ θιγὲν ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Μαζαράκη, δὲν πρέπει να ἀποτελοῦν ἀντικείμενα δημοσίας συζητήσεως; Ὅτι μάλιστα, τοιαῦτα ἐκδηλώσεις προδίδουν μόνον ἀχαλινώτους διαθέσεις θορυβοποιουῦ ἐπιδεικνύοντος καὶ ἀπροσαρμόστου πρὸς τὴν διπλωματικήν μας κατάστασιν ἀντιπολιτικότητος; Ὅλα αὐτὰ καὶ άλλα ἀκόμη...

Καὶ ὁ μὲν Στρατηγὸς Μαζαράκης δὲν έχει βεβαίως ἀνάγκην συνηγο-

ριῶν καὶ ὑπερασπίσεων. Τὸ γεγονός ὅτι Κυβέρνησις τόσον σοβαρῶς καὶ τόσον μεθοδικῶς ὀργανώνουσα τὴν μεταπολεμικήν ἐθνικήν μας πολιτικήν ὅσον ή σημερινή — θὰ ἀποδειχθῇ δὲ τοῦτο δι' έγκύρου ἄθρου δημοσιευομένου εἰς τὸ προσεχές μας τεῦχος — τὸν εκάλεσε εἰς τὴν ἐμπιστευτικώτεραν τῶν τεχνικῶν θέσεων διὰ τὴν ἀποτελῆ τὸν κυριώτερον στρατιωτικόν της σύμβουλον, — τὸ γεγονός τοῦτο ἀρκεῖ, καὶ άνεξαρτήτως ἀκόμη τοῦ παρελθόντος τοῦ Στρατηγοῦ, διὰ να τὸν κρατῇ ὑπὲράνω τῆς παραμικροτέρας ὑποψίας περὶ ἐπιπολαιότητος ή περὶ ἐπιδιώξεως ἐντυπωσιακῶν θορύβων. Ὅφειλομεν δ' έξ άλλου καὶ πρὸς τιμὴν ἀμφοτέρων να τονίσωμεν ὅτι, εὐθύς μόλις ἐφάνη εἰς τὸν ὀρίζοντα ὁ κατὰ τοῦ Στρατηγοῦ Μαζαράκη αἰφνυδιασμός, ἀμέσως τόσον ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Μιχαλακόπουλος ἔσπευσε να δηλώσῃ ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἐπιτελείου οὐδὲν έχει τὸ ἐπιλήψιμον καὶ πιστῶς ἑναρμονίζεται με τὴν κυβερνητικήν πολιτικήν, ὅσον καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν κ. Σοφούλης ἐπροθυμοποιήθη να ἀνακοινώσῃ ὅτι ὁ Στρατηγὸς τοῦ είχε ζητήσει προηγουμένως τὴν ἄδειαν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ άρθρου. Μόνον δ' άλλως τε ἐπειδὴ ἐξεπλήρου καὶ τὰς δύο αὐτὰς προϋποθέσεις — καὶ τὴν οὐσιαστικήν καὶ τὴν τυπικήν, — ή «Εργασία» δὲν παρέλειψε να δημοσιεύσῃ ἄρθρον ἀναγόμενον, ὡς αὐτὸ, εἰς τόσον σοβαρὸν καὶ τόσον λεπτόν ἐθνικὸν πρόβλημα.

Ὅστε δὲν πρόκειται, σήμερον, να σχολιάσωμεν αὐτὸ τοῦτο «τὸ ζήτημα τοῦ άρθρου τοῦ Στρατηγοῦ Μαζαράκη». Ἐκεῖνο ποῦ μάς ἐμβάλλει εἰς σκέψεις εἶνε κατ' άλλο, πολὺ βαρύτερον: εἶνε ή νόσος, τῆς ὁποίας σύμπτωμα καὶ μόνον ἀποτελεῖ ή δημιουργία αὐτοῦ τοῦ ζητήματος. Διότι περὶ νόσου ἀκριβῶς πρόκειται. Τῆς νόσου ἐκείνης ή ὁποία παροτρύνει καὶ δὲ Ἑλλήνα να προχειρολογῇ μὲν αὐτὸς ἐπὶ τῶν πλέον ξένων δι' αὐτὸν ζητημάτων, ἀλλὰ καὶ να ἀπαγορεύῃ συγχρόνως εἰς τοὺς μόνους εἰδικούς να ἐκφράζων τὴν ἐπ' αὐτῶν ἔγκυρον γνώμην των. Τῆς νόσου ἐκείνης, ή ὁποία ἐπιτρέπει εἰς καὶ ἀντικυβερνητικὸν πολιτευτὴν, να διακηρύσσει μὲν κατ' ἑκάστην τὴν ἐπικειμένην καταστροφὴν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως να ἐκμεταλλεύεται ἀντιπολιτευτικῶς τὴν δράσιν τῶν κυβερνητικῶν συμβούλων, οἵτινες ὡς μόνον φροντίδα

ἔχουν τὴν συστηματικὴν ἐξαφάνισιν ἔστω καὶ τοῦ παραμικροτέρου κινδύνου ἐθνικῆς καταστροφῆς. Τῆς νόσου τέλος ἐκείνης, ή ὁποία ἐπιτρέπει εἰς πολίτας τῆς Δημοκρατίας να παρερμηνεύουν τὴν δημοκρατικότητα τῆς ἑλληνικῆς ἀτμοσφαιρας μέχρι τοῦ να ἰσχυρίζωνται μὲν ὅτι ἕνας λευκὸς Στρατηγὸς καταπροδίδει τὴν ἐμπιστευτικήν του ἀποστολήν, να ἀμφισβητοῦν δὲ τὴν σκοπιμότητα τῆς ὑψώσεως καὶ τόνωσεως τοῦ δημοσίου ενδιαφέροντος τῆς δημοκρατικῆς μας κοινῆς γνώμης ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης τῆς χώρας.

Αὕτη ή νόσος δὲν εἶνε κατ' οὐσίαν, καὶ αὕτη, παρὰ μία εκδήλωσις ἀσυναίσθητου μὲν καὶ καλοπίστου, ἀλλ' ἀσφαλούς δικτατορισμοῦ. Διότι δικτατοροῦν ὅσοι νομίζουν ὅτι δικαιούνται να μονοπωλήσουν τὴν ἑκφρασιν σοβαρῶν γνώμῶν ἐπὶ σοβαρῶν ζητημάτων. Διότι δικτατοροῦν ὅσοι πιστεύουν ὅτι δικαιούνται με τὴν ἀρνησικυρίαν των να κωλυσιοροῦν κατὰ τῆς θετικῆς συμβολῆς τῶν άλλων εἰς τὸ ἔργον τῆς βελτιώσεως τῶν ὁρων τῆς ζωῆς μας. Διότι δικτατοροῦν ὅσοι φρονοῦν ὅτι μόνον μακρὰν κάθε ἐπαφῆς με τὴν δημοσίαν γνώμην εἶνε πρέπον να βοηθῆται ή Κυβέρνησις εἰς τὸ τεράστιον ἔργον της, — καὶ ὅσοι θεωροῦν τὸν λαὸν ὡς ἀνάξιον να διαφωτισθῇ ἀντικειμενικῶς ἐπὶ τῶν ζωτικῶν του ὑποθέσεων, καὶ ὡς ἀνάικον να συντελέσῃ, διὰ τοῦ ἐναυνευδῆτου καὶ διαπαιδαγωγημένου αὐτοῦ φρονήματος καὶ διὰ τῆς ἐπὶ ἐκάστου ζητήματος ὀρθολογισμένης καὶ ψυχραίμου του κρίσεως, εἰς τὸ κρατικὸν ἔργον τῆς γενικῆς ἀναδιοργανώσεως καὶ ἀναδιοργανώσεως.

Ἀλλὰ τοιαύτην κηδεμονίαν δὲν εἶνε διατεθειμένος ὁ ἑλληνικὸς λαὸς να παραδεχθῇ. Ἡ Δημοκρατία δὲν εἶνε δι' αὐτὸν ἕνας ἀπλὸς τύπος, προωρισμένος να μὲν γράμμα νεκρὸν ἐπὶ κεφαλῇ τῶν νόμων μόνον καὶ τῶν δικαστικῶν αποφάσεων ή να ἀποκρησταλλοῦται εἰς μίαν σφραγίδα ἀπισθογραφούσαν μερικὸς γεωφαιτοκρατικὸς μόνον φακέλλους. Ἡ Δημοκρατία εἶνε πλέον διὰ τὸν Ἑλληνα μία πραγματικότητα. Εἶνε τὸ καθεστὼς τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει εἰς τὴν λαϊκὴν ἐμπιστοσύνην να ἐπιβραβεύῃ ὅσους ὑπερέχουν τῶν άλλων διὰ τῆς πραγματικῆς των μόνον ἀξίας, διὰ τῆς πραγματικῆς των μόνον σοβαρότητος. Ἡ Δημοκρατία εἶνε τὸ καθεστὼς τὸ ὁποῖον δὲν έχει παρὰ να χάσῃ, ἀσφαλῶς δὲ τίποτε να κερδίσῃ, ἀπὸ ἀρνητικῶς βυζαν-

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

τινισμούς, το οποίον δὲ τούναντίον ἀναζητεῖ, καὶ εὐτυχῶς γνωρίζει νὰ ἀνευρίσκῃ καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ, παρὰ τὰς τυχόν ὀργανομενέας συγχύσεις, μόνον τοὺς θετικούς ἐκείνους "Ἕλληνας οἱ ὅποιοι φιλοδοξοῦν νὰ ἐνισχύσουν τὴν ζωὴν τῆς καὶ νὰ πολλαπλασιάσουν τὴν δημιουργικότητά τῆς. Ἡ Δημοκρατία δὲ εἶνε κυρίως τὸ καθεστὼς τῆς ἐλευθέρου συζητήσεως καὶ τῆς ἀκαταπαύστου ἐκκλήσεως τῆς λαϊκῆς μαρτυρίας — διὰ τὸν ἑλεγχον — καὶ τῆς λαϊκῆς συνεργασίας — διὰ τὴν δράσιν — οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ πλέον γενικῶς συνειδητὴ ἡ μεγάλη ἐκείνη ἀλήθεια ὅτι ἡμεῖς οἱ πολίτευόμενοι καὶ οἱ δημοσιογράφοι καὶ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι εἴμεθα τοῦ ἐλευθέρου λαοῦ οἱ ὑπερέται, καὶ ὅχι αὐτὸς ἡμῶν ὁ ἀγαρενόμενος δούλος.

Ἀπὸ τὰς καλοπροαιρέτους — ἐπαναλαμβάνομεν — ἀλλ' ἀτυχεῖς περὶ τοῦ ἐναντίον ἀντιλήψεως προτιμότερα ὅπωςδήποτε ἡ μετοίφρων προσχώρησις ὅλων τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν μόναν τάξιν ποὺ θετικῶς συμφέρηται τὸ μέλλον τοῦ τόπου — εἰς τὰς γνησίως καὶ φιλέργως δημοκρατίας. Ἀς ἀποβληθῶν τὰ τελευταῖα ἔχνη τῶν φοβουμένων τὴν ἐλευθερίαν κρίσιν ἐνδοασμῶν, τοὺς ὁποίους τίποτε δὲν δικαιολογεῖ καὶ τοὺς ὁποίους κάθε ἡμέραν ὁμιστικῶς τερνὸν ἡ ἀμειλικτος πραγματικότης συντρίβει! Ἀς συγκροτηθῇ ἐνιαῖα ἡ παράταξις τῆς συγχρονισμένης Ἑλλάδος, τῆς ἀποφασισμένης νὰ βαδίσῃ πρὸς τὰ ἔμπροσθ, μὲ βῆμα σταθερόν, μὲ πνοὴν δημοκρατικὴν, μὲ πόθον δημιουργίας, ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθέρου ἐρευνῆς! Καὶ ἐγκαταλείποντες τὰς σοφιστικὰς ἀμφισβητήσεις περὶ τῆς κοινοβουλευτικότητος τοῦ ἐπιφανεστέρου δημοκράτου τῆς σημερινῆς ἑλληνικῆς ἐποχῆς ἢ τὰς μεσαιωνικὰς φιλολογίας ἐναντίον τῆς δραστηριότητος τῶν ἁρμοδίων καὶ ἀνιδιοτελῶς ἐργαζομένων βοηθῶν του, ἀφίνομεντες μὲ ἄλλους λόγους κατὰ μέρος καὶ τὰς προσωπικά μας πάθη, καὶ τοὺς ἀνομολογήτους μας φθόνους καὶ τὰς ἀτομικὰς μας μικρότητας, εἰς συσσωματωθῶμεν ἐπὶ τέλους εἰς μίαν ἀδιάσπαστον καὶ ὁμονοῦσαν ἐθνικὴν ἀγέλην, ἐκείνην διὰ τῆς ὁποίας καὶ μόνον θὰ εὐημερήσῃ ἡ Ἑλληνικὴ Δημοκρατία.

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ἰς ὁρθότατα τονίζει εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθρου τοῦ ὁ διακεκριμένος Ἀρχηγὸς τῆς Προοδευτικῆς Ἐνώσεως, τοῦ ὁποίου λίαν εὐχαρίστως φιλοξενούμεν τὴν ἀκολουθὸν μελέτην, ἡ ἀνακίνησις τοῦ ζητήματος τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας δὲν εἶνε πλέον παρ' ἡμῶν εἰμὴ ἀκαδημαϊκὴν καὶ ἱστορικὴν μόνον σημασίαν. Μολαταῦτα, ἡ «Ἐργασία» διατηρεῖ ἡτὰς ἐπιφυλάξεις καὶ ὡς πρὸς τὸ δυνατόν τῆς ἐναρμονίσεως τοῦ ἀμερικανικοῦ Προεδρικοῦ Θεσμοῦ μετὰ τὴν πολιτικὴν ἰδιοσυγκρασίαν καὶ τὴν διοικητικὴν παράδοσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Σ.Σ.]

ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ τοῦ Ναυάρχου Κουντουριώτη ἀπὸ τοῦ προεδρικοῦ ἀξιώματος καὶ ἡ προεργασία ποὺ ἐγίνε διὰ τὴν ἀντικατάστασιν του, ἔφερε μοιραίως εἰς συζήτησιν τὸ ὅλον πολιτικὸν ζήτημα, ἐξετάσθη δὲ, ὡς ἦτο ἐπόμενον, κυρίως ἡ ἀποφί, ἡ ὁποία εἰς τὴν σύσκεψιν τῶν ἀρχηγῶν τῶν πολιτικῶν κομμάτων ὑπεστηρίχθη, διὸ δηλαδὴ ὁ θεσμός τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας θὰ εἶχεν ἀνάγκην ποιάς τινοῦ τινὸς τινὸς, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχε δώσει εἰς αὐτό, παρ' ὅλας τὰς καλὰς αὐτοῦ διατάξεις, ὁ παρατηρηθεὶς Πρόεδρος.

Ἀπέδωσα τὴν ἑλλειψίν ταύτην ὅχι τὸσον εἰς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ Ναυάρχου Κουντουριώτη, ὅσον εἰς τὸ πολιτικόν, ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ ὁποίου οὗτος ἐτέθη, καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐξίστασα νὰ δηλώσω εἰς τὴν σύσκεψιν τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν, ποῦ ἐγίνε εἰς τὸ «Πτὶ-Παλαί», ὅτι αἱ ἀντιρρήσεις, ποὺ εἶχα διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος, ποῦ ἐγίνε στὰ 1924, θὰ ἦσαν ἀσφαλῶς ἀσθενέστεραι, ἂν, ἀντὶ τοῦ δημοκρατικοῦ τύπου, ὁ ὁποῖος ἐλήφθη ὡς βάσις, προκειμένου νὰ μεταβληθῇ τὸ πολίτευμα μὰς, ἐλαμβάνετο τὸ πολίτευμα τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν.

Εἶχα, βέβαια, ἔκτοτε σκεφθῇ, μαζὶ μὲ ὅλα τὰ ἄλλα, ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὠφελήσῃ εἰς τίποτε ἡ πολιτικὴ μεταβολή, ὅταν αὕτη ἄφινε ἄδικτον κατὰ βάσιν τὸ ἱσχυρὸν τότε πολίτευμα, καὶ ἐπρόκειτο νὰ εἰσαγάγῃ μίαν καὶ μόνην οὐσιώδη μεταβολήν, τὴν ἀπαλείφουσαν δηλαδὴ τὴν συνέχειαν τῆς διαδοχῆς τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχοντος, τοῦ ὅ, ὅπερ, δεδομένων τῶν κινδύνων, οἵτινες μοιραίως θὰ ἀνεφαίνοντο εἰς ἐκάστην διαδοχήν, ἀπετέλει τὴν εὐεργετικωτέραν ἀρετὴν τοῦ καταλυθέντος πολιτεύματος.

Ἡ μεταβολὴ διὰ τὰ ἀποβῆ εὐεργετική, θὰ ἔπρεπε ν' ἀναφέρεται εἰς τὰ τρωτὰ ἢ ἐπικίνδυνα — εἰπέτε τα ὅπως θέλετε — σημεῖα τοῦ πολιτεύματος ἐκείνου, ὅσα μάλιστα εἰς ἡμᾶς εἶχε καταδείξῃ τοιαῦτα ἢ μακροχρόνιος ἐφαρμογὴ τοῦ.

Καὶ ἀλλῶς, ἀφ' ὅτου ἴσχυεν ἐν Ἑλλάδι τὸ καταλυθὲν πολίτευμα τῆς Βασιλευμένης Δημοκρατίας, γενικῶς ἐπιστεύετο, ὅτι δι' αὐτοῦ εἶχε πράγματι καθιερωθῇ ἡ διάκρισις τῶν ἐξουσιῶν.

Οὐδὲν ὅμως τούτου ἀναληθέστερον. Ἄν ἐπεκράτησεν ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὸ πολίτευμα ἐκεῖνο, δὲν ἐπεκράτησε μὰ τὴν ἀληθειαν ἡ διάκρισις τῶν ἐξουσιῶν, ἀλλὰ τούναντίον ἡ πλήρης σύγχυσις αὐτῶν, καὶ μάλιστα συγκεκριμένως ἡ μεταβίβασις εἰς τὴν μίαν ἐξουσίαν τῶν δικαιωμάτων τῆς ἄλλης, ἀλλὰ καὶ αὕτη οὐχὶ τοῦλάχιστον πλήρης.

Διὰ τοῦτο ἡ μὲν ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἐσφεντερίσθη μόνῃ τῇ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, αὕτη καὶ μόνῃ συντάσσεται.

σοῦσα καὶ ἐπιβάλλουσα τοὺς ἐκάστοτε ψηφισμένους νόμους, ἔδωκε δὲ ὡς ἀντάλλαγμα εἰς τοὺς πειθαρχοῦντας βουλευτάς τὴν ἐξουσίαν νὰ κανονίζουν τὴν διοίκησιν, καὶ νὰ ὀργιάζουν εἰς βάρος αὐτῆς.

Καὶ ὁ Ἀνώτατος Ἀρχων, ὁ συγκεντρῶν κατὰ τὸ Σύνταγμα τόσας ἐξουσίας, τί ἔκανε εἰς ὅλο αὐτὸ τὸ πανηγύρι; Τίποτε, ἀπολύτως τίποτε. Αὐτὸς ἀπετέλει μίαν ἀπλὴν σκιά, πρόθυμος πάντοτε εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ ἐκδόσιν τῶν νόμων, τοὺς ὁποίους τοῦ ὑπέβαλλον αἱ ἐκάστοτε Κυβερνήσεις, καὶ προθυμότερος ἀκόμη εἰς τὴν ἐπικύρωσιν ὅλων τῶν διοικητικῶν μεταβολῶν, τὰς ὁποίας διὰ τῶν ἐκάστοτε Κυβερνήσεων ἐπετύγχανον τὰ μέλη τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὅλης αὐτῆς τῆς κινήσεως; Ἀπλούστατα: ἡ ἀνάπτυξις τῆς συναλλαγῆς, εἰς ὃ σημεῖον ὅλοι γνωρίζομεν, καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἀκόλασις τῆς διοικήσεως, καὶ ἡ συνεχὴς θυσία τῶν γενικωτέρων συμφερόντων ὑπὲρ τῶν ἀτομικῶν τοιούτων.

Τοιαύτη κατάστασις δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ γεννᾷ διαρκῶς διαμαρτυρίας, ἐπαναστάσεις καὶ κινήματα, τὰ ὁποῖα, ἐπωφελοῦμενα τῆς ἐκάστοτε δημιουργουμένης ἐκ τῶν αἰτίων τούτων εὐφορίας, εὕρισκον κατὰλληλον τὸν ἑσχατοῦς πρὸς δρᾶσιν.

Ἀλλὰ τὸ περίεργον ὑπῆρξεν, ὅτι, ἐνῶ ἡ οἰκτρώτης τῆς καταστάσεως ἦτο γενικῶς ἀνεγνωρισμένη, καὶ ἐπὶ πλέον γνωστὰ ἦσαν τὰ αἷτια ποὺ τὴν ἐδημιούργησαν, οὐδέποτε ἐπεδιδόκη διὰ ριζικωτέρων μέτρων ἢ βελτίωσης τῆς καταστάσεως, ἀλλὰ μὲ προσωρινὰ μπαλώματα, ἢ ἀπλῶς προσωπικὰς μεταβολὰς παρετεινέτο αὕτη.

Αὐτὸ τοῦτο ἐγένετο καὶ κατὰ τὴν πολιτικὴν μεταβολὴν τοῦ 1924, καθ' ἣν οὐσιαστικῶς οὐδεμία μεταβολὴ ἐγένετο, πλην τῆς σχετιζομένης, ὡς εἶπον, μὲ τὸν τρόπον τῆς διαδοχῆς τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχοντος.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ κατάστασις ἐχειροτέρευσε ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, καὶ τὸ πολίτευμα φαίνεται ἀνίσχυρον ἐπωφελῶς νὰ τὴν παρακολουθῇ. Δεκαετιῆς καὶ πλέον, συνεχῆς σχεδὸν πόλεμος, μὲ ὅλα τὰ συμπαρομαρτηθέντα καὶ τὸν ἐσωτερικὸν διχασμὸν, δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ φέρῃ τὰς συνεπείας του. Βαθεῖα χαλάρωσις τοῦ ἠθικοῦ συναισθημάτων, παρατηρηθεῖσα γενικῶς μετὰ τὸν πόλεμον, μοιραίως θὰ ἐδυσχεραίνε σημαντικὰ τὰ πράγματα. Ὁμαδικὴ κίνησις ἀντιεπιστημονικῆ καὶ ἀνεργατικῆς, οὐσιαστικῶς ἀποβλέπουσα εἰς ἀτομικὰ συμφέροντα τῶν ἡγουμένων ταύτης, ἀναποφεικτῶς θὰ ἐκλόνηε τὴν ἀρκετὰ ἤδη ἀβεβαίαν κατάστασιν. Μία πρόστυχη καὶ δημαγωγικὴ, οὐχὶ δὲ ἀπληλαγμένη κίνησις, ἐκμετάλλευσις ὅλων τῶν οικονομικῶν δυσχερειῶν καὶ ἀδυναμιῶν, δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀποβῇ πρὸς ὄφελος τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως.

Συνέπεια δὲ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, αἱ συστηματικὰ κυβερνητικὰ υποχωρήσεις εἰς κάθε εἶδους ἀξίωσιν, παρουσιάζονται τὰς ἐκάστοτε Κυβερνήσεις ἀνικάτους νὰ προστατεύσουν τὰ γενικώτερα συμφέροντα, καὶ οὐχὶ σπανίως πρωτοπορευόμεναι, κ' ὑπερβαλλομένως εἰς κάθε εἶδος δημοκοπικῆς κινήσεως.

Ἄλλ' ἡδύνατο νὰ γίνῃ τίποτε ἄλλο;

Ἀσφαλῶς ἡδύνατο. Ὅταν ἐπεκράτησεν ἡ ἀντιλήψις, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ μεταβληθῇ τὸ Μοναρχικὸν πολίτευμα, καὶ νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ Δημοκρατικοῦ, ἔπρεπε συγχρόνως νὰ ἐξετασθοῦν βαθύτερον τὰ αἷτια, τὰ προκαλέσαντα διαρκῶς τὰς κρίσεις καὶ τὰς ἀνωμαλίας, καὶ ἀντὶ τῆς μόνης ἀσημάντου, ἵνα μὴ εἴπω ἐπικινδύνου μεταβολῆς, ἡ ὁποία ἐγένετο, θὰ ἡμπορούσε συνταγματικῶς νὰ παγιωθῇ Κυβερνήσις ἀληθῶς ἱσχυρά, καὶ ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς γνώμης τῶν βουλευτῶν, καὶ ἐπομένως ἡ ὑποχρηστικὴ αὐτῶν. Προερχομένη δὲ ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε ἐκλεκτὸν τοῦ Λαοῦ, καὶ ἔχουσα ἀσφαλῆ τετραετὴ βίον, θὰ ἡδύνατο ἀποτελεσματικῶς ν' ἀντισταταί κατὰ πάσης ἀξιώσεως ὁδονήποτε προερχομένης, ἐμβαλλομένης εἰς κινδύνον τὰ γενικώτερα συμφέροντα, καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ ἐκάστοτε τὴν τάξιν καὶ τὴν πειθαρχίαν.

Τοιαύτη Κυβέρνησις ἐξαρτωμένη ἐκ μόνου τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, εἰς ὃν θὰ συνεκκεντρώτο πλὴν τῆς διοικητικῆς καὶ μέρους τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, μὴ ἐξαρτωμένη δὲ ἐκ τῆς ψήφου τῶν διαφόρων ὁμῶδων, «θὰ ἔβαζε κάθε κατεργαρίαν στὴ θέσιν του», καὶ θὰ ἐξησφαλίζε, στηριζομένη ἀκριβῶς ἐπὶ χρονικῆς περιόδου ἀσφαλοῦς, ὅσον ἀντιδημοτικὴ καὶ ἂν ἦελε προσκαίρως καταστῇ, τὸ δικαίωμα καὶ τὴν δύναμιν ν' ἀκολουθῇ πολιτικὴν ἔστω καὶ ἀντιδημοτικὴν, ν' ἀψηφίσῃ προσωρινῶς τὸν Λαόν, καὶ νὰ ἀναμείνῃ οὕτω ἡσυχὴ καὶ ἀσφαλῆς τὴν τελευταίαν αὐτοῦ λέξιν.

Τοιοῦτον, ἐπάνω-κάτω, εἶνε τὸ δημοκρατικὸν Σύνταγμα τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν.

Εἶνε τὸ Σύνταγμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁποῖον ὑπάρχον πρὸ ἐνός καὶ ἡμίσεος αἰῶνος, καὶ ὅσον ἐπομένως εἰς τὴν ἱστορικὴν περίοδον τῶν μεγάλων καὶ διηγετικῶν μεταβολῶν, δὲν ὑπέστη ἢ ἀσθενέστερα μεταβολὰς, πλην ἐκείνης δι' ἣς καθιερώθη ἡ δουλεία.

Εἶνε τὸ Σύνταγμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐμπιστευθὲν εἰς τὸν Λαόν τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχοντος ἔδωκεν εἰς τὸ ἀξίωμα ὅλον τὸ κύρος καὶ τὴν ἐπιβολήν.

Εἶνε τὸ Σύνταγμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπεβλήθη τόσον βαθῶς εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ μεγάλου ἐκείνου Λαοῦ, ὥστε μολοντί κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἐκάστοτε ἐκλογῆς προέδρου, ἀναπτύσσονται τὰ πάθη εἰς ἀφάνταστον βαθμὸν, καὶ ἀναστατώνεται μέχρι σημείου ἀπιστεῦτος ὁλόκληρος ἡ Ἀμερικανικὴ Συμπολιτεία «τὸ ἡττημένον μοταταῦτα κόμμα ἀναγνωρίζει μὲ ἀπόλυτον εὐλικρίνειαν καὶ πειθαρχίαν τὸν νικητὴν, τὸν ὁποῖον σέβεται καὶ τιμᾷ ὡς ἂν ἦτο ὁ ἴδιος ὑποψήφιός του», ὡς κατὰ λέξιν πολὺ ὀρθὰ ἐν τούτῳ ἀναφέρει ὁ κ. Σβῶλος εἰς ἀξίολογον καὶ περισπούδαστον ἀρθρογραφίαν (μὴ συμφωνοῦσαν ὡς εἰκὸς μὲ τὰ ἐνταῦθα ὑποστηριζόμενα), δημοσιευθεῖσαν δὲ εἰς τὸ «Ἐλευθερον Βῆμα» κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1926.

Εἶνε τὸ Σύνταγμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐξασφαλίζει τὴν ἀπόλυτον σταθερότητα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, μαζὶ μὲ τὸν δυνατόν ἔλεγχον, ἐπὶ μίαν τετραετίαν, μαζὶ μὲ ὅλας τὰς ἐντεῦθεν εὐεργετικὰς συνεπείας.

Εἶνε τὸ Σύνταγμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐξασφαλίζει μέχρις ἐνός, ἀλλὰ τοῦ ἀπαιτουμένου σημείου, τὴν ἀλληλεπίδρασιν τῶν διαφόρων ἐξουσιῶν, χωρὶς νὰ ἐπαφῇ σύγχυσιν καὶ μεταβίβασιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν.

Εἶνε τὸ Σύνταγμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον, ψηφισθὲν καὶ ἐπιβληθὲν ἔπειτα ἀπὸ τὰς

σοβαρώτερας κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς ἀνωμαλίας, καὶ εἰς στιγμὰς πλήρους ἀναρχίας, δὲν ἐξήτασεν ὡς ἦτο ἐπόμενον μόνον τὰ δικαιώματα, ἀλλ' ἐκύρωσε κυρίως τὰς υποχρεώσεις τῶν πολιτῶν, καὶ ἐπροτίμησε μίαν χιμαίρικῆς ἀτομικτικῆς ἰδεολογίας, ἐξ ἣς ἐπηρεάσθη, πολὺ μεταγενεστέρως, ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις, τὸ κράτος τῆς τάξεως καὶ τοῦ νόμου, τὸν ὁποῖον ἐξ ἄλλου ἔταξεν ὡς φραγμὸν ἀνυπερβλήτον, πρῶτον αὐτὸ ἐξ ὅλων τῶν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καταστατικῶν χαρτῶν, κατὰ πάσης ἐπιβολῆς τῆς ἐπίσης ἐξασφαλισθείσης ἀτομικῆς ἐλευθερίας, καὶ ἐπομένως τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου, τοῦ τόπου, τῆς θρησκευτικῆς τοιαύτης, ὡς καὶ τῶν πλεονεκτικῶν τῆς ἰδιοκτησίας, καὶ ὅταν ἀπαντα ταῦτα ἦελον εὐρῆθι ἀντιμέτωπα τῆς πλειοψηφίας, ὅσῃν δῆποτε ἔκτασιν καὶ ἂν ἦελεν ἔχῃ αὕτη.

Εἶνε τὸ Σύνταγμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀπῆθανάτισε τὸ ἔργον του, μὲ τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ ὁποῖου ὠδηγήθη καὶ τὸ ὁποῖον θαυμαστὰ ἀπεικόνισεν ὁ Οὐάσινγκτον, ὅταν, προδίδας εἰς στιγμὰς ἀληθῶς δυσχερεῖς ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ, τὴν περιπτῶσιν, καθ' ἣν τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον ἠθέλε παρὰ τῆς Συνελεύσεως προταθῇ, δὲν θὰ ἐγίνετο δεκτὸν καὶ θεωρήσας ἐκ τούτου ὡς πιθανὰς νέας ἀνωμαλίας καὶ σκληροὺς ἀγῶνας, εἶπε κατὰ λέξιν ὑπὸ τὰ χειροκροτήματα ὅλης τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ὅτι, «ἐάν ἡμεῖς ἐκ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἡμεθα ἀρεστοὶ εἰς τοὺς πολίτας, ἠθέλαμεν προτείνῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἐνδομύχως ἠθέλαμεν ἀποδοκιμάζειν, δὲν θὰ ἡδυνάμεθα ἐν συνεχείᾳ νὰ ὑπεραμυνώμεθα τοῦ ἔργου ἡμῶν».

Εἶνε τὸ Σύνταγμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τόσον ἐπιτυχῶς, ἀλλὰ καὶ τόσον εὐεργετικῶς προσηρμόσθη εἰς τὴν θαυμασίαν πνευματικὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν μοναδικὴν οικονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Λαοῦ.

Εἶνε τέλος τὸ Σύνταγμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον, καθ' ὃ ὑπεστήριξεν ἀγορεύων κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς προτελευταίας προεδρικῆς ἐκλογῆς ὁ πρόεδρος Κούλιτζ, ἐξησφαλίσεν εἰς τὸν Ἀμερικανικὸν Λαόν τὸν μεγαλειότερον βαθμὸν τῆς εὐμαρείας, καὶ τὴν μεγαλειέταν ἀσφάλειαν, τὴν ὁποίαν ἐγγύωσις ποτὲ ἐν τῇ ἱστορίᾳ οὐδὲποτε ἔσθαι.

Ἄλλ' ὑπεστηρίχθη ὅτι ἡ μεταβολὴ αὕτη θὰ ἀπετέλει κτύπημα κατὰ τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ. Ἄν δὲν σφάλω ὅμως, διὰ τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἐξασφαλισθῶνται αἱ

συνταγματικὰ ἐλευθερία, αἱ ὁποῖαι εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας, ὡς εἶνε γνωστόν, διὰ τοῦ Ἀμερικανικοῦ πολιτεύματος ἐξασφαλισθῶσιν ὅσον ποῦθεν ἄλλοι. Ἄλλ' ἐπὶ πλέον, ὡς εἶνε ἐπίσης γνωστόν, ὁ Κοινοβουλευτισμός, κυρίως διότι κακῶς ἐννοεῖται καὶ χειρότερος ἀσφαλῶς οὐδεὶς δυσχερεστήμενος ἐκ τούτου, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς παρατάσεως τῆς νόσου ταύτης θὰ ἐπὶ τρέχαμεν κινδύνους πολὺ μεγαλειτέρους, ὅποιοι θὰ ἦσαν οἱ κινδύνου ἐκ τῆς ἐπιβολῆς μίαις ἀλογίστου δικτατορίας, ἡ μίαις σοβιετικῆς ἀναρχίας.

Μὲ ὅλα ταῦτα, δὲν θέλω οὔτε πόρρωθεν νὰ ὑποστηρίξω, ὅτι θὰ ἦτο ἴσως ἐνδεειγμένον ν' ἀρχισμεν νῦν: καθεστωτικὰς συζητήσεις, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον νέους ἀγῶνας. Τοιαύτας συζητήσεις, ἡμεῖς τοῦλάχιστον, δὲν θὰ ἡμεθα διατεθειμένοι οὔτε κἂν νὰ παρακολουθῶμεν. Γνωρίζομεν καλὰ ὅλοι μας πόσον ὑπέφερον ἡ χώρα ἐξ ὅλων αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ πόσον ἀκριβὰ θὰ ἐστοιχίζεν ἡ συνέχισις πάντων τούτων εἰς τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ὑπολείπεται ἀτυχῶς μεγάλο περιθώριον.

Διὰ τούτων ἠθέλησα ἀπλῶς καὶ μόνον νὰ τονίσω τὴν λύπην μου εἰδοὶ ὅτι ταῦτα δὲν ἐγένοντο ὅταν ἔπρεπε νὰ εἴχον γίνε.

Ἄν δὲ τὰ ἔνθαφα ὅλα αὐτὰ, τὰ ἔνθαφα διότι ἠθέλησα νὰ δώσω εἰς τὴν «Ἐργασίαν», ἡ ὁποία εἶχε τὴν καλῶσύνην νὰ ζητήσῃ ὀλίγας λέξεις ἰδικὰς μου, μίαν ἐξήγησιν ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ὑπεστήριξε εἰς τὴν σύσκεψιν τοῦ «Πτὶ-Παλαί».

ΚΩΝΣΤ. Γ. ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΣ

Εἰς τὸ πρῶτον μας τεῦχος:

Ἀρθρον ἐγκύριον προσωπικότητος περὶ τοῦ κυβερνητικοῦ ἔργου τῆς στρατιωτικῆς μας ἀνασυντάξεως.

Α. Ε. Β. Ε. Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & Σ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡ. 51.250.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 18, ΤΗΛ. 4 - 25 & 7 - 43

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: ΝΟΤΑΡΑ 48, ΤΗΛ. 2-87

ΤΜΗΜΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ:

Γενική Αντιπροσωπεία τῆς SHELL Co (HELLAS) Ltd. — Ἐγκαταστάσεις ἐν Πειραιεὶ. Θεσσαλονικὴ καὶ Βόλῳ — Διαρκὴς παρακαταθήκη βενζινῶν, πετρελαίων (φωτιστικῶν καὶ καύσεως), ὀρυκτελαίων, ἀσφάλτου, παραφίνης κλπ.

ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΓΕΛΙΟΧΙΚΟΝ:

Ἀντιπροσωπεία τῶν Ἑταιρειῶν: Bell Telephone Manufacturing Co, Corn Products Refining Co, Société Marseillaise du Sulfur de Carbon, Pure Cane Malasses Co Ltd, Egyptian Salt & Soda Co Ltd.

ΤΜΗΜΑ ΟΔΟΠΟΡΙΑΣ:

Παρὰ τῷ τμήματι τούτῳ λειτουργεῖ εἰδικὸν τεχνικὸν γραφεῖον διὰ τὴν παροχὴν πάσης πληροφορίας διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἀσφάλτου καὶ διὰ τὰ σχετικὰ μηχανήματα εἰς πάντα αἰτούντα.

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

ΓΕΝΙΚΩΣ σχεδόν κατέστη σήμερα πιστευτόν, ότι η κίνησις, ήτις απέληξεν εις την ανακήρυξιν της δημοκρατίας υπό την σημερινήν μορφήν της εν Τουρκία, είνε έργον χρονολογούμενον από διέγνων μόνον έτών, έπιτευχθέν χάρις εις τα γνωστά γεγονότα, τα όποια απέληξαν εις την μεταφοράν της τουρκικής πρωτευσούσης εις "Αγκυραν, την φυγήν του τελευταίου Σουλτάνου και Χαλίφου Μεχμέτ Βαχιδεδδίν του Ε'. και την κατάργησιν του σουλτανικού αξιώματος, την όποιαν έπικολούθησε ραγδαίως η άπέλασις του πειθηνίως την Χαλιφείαν μόνην δεχθέντος σουλτανίδου "Αβδούλ Μετζίτ και η κατάργησις της Χαλιφείας και της θεοκρατικής ύποστάσεως της τέως "Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Προσεκτική όμως μελέτη της τουρκικής ιστορίας δεικνύει, ότι εν μέσφ της επί αιώνας διαρκεσάσης όπισθοδρομικότητος και παχυλής άμαθειας των Παλαιωτούρων, όμοι μετά της διηγερούς αντιδράσεως των Γενιτσαρικών, των έπαρχιακών μικρών και μεγάλων δερεβέδων και πασάδων, εν συνασπισμώ μετά των άγραμμάτων χοτζάδων, δεν έλειψαν αί έξωθεν έπιδράσεις προς διάδοσιν έστω και άμυδρου τινος φωτός εν Τουρκία.

Πρώτη τοιαύτη άπόπειρα δύναται να θεωρηθή η εύθης μετά τόν πρώτον τέταρτον του 18ου αιώνος γενομένη ίδρυσις του πρώτου τουρκικού τυπογραφείου εν Κωνσταντινουπόλει (1728) υπό του έξ άποστολής εις Γαλλίαν μετά του πατρός του έπανελθόντος γραμματέως της "Υψηλής Πύλης Σαίτ έφέντι, εν συνεργασία μετά τινος Ούγγρου, γεννηθέντος εν Κόλοσβαρ (Κλαουζεμβούργω) εκ γονέων καλβινιστών, όστις, άχθείς εις Κωνσταντινουπόλιν αιχμάλωτος και εξωμώσας, έλαβε τό όνομα "Ιμπραχίμ και τό επώνυμον Μουτεφερρίκ, ως προσληφθείς εις την ύπηρεσίαν των μουτεφερρίκων (έφιππων άξιωματικών) της ιδιαίτερας ύπηρεσίας του Σουλτάνου.

"Αν πράξη να πιστευώμεν μερικους έρευνήτας της ιστορίας της τουρκικής τυπογραφίας, μετά τό εκ του τυπογραφείου έκείνου έξελθόντα πρώτα βιβλία (λεξιλογαφικά, ιστορικά, γεωγραφικά, μία γαλλοτουρκική γραμματική και έν βιβλίον περί των ιδιοτήτων του μαγνήτου) άνεμένετο τότε ότι δά μετεφράζετο εις την τουρκικήν και η σειρά των Γάλλων έγκυκλοπαίδιστών, ένφ η έν Κων)πόλει Προσβεία της Γαλλίας υπό τόν Villeneuve και η έν Παρισίους "Ακαδημία των "Επιγραφών και Γραμμάτων, εις την όποιαν άνεκοινώθη έν συνεδρία τό γεγονός της ίδρύσεως του πρώτου τουρκικού τυπογραφείου, άνέμενον, ότι δά έβλεπον πλέον τό φώς και τό κατά τας τότε φήμας εις τό Θησαυροφυλάκιον του Σαραίου φυλασσόμενα ανέκδοτα χειρόγραφα των Ιστοριών του Τίτου Λιβίου, του Πολυβίου, Διοδώρου του Σικελιώτου κλπ.

"Αλλ' οι Γενίτσαροι, έξεγερθέντες υπό τόν "Αλβανόν Πατρώνα—Χαλίλ έπένυχον την άνατροπήν του Σουλτάνου "Αχμέτ Γ' και του γαμβρού και πρωθυπουργού αυτού "Ιμπραχίμ πασά, φίλων και των δύο τόσο των ήδωνών του βίου, όσον και των γραμμάτων. Και η άδρασις έκείνη και άμυδρά χαρραγή διά τας

φιλελευθέρους ιδέας έν Τουρκία άνεκόπη.

"Ασθενή συνέχισαν της άποείρας άνευρίσκουσα κατά την περίοδον της γαλλικής "Επαναστάσεως του 1789, ότε, παυθέντος του βασιλόφρονος Γάλλου πρεσβευτού Choiseul—Gouffier, του γνωστού σοφού έλληνιστού, άπεστέλλοντο εις την αΐλήν του Σουλτάνου ως αντιπρόσωποι των γαλλικών "Εθνοσυνελεύσεων δραστήριοι πρόμαχοι των δημοκρατικών ιδεών, ως ό Descorches, έφωτισμένον με σημαντικά χρηματικά ποσά προς διεξαγωγήν δημοκρατικής προπαγάνδας, με την έλπίδα να παρασυστρή η Τουρκία εις πόλεμον εκ των νωτών εναντίον των συμμάχων αΐλών.

"Η δημοκρατική αύτη προπαγάνδα έφθασεν εις τοιούτο σημείον, ώστε οι Γάλλοι "Ιακωβίνοι έχορευον άναφανδόν έν Πέραν, υπό την άνοχήν των Τούρκων, άκόμη δέ και έμπροσθεν των σουλτανικών άνακτόρων, την καυμανιόλαν και έναλλοιόν τό ça ira περί τό "εφρόν δένδρον της έλευθερίας". "Ισχυρίζοντο μάλιστα οι "Ιακωβίνοι, ότι και αύτός ό Σουλτάνος (Σελίμ ό Γ') έφερεν εις ένδειξιν συμπαθείας τά "έθνηκά χρώματα" των Γάλλων και μετά συμπαιθείας παρηκολούθει τας περί τό δένδρον δοχήσεις, αί όποια μάλιστα έξετελέσθησαν και έν τός των άνακτόρων υπό τά όμματα του Σουλτάνου άθεάτου. Ταύτα δεν φαίνονται πράγματι άνύπαρκα, άφού οι πρέσβεις των συμμάχων αΐλων, Αδστρίας (Χέρμπερτ), Πρωσίας (Κνόμπελσορνφ), εκ της διπλωματικής άλληλογραφίας του όποιον είνε ελλημέναι αί σχετικαί πληροφορία, και Ρωσίας (Κβάστν), έπέδωκαν εις την "Υψηλήν Πύλην κοινήν διακοίνωσιν, διά της όποιας διαμαρτύροντο κατά της τοιαύτης παραβιάσεως της ουδετερότητος. "Ως τοιαύτην έδωσαν μεταξύ άλλων τό γεγονός της άνεγέρσεως του δένδρου της έλευθερίας, "ετού μισθού τουτού μνημείου της άνταρσίας και της άπιστίας", ως έλεγον οι τρεις πρέσβεις έν τή διακοινώσει των.

"Αλλ' η Πύλη δεν ένήργει κατά των "Ιακωβίνων. Τοτό έκανάλλισε τόν Κνόμπελσορνφ μέχρι του να γράψη την 10ην Μαΐου 1793, ότι ό Descorches κανάτα, ότι α si la République tombait, il l'établirait dans l'Empire Ottoman» (άν έπιπτον η Δημοκρατία δά την εγκαθίστα εις την "Οθωμανικήν αυτοκρατορίαν). Πόσον όμως σοβαρά ήσαν αί έπιδειξεις αύται των έν Κωνσταντινουπόλει κυβερνώντων δεικνύει τό υπό του τότε Ρώσου πρέσβους άναφερόμενον ότι η "κοκάρδα έρρίφθη εις τούς σκύλλους και έν Σμύρνην εις τούς χοίρους».

Σοβαρά η όχι, η δημοκρατική αύτη άπόπειρα έν Τουρκία άνεκόπη διά της άνακηρύξεως της αυτοκρατορίας έν Γαλλία. Και, επί τέλους, έν τφ άγώνι, τόν όποιον ό Σελίμ άνέλαβε κατά των δερεβέδων και των Γενιτσαρικών, υπέκυψεν, άνατραπείς υπό της επαναστάσεως του Μουσταφά Καμπακτζόγλου και φρονεούσας κατά την άντεπαναστάσιν του φιλελευθέρου πασά Ρουσσοσκίου "Αλεμδάρ (του άλλως Μπαϊρακτζή) Μουσταφά.

Και τούς μέν Γενιτσαρούς έξωλόθευσε τφ 1826 ό άνεμής του Σελίμ, ό

σουλτάνος Μαχμούτ ό Β'. "Αλλ' ό ήγεμών ούτος ήτο μίγμα νεωτεριστικού πνεύματος και άκράτου άπολυταρχισμού, μη έννοών να παραχωρήση τας υπό τό όνομα "τανζιμάτ" γνωστας μεταρρυθμίσεις, χάρις εις τας όποιας δά έξησφαλίζετο η ισότης όλων των υπηκόων των "Οθωμανών Αυτοκρατόρων.

"Αλλ' η έφαρμογή, έστω και λίαν άτελώς, των αυτοκρατορικών διαγγελλμάτων (χαττ—ι—χουμαγιούν και χαττ—ι—σερίφ) του Γκιουλχανέ (1839) και του εις την συνθήκην Παρισίων του 1856 ένσωματωθέντος Τανζιμάτ, δεν ήρσεν εις τούς Τούρκους, διότι, εύρούσα αύτούς τελείως άπαρασκεύους, έξησφάλισε την πρόοδον των από πολλού πολύ πρσιόσότερον μορφωμένων Χριστιανικών στοιχείων, τά όποια κατέλαβον ίδιόνουσαν θέσιν εις την διοίκισιν, εις την τραπέζικην κίνησιν, εις τά γράμματα και εις τας έπιστήμας. "Ελληνες έγινοντο ύπουργοι (άκόμη και των "Εξωτερικών, ως ό "Αλέξανδρος Καραθεοδωρής), πρεσβευταί της Τουρκίας εις τας μεγάλας εύρωπαϊκάς πρωτευσούσας, ίδρυται και καθηγηταί πανεπιστημιακών σχολών, Γενικοί Εισαγγελείς του "Αρείου Πάγου κ.τ.λ.

"Ανήσχοι οι Τούρκοι εκ της προόδου ταύτης και εκ της πολιτικής κινήσεως των βαλκανικών λαών έπεχείρουν νά άντιδράσιν. "Αλλά κατά τόν άγώνα έναντίον του ως άγαν άπολυταρχικού θεωρηθέντος σουλτάνου "Αβδούλ "Αζίζ δεν έλειψαν και φήμα ότι ό ύπουργός των στρατιωτικών Χουσεΐν "Αβνή πασά και ό ύπουργός άνευ χαροφυλακίου Μιρχάτ πασά, οΐτινες ήγήθησαν της τόν "Αζίζ εκθρονίσσεως συνωμοσίας, ήθελον κατά βάθος να άνακηρύξουν την δημοκρατίαν... από τό 1876, βασιζόμενοι ίσως εις τόν ως φιλελεύθερον θεωρούμενον πρίγκηπα Μουράτ, όστις μόνον επί τριμήνον έβασίλευσεν εκθρονισθείς ως παράφρων και άνικατασταθείς υπό του "Αβδούλ Χαμίτ.

Ούτος επί τριάνοντα τρία έτη έπολέμισε πάσαν εκδήλωσιν έλευθερίας σκέψεως, ως έπικίνδυνον εις τόν θρόνον του και κατεδίωξεν άπληνός τούς μεταρρυθμιστάς Τούρκους, άλλ' επί τέλους, ύποκύντων εις τό έν Θεσσαλονίκη και Μοναστηρίφ εκδηλωθέν νεοτουρκικόν κίνημα, έπαλινρόθωσε τό συνταγματικόν καθεστώς, θεωρηθείς όμως ως ύποκινήσας την αντιδραστικήν συνωμοσίαν του "Απριλίου 1909 έξεθρονίσθη. Οι ως φιλελεύθεροι όμως εμφανισθέντες Νεότουρκοι του κομμάτου της "Ενώσεως και Προόδου" δεν έβράδυναν να ρίψουν τό προσωπείον. Έκήρυξαν την χρεωκοπίαν των τανζιματζήδων, ως άπεκάλουν τούς δαποδούς των αρχών του 1839 και 1856, ως νομισάντας, ότι είνε δυνατή η συγχώνευσις πολλών έθνικοτήτων υπό την κοινήν όνομασίαν "Οθωμανών" και άνεκήρυξαν την ήμιστά δημοκρατικήν άρχήν του "κρατούντος έθνους", υπό τό όποιον έδει να διαβιούν τά άλλα ως οι ραγιαδες υπό τούς Σουλτάνους, με πολύ δλιγωτέραν έλευθερίαν και χωρίς πρόνόμια κοινοτικής διοικήσεως.

Και όμως οι πολιτικοί αύτων αντίπαλοι, οΐτινες κατώρθωσαν ν' άνατρέψουν αύτούς τφ 1912 διά του άντιδραστικού στρατιωτικού συνδέσμου των έθνοσωτήρων, κατηγόρησαν αύτούς άναφανδόν εις διαφόρους προκηρύξεις, ότι άθουν τό κράτος προς την δημοκρατίαν

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΑΓΗΝ ΕΙΣ ΤΑ ΣΤΕΝΑ

"Ισως να ειργάζοντο πράγματι οι όπισθεν των Νεοτουρκικών δρώντες—εκ των όποιων από τότε μερικοί και εκ Μόσχας—προς βαθμιαίαν δημοκρατοποίησιν της Τουρκίας, δημοκρατοποίησιν όμως μονομερή, μόνον χάριν της "κρατούσης φυλής", παραγκωνιζόμενων των άλλων στοιχείων, των μόνων μέχρι της εποχής έκείνης πραγματικώς φιλελευθέρων, των μόνων γαλουχηθέντων με τας δημοκρατικάς ιδέας και προθύμων να συμπράξουν εις την αναγέννησιν της Τουρκίας.

"Αγνωστον άν ύπάρχουν σήμερα εν Τουρκία άνθρωποι άναγνωρίζοντες πόσον μέγα σφάλμα διέπραξε τό κομμάτον της "Ενώσεως και Προόδου" με την άρχήν της άποκλειστικής και μέχρι τυραννικότητος κυριαρχίας «μυλλέτ-ι-Χακιμέ». "Αν δεν είχαν άναστηλώσει και δεν είχαν έπαυώσει δι' όλων των μέσων την πραγματικότητα της άρχής ταύτης, ίσως δεν θά έπήρχετο η συνεννόησις των μη τουρκικών έθνοτήτων και ό συνασπισμός της "Ελλάδος μετά των άλλων Βαλκανικών κρατών κατά της νεοτουρκικής Τουρκίας. Οι Νεότουρκοι έκείνοι του κομμάτου ήσαν ψευδοδημοκράται, ψευδονεωτερισταί, οΐτινες υπό τό πρόσχημα του συνταγματικού καθεστώτος, τό όποιον ίσως να μετέτρεπον διά του χρόνου και εις δημοκρατικόν, έξηπάτων έκείνους, οι όποιοι εργάζονταν διά την επικράτησιν των πραγματικών φιλελευθέρων. Και αύτός είνε ό μόνος λόγος, διά τόν όποιον άπέτυχον, περιορισάντες τό "Οθωμανικόν κράτος εις μόνήν την "Ανατολήν, η όποία ήγωνίσθη εναντίον έξωτερικών και έξωτερικών έχθρών όπως παγιδωθή, ως έγραφε πρό τινων ήμερών η ήμερίσιμος σοβιετική "Ιζβέστια, ύπενθυμιζουσα, έξ άφορμής της έπισκέψεως εις "Αγκυραν του Καραχάν και της ύπογραφής νέου Τουρκοσοβιετικού πρωτοκόλλου, πόσον έβοήθησε την "Αγκυραν η Μόσχα εις τούς άγώνας τούτους.

Και ήδη η άγκυρανή Τουρκία εύρίσκει εις σπουδαίαν καμπήν της ιστορίας της. Θά έμποδίση άραγε αύτην η νέα μετά της Μόσχας συνθήκη να στραφί προς την Δύσιν και να εισέλθη εις την Κοινωνίαν των "Εθνών;

Ν. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΚΑΣΜΗΡΙΩΝ

Γ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ & Σ. ΚΑΠΑΝΤΑΗ

14, Μιλτιάδου, 14

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Διαρκής παρακαταθήκη

Γνησίων "Αγγλικών

Κασμηρίων

ΠΟΛΗΣΙΣ

ΧΟΝΔΡΙΚΗ & ΛΙΑΝΙΚΗ

Η ΔΗ πρό δεκαπέντε ήμερών έτονίσαν από της στήλης ταύτης την δικαίαν έλληνικήν νίκην της Χάγης. Τώρα, τό γενικόν αὐτό όχημα ιστορικόν μετά των πόλεμον Διεθνών Δημοσιονομικών συμβόλων, τό ύπογραφέν την 20ήν "Ιανουαρίου 1930, διαρρυθμίζει τελειωτικώς όλας πλέον άνεξαρτέσας τάς υπό του πόλεμου κληρονομιθείας μεταξύ των έθνών οικονομικάς διαφοράς, και άνοίγει νέαν έποχήν εις την συμφιλιωμένην πλέον άνθρωπότητα. Και μέσα εις αύτην την γενικήν εκκαθάρισιν και διαρρυθμισιν τά άλλοτε τόσο σφαγιασθέντα δικαίμας εύρήκαν, χάρις εις τόν κ. Βενιζέλον και τούς συνεργάτας του, την δλοκληρωτικήν των ικανοποίησιν.

Διότι καθ' ήν στιγμήν παραμένον άδικα τά έπί των Γερμανικών έπανορθώσεων από έπιταμίηον και πλέον όρισθέντα "Ελληνικά ποσοστά (με ετησίας δόσεις έξ έπτά κατ' αρχάς, κ' έπειτα περιοστέρων έκασ. χρυσών μάρκων επί 59 έτη),—άλλά και προστίθεται εις αύτά ένα ποσοστόν 720)ο επί του συνόλου των βουλγαρικών έπανορθώσεων (με ετησίας δόσεις έξ έννέα έκασ. χρυσών μάρκων),—προστίθενται δέ και επί πλέον, έφ' άπαξ η εις όλίγας δόσεις, άλλα άκόμη καταβολαί προωρισμένα εις άποζημίωσιν "Ελλήνων ιδιωτών παθόντων εκ του πόλεμου,—καθ' ήν στιγμήν, δηλ., έν τφ συνόλω καλύπτονται, και πολύ πέραν μάλιστα, όλα τά όφιστάμενα διεθνή πολεμικά χρέη της "Ελλάδος, της όποιας ό σχετικός προϋπολογισμός μετά την έξυπνέρισιν αύτών θά παρουσιάζη και έτήσιον πλεόνασμα έξ 150 και πλέον έκασ. δραχ. κατ' έτος,—καθ' ήν στιγμήν δέ τό έτήσιον αύτό εκ του έξωτερικού έλληνικόν έσοδον, τό έξασφαλίζει και τό κατοχυρώνει άκλονήτως η Διεθνής Τράπεζα των Διακανονισμών, της όποιας από άλλης στήλης σημειούται και ό σοφός μηχανισμός και η γοαντιώδης έγγυητική δύναμις,—άντιλαμβάνεται δ καθείς ότι εις την "Ελλάδα έπεφυλάχθη έτσι η μεγαλυτέρα διεθνής ουσιαστική ικανοποίησις που της έδόθη ποτέ από της Συνθήκης των Σεβρών.

"Αλλά και η Εύρωπή δολοκλήτος άνένπειρος. "Ηδη δύναται άπερίσπαστος να χορήγη προς την αντιμετώπισιν του κεφαλαϊώδους και πολυσυνδέτου προβλήματος του περιορισμού των έξοπισμών, του όποιου την θαλασσίαν πλευράν άντικρύζει η την 21ην "Ιανουαρίου έπισήμως άρχισασ έν Λονδίνω τας έργασίας της Ναυτικής Συνδιάσκεψης των Μεγάλων Δυνάμεων. "Εκεί, βεβαίως, δεύτατα θά εκδηλωθούν τά συχνά ως δυσσυμβίβαστα συμφέροντα των θαλασσοκρατόρων. "Αλλ' όπωσδήποτε, ύπάρχει βάσιμος έλπίς ότι, υπό την πίεσιν ιδίως της σαφώς φιλελληνικής κοινής γνώμης ως και της ανάγκης άνανουφίσεως των προϋπολογισμών των, αί Μεγάλαί ναυτικά δυνάμεις θά εισέλθουν σιγά-σιγά εις την όδόν της και επί του επάπιδου τούτου συνεννοήσεως.

"Ενφ όμως έται πανταχόθεν η διεθνής ατμόσφαιρα αΐθραζει,—ίδού ότι η προέξοχηματική διά των Στενών της Τουρκίας εις τόν Εύξεινον Πόντον διόδος των

δύο σοβιετικών πολεμικών πλοίων έτάραξε κάπως τούς διεθνείς κύκλους. "Οχι ότι η όπισθεν του προέξοχηματος σφεστατα πλέον εμφανιζόμενη όρσοτοτουρκική συμπαγία άποτελεί τίποτε νέον διά τούς διορατικούς εκ των διπλωματών της Εύρώπης. "Οχι ότι, έπίσης, πρέπει να καταπλήσση η εύκολία με την όποιαν Δυνάμεις, συνυπογράψασαι την περί του καθεστώτος των Στενών σύμβασιν της 24ης "Ιουλίου 1923, άδιστάκτως και άνερυθρίστως την παραβιάζουν. "Από Κυβέρνησιν συστηματικώς άντιευρωπαϊκήν ως η της Μόσχας και από Κυβέρνησιν φανατικώς ξενοφοβόν ως η της "Αγκύρας, όλα όσα δυναμικώς τούς έπιτρέπονται, ήμπορεί και πρέπει κανείς να τά περιμένη,—και ύπέρ πάντα την εις κάθε περιστάσιν εκδήλωσιν της εναντίον της διεθνούς άρμονίας συνδυασμένην κωλυσιεργίαν των.

"Εν τούτοις, η σημερινή των έέργων, άναπαγορνεται άσφαλώς και εις ένα όρισμένον πολιτικόν συμφέρον. Ποίον είνε τοϋτο; Καθ' ήμάς πρόκειται περί μιάς δογκωτικής άλλως τε διαμαρτυρίας των δύο άνταρτολικών Δυνάμεων κατά της ναυτικής διασκέψεως του Λονδίνου και κατά της θρυλομένης ως πιθανής μεσογειακής συνεννόσεως. Και άνακύντει έτσι η παλαιά έκεινη περί την Μεσόγειον μεταξύ "Αγγλίας και "Ρωσίας, φαλαινής και άρκτου, ιστορική έρις. Με μίαν μόνον, έν σχέσει προς τό παρελθόν, διαφοράν. "Οτι ένφ μέχρι του 1914 η έν Κων)πόλει έδρεύουσα "Οθωμανική αυτοκρατορία εδρίσκετο, άπέναντι της έριδος αύτης, με τό μέρος της "Αγγλίας και άπ' αύτην έπερίμενε την προστασίαν της άκεραϊότητός της, ήδη η έν "Αγκύρα μακράν της θαλάσσης έδρεύουσα Τουρκική Δημοκρατία εύρίσκειται παρά τό πλευρόν της "Ρωσίας και εκ ταύτης άναμένει την έξασφάλισιν της.

Κ' έφ' όσον έτσι τίθεται τό πρόβλημα,—πέραν της διαμαρτυρίας των ύπογραφάντων την σύμβασιν του 1923 και πέραν της άπαραιτήτου συσκέψεως διά την κατοχύρωσιν της συμβάσεως αύτης προς πρόληψιν νέας και σπουδαιοτέρας άπειρήσεως της,—καμμία, νομίζω, δεν δικαιολογείται σοβαρά άνησυχία. Τό πρόβλημα της μεσογειακής ναυτικής καταστάσεως, συνεπώς δέ και της μεσογειακής ειρήνης, είνε εις τας χείρας των έχόντων την άπόλυτον κυριαρχίαν εις την έσωτερικήν αυτήν θάλασσαν. "Εν όσφ μεταξύ "Αγγλίας, Γαλλίας, και "Ιταλίας ιδίως, όφίσταται σύμπνοια και όμογνία, η είρήνη είνε άπολύτως έξησφαλισμένη. Δι' αύτό και η καλύτερα άπάντησις εις τό προέξοχημα της 18ης "Ιανουαρίου, θά ήτο η έδραίωσις της συνεννόησεως ταύτης, διά του ήδη προημυούμενου μεσογειακού Λοκάργου, άφού λυθούν συμβιβαστικώς αί μεταξύ Γαλλίας και "Ιταλίας διαφοραί. "Εν τφ μεταξύ, οι Τούρκοι μόνον δε ενθυμηθούν ότι κάποτε, κάποτε μυστακοσύμβουλος του Σουλτάνου των είχε σοφώτατα τονίσει ότι «η Μαύρη Θάλασσα όνομάζεται εις την Τουρκίαν άγνή και άσιπλος παρθένος, της όποιας άλαγορεύεται ό υπό των Ρώσων βιασμός».

ΔΙΠΛΩΜΑΤΗΣ

Η ΝΟΣΟΣ ΤΟΥ ΑΤΟΜΙΚΙΣΜΟΥ

ης τὰς συνθή-
 ζως, ὁ Ἕλληρι-
 σος εἰς τὸ κατα-
 ῖν ὅτι, ἐπὶ τέλους,
 τοῦ ἀνθρώπου
 ἔγας Γκόρκυ ὡς
 ὄν, ὅτι ἀπ' αὐτῆν,
 ἡνα, προέρχεται
 αἰ ἡ εἰς τὴν βιο-
 καὶ ἡ εὐκηνόσια
 ἡ φιλότιμος ἐπι-
 τωσιν τῆς ἀτομι-
 κπαντήσω ὅτι ἐδῶ
 ἡ παρεξήγησις,
 ταξὺ ἀτομικισμοῦ
 χυσις. Τὴν σύγχυ-
 ταλῶσμεν, προσ-
 τισότερον νὰ ἐμ-
 τ' ἐμὲ κεντρικόν
 οὐ προβλήματος
 αιμονίσε.
 ΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ

ΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΜΑΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Η ΕΛΛΗΝΟ-ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Η ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ Κυβέρνησις ἀπεφασί-
σεν, ὅπως καταγγέλλῃ τὴν μεταξύ
Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας ὑφισταμένην
ἐμπορικὴν συμφωνίαν τῆς 28 Μαρτίου
1927, κυρωθεῖσαν διὰ τοῦ νόμου 3410.
Κατὰ τὴν γενομένην ἀνακοίνωσιν, ἡμε-
ρομηνία λήξεως τῆς καταγγελλομένης
συμφωνίας ὀρίζεται ἡ 1η Μαρτίου 1930.

Προκειμένου ν' ἀρχίσουν ἦδη δια-
πραγματεύσεις πρὸς σύναψιν νέας ἐμ-
πορικῆς συμβάσεως μεταξύ τῶν δύο
φίλων χωρῶν, σκόπιμον κρίνουμεν δι' ὁ-
λίγων νὰ ἐκθέσωμεν τὴν οἰκονομικὴν
κατάστασιν τῆς Ρουμανίας, οἷα παρου-
σιάζεται σήμερον, καὶ ἀφοῦ ἀνασκοπή-
σωμεν τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἐμπορικῶν μας
συναλλαγῶν μετ' αὐτῆς κατὰ τὰ τε-
λευταία ἔτη, νὰ ἐξετάσωμεν ἐπὶ ποίων
βάσεων δέον νὰ διαπραγματευθῶμεν
τὴν σύναψιν τῆς νέας αὐτῆς ἐμπορικῆς
συμβάσεως.

Ἡ ἀναβολὴ τῆς συγκλήσεως τῶν νο-
μοθετικῶν σωμάτων μέχρι τῆς 15ης Νο-
εμβρίου 1929 ἐπέτρεphen εἰς τὴν ρου-
μανικὴν Κυβέρνησιν, ὅπως συμπληρώσῃ
τὸ νομοθετικὸν τῆς πρόγραμμα διὰ
σειρᾶς σημαντικῶν νομοσχεδίων, μετα-
ξὺ τῶν ὁποίων τὸ κυριώτερον ἀφορᾷ
τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐμπορικοῦ κώδι-
κος. Ἐπίσης δι' ἄλλου νομοσχεδίου
τροποποιεῖται ὁ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1911
ισχύον νόμος περὶ προστασίας τῆς ἐγ-
χωρίου βιομηχανίας, ὅστις φαίνεται μὲν
ὅτι ἀπέδωκεν ἀρίστην μέχρι σήμερον ἀ-
ποτελέσματα οὐδὲν ὅμως, ἡ ρα-
γδαία ἀνάπτυξις τῆς Ρουμανικῆς βιο-
μηχανίας, ἰδίᾳ μετὰ τὴν προσάρτησιν
τῶν νέων χωρῶν, κατέστησεν ἀναγκα-
σὴν τὴν βελτίωσιν καὶ συμπλήρωσιν.

Ὁ καταρτισμὸς τοῦ νομοσχεδίου
περὶ ἱδρύσεως Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς
δὲν ἐπερατώθη εἰσέτι, φαίνεται δὲ ἐπὶ
τοῦ παρόντος ὅτι ἡ νέα Τράπεζα θὰ
ἰδρυθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Γαλλικοῦ Crédit
Foncier.

Ὁ νέος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Virgil Madgearu ὅστις μέχρι πρό-
τινος χρόνου διηύθυνε τὸ Ὑπουργεῖον
τοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, προ-
σπαθεῖ νὰ ἰσοζυγίσῃ τὸν προϋπολογι-
σμὸν τοῦ κράτους. Ἄν δὲ κρίνῃ κανεὶς
ἀπὸ τὰ ἐπιτευχθέντα μέχρι σήμερον ἀ-
ποτελέσματα, φαίνεται ἐπιτυχάνουσα
ἡ προσπάθεια αὕτη. Ἀξιοσημείωτος
ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶνε ἡ ἐξέλιξις
τῶν ἀμέσων φόρων ἐν σχέσει πρὸς τὸ
σύνολον τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐμμέσων
φόρων. Οὕτω τὸ 1923 οἱ ἀμέσοι φόροι
ἀποτελοῦν τὰ 12.58% τοῦ συνόλου τῶν
ἐσόδων, τὸ 1928 ἔφασαν τὰ 23.05% καὶ
τὸ 1929 ἐγγίζουσιν τὰ 25%. Ἀντιθέτως
μειοῦνται οἱ ἐμμέσοι φόροι, οἵτινες τὸ
1923 ἀνῆρχοντο εἰς 46.11% τοῦ συνόλου
τῶν ἐσόδων καὶ τὸ 1928 περιορίσθησαν
εἰς 33.49%.

Μετὰ τὴν ἐπιμήφισιν τοῦ νέου δασμο-
λογίου ἥτις συνέπεσε κατὰ τὰς θερινὰς
ἐργασίας τῆς Βουλῆς, ἤρχισεν ἡ ρου-
μανικὴ Κυβέρνησις νὰ καταγγέλλῃ
τὰς μετὰ τὴν διαφόρων χωρῶν ἐμπορι-
κὰς τῆς συμβάσεις. Ἦδη ἀπὸ τινος χρό-
νου ἤρχισαν αἱ διαπραγματεύσεις μετὰ
τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γιουγκοσλαβίας, τῆς
Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας.

Καὶ ἦδη ἄς εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐξέ-
τασιν τῶν οἰκονομικῶν σχέσεων Ἑλλά-
δος καὶ Ρουμανίας κατὰ τὰ δύο ἔτη
1927 καὶ 1928, περὶ τῶν ὁποίων ἔχουσι
δημοσιευθῇ πλήρη στατιστικὰ στοιχεῖα.
Θὰ ἔπρεπε ἴσως εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ
τονισθῇ ὅτι αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ

μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας ὑπῆρ-
ξαν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν σημαντικαί, τοῦ-
το ὅμως μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς
εἰσαγωγῆς ρουμανικῶν προϊόντων εἰς
Ἑλλάδα.

Ὁ κατωτέρω δημοσιευόμενος πῖναξ
ἐμφαίνει τὴν εἰσαγωγὴν τῶν προϊόν-
των τῶν ξένων χωρῶν εἰς Ἑλλάδα
κατὰ τὰ δύο ἔτη 1927 καὶ 1928 φέρει
τὴν Ρουμανίαν μετὰ τῶν πρώτων χω-
ρῶν, αἵτινες προμηθεύουσι τὰ προϊόντα
τοὺς εἰς τὴν χώραν μας.

Εἰσαγωγὴ	Τόνοι	Ἀξία
1927		
Ἡν. Πολιτεία	317.921	2.006.995.000
Μεγ. Βρετανία	652.160	1.709.440.000
Γερμανία	114.438	935.652.000
Καναδάς	81.764	420.645.000
Γαλλία	52.891	979.326.000
Ρουμανία	244.207	931.316.000
Ἰταλία	61.651	832.952.000

Εἰσαγωγὴ	Τόνοι	Ἀξία
1928		
Ἡν. Πολιτεία	294.934	2.036.454.000
Μεγ. Βρετανία	651.530	1.795.426.000
Γερμανία	123.591	1.071.171.000
Καναδάς	176.731	882.312.000
Γαλλία	55.066	867.296.000
Ρουμανία	188.332	796.990.000
Ἰταλία	60.206	645.895.000

Ἀντιθέτως, ἀπὸ ἀπόψεως ἐξαγωγῆς
Ἑλληνικῶν προϊόντων, ἡ Ρουμανία ἔρ-
χεται μετὰ τῶν τελευταίων ἀγορα-
στῶν χωρῶν προμηθευομένη ἀσημαν-
τῶν μὴ υπερβαίνουσιν τοὺς 7.000
τόνους καὶ ἀξίας 50 — 55 μόνον ἑκα-
τομμυρίων δραχμῶν.

Ἐκ τῶν κατωθὶ παρατιθεμένων ἀριθ-
μῶν προκύπτει ἡ ἀκριβὴς εἰκὼν τοῦ ἰ-
σοζυγίου τῶν ἐμπορικῶν μας συναλλα-
γῶν μετὰ τῆς Ρουμανίας, τὸ ὁποῖον πα-
ρουσιάζει σημαντικώτατον εἰς βάρος
μας ἑλλειμμα.

Εἰσαγωγὴ	Τόνοι	Ἀξία Δραχ.
Ἐξαγωγὴ	244.207	931.316.000
Ἐξαγωγὴ	7.372	51.763.000
Διαφορὰ	236.835	889.553.000

Εἰσαγωγὴ	Τόνοι	Ἀξία Δραχ.
Ἐξαγωγὴ	188.332	796.990.000
Ἐξαγωγὴ	7.025	56.568.000
Διαφορὰ	181.297	740.422.000

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἀριθμῶν τού-
των, τὸ ἑλλειμμα τῶν ἐμπορικῶν μας
συναλλαγῶν μετὰ τῆς Ρουμανίας ἐμει-
ώθη κατὰ τὸ ἔτος 1928 κατὰ 140 ἑκα-
τομμύρια δραχμῶν περίπου. Ἡ μειώ-
σις ὅμως αὕτη ὀφείλεται ἐξ ὁλοκλήρου
σχεδὸν εἰς ἀντίστοιχον μείωσιν τῆς
ρουμανικῆς εἰσαγωγῆς, οὐχὶ δὲ εἰς αὐ-
ξησιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐξαγωγῆς, ἥτις
δὲν ὑπερέβη τὰ πέντε μίλια ἑκατομμύ-
ρια δραχμῶν. Ἐὰν ἐξετάσωμεν ἐιδικώ-
τερον τὴν εἰσαγωγὴν Ρουμανικῶν προ-
ϊόντων, θὰ ἴδωμεν ὅτι αὕτη κυρίως πε-
ριλαμβάνει προϊόντα δασικὰ καὶ γεωρ-
γικά. Μικρὰ ἀντιθέτως εἶνε ἡ εἰσαγω-
γὴ βιομηχανικῶν προϊόντων ἐκ Ρου-
μανίας.

Ἡ εἰσαγωγὴ αὕτη ἐκ Ρουμανίας
κατὰ μεγάλας κατηγορίας προϊόντων
εἶχεν ὡς ἐξῆς κατὰ τὰ δύο ἔτη 1927
καὶ 1928:

Εἰσαγωγὴ	1927	1928
Τόνοι		
Ξυλεία	119.802	84.217
Ὀρυκτέλεια	93.676	83.579
Γεωργικά προϊόντα	26.226	16.706

Χημικά	1.495	931
Ζακχαίρες	668	1.709
Κηπουρικά		
καὶ ἀποικιακά	179	626
Ἐλαιώδεις καρποὶ		
καὶ σπόροι	108	270
Ξυλεία ναυπηγίας	83	137
Κλωστοῦφαντουργ- γικά προϊόντα	17	48
Μέταλλα καὶ εἶδη ἐκ μετάλλου	110	11

Ἡ μικρὰ ἀφ' ἑτέρου καὶ ὅλως ἀσή-
μαντος ἐξαγωγὴ Ἑλληνικῶν προϊόν-
των εἰδικώτερον ἀναλυομένη εἰς κατη-
γορίας προϊόντων κατενέμετο ὡς ἐξῆς
διὰ τὰ ἔτη 1927 καὶ 1928:

1927	1928
Τόνοι	
ἐλαῖαι	2.678
κολοφώνιον	1.997
ἐσπεριδοειδῆ	956
σῖκα ξηρά	681
χαρούπια	336
σάπωνες κοινοὶ	164
τερεβινθέλιον	113
ἐλαιόλαδα	69

Ἐπὶ πλέον ἐξήχθη ἀσήμαντος ποσό-
της καπνῶν εἰς σιγαρέττα καὶ νημά-
των ἐκ βάμβακος.

Εἶνε προφανές, κατόπιν τῶν ἀνωτέρω
ἐκτεθέντων, ὅτι ἡ σύναψις ἐμπορικῆς
συμβάσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀμοιβαίας
παραχωρουμένης ρήτρας τοῦ μάλλον
εὐνοούμενου κράτους, δὲν θὰ ἀπετέλει
καμμίαν ἀπολύτως ἱκανοποίησιν τῶν
ἑλληνικῶν συμφερόντων. Εἶνε τὸσον
μεγάλῃ ἡ εἰς βάρος τοῦ ἡμετέρου ἐμ-
πορικοῦ ἰσοζυγίου διαφορὰ τῆς ἀξίας τῶν
μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν ἀνταλλάσσο-
μένων προϊόντων, ὥστε νὰ καθίσταται
ἀπαραίτητος ἡ διευκόλυνσις καὶ ἐξα-
σφάλισις αἱ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς Ρου-
μανίαν μείζονος ποσότητος ἑλληνικῶν
προϊόντων εἰς τὸ μέλλον. Πρὸς τοῦτο
δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ἡ ρουμανικὴ Κυ-
βέρνησις θὰ στέρξῃ εἰς τὴν γενναίαν
μείωσιν ὑπερβολικῶν τινῶν δασμῶν, ἀ-
παγορευόντων σχεδὸν τὴν εἰσαγωγὴν
ρουμανικῶν ἐλλειμμάτων προϊόντων εἰς
Ρουμανίαν. Δὲν θεωροῦμεν ἐπίσης ἄ-
σκοπον τὴν διὰ τῆς συνομολογηθεσο-
μένης συμβάσεως ἐξασφάλισιν τῆς
εἰσαγωγῆς ἐνὸς minimum ἑλληνικῶν
τινῶν προϊόντων.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης παρατη-
ροῦμεν ὅτι τὰ καπνὰ μας εἰσάγονται
εἰς μὴ δασμινὰς ὅλας ποσότητες ἐν Ρου-
μανίᾳ. Θὰ ἔπρεπε δι' αὐτὰ δικαίως ἡ
Ἑλλάς νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐν ἐλάχιστον ὁ-
ριῶν ἐτησίᾳ εἰσαγωγῆς. Εἶνε ἀκό-
μη ἀνάγκη ὅπως καταστήθῃ δυνατὴ
ἡ μείζων εἰσαγωγὴ ἐλαιολάδων. Οἱ
ἀδήγητοι ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρα-
χώρησις ἐκ μέρους τῆς Ρουμανίας θὰ
δι' αὐτῆς θὰ ἐξησφαλίζετο καὶ εἰς τὸ
μέλλον ἀδιατάρακτος ἡ ὁγκώδης ἐξα-
γωγὴ ρουμανικῶν προϊόντων εἰς Ἑλ-
λάδα. Ἀλλὰ πλὴν τῶν σημειῶν τούτων,
ἀναγομένων εἰς τὸ καθεστὸς δασμολο-
γικῶν μέρους τῆς συνομολογηθεσομένης
συμβάσεως, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἡ
Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει μετ' ἰδιαί-
τερας ὁλως προσοχῆς μελετήσῃ καὶ
χειρισθῇ τὸ ζήτημα τῆς ναυσιπλοΐας τοῦ
Δουνάβειος, διὰ τὸ ὁποῖον σπουδαίως
ἐνδιαφέρεται ἡ Ἑλληνικὴ ναυτιλία.

Τὰς διαπραγματεύσεις πρὸς σύνα-
ψιν τῆς νέας συμβάσεως, ἀρκετοὶ μὲν νὰ
ὁμολογήσωμεν, ὅτι δὲν προβλέπομεν
οὔτε μακράς, ἀλλ' οὔτε ἐργάσεις, ἀρ-
κεῖ ἑκατέρωθεν νὰ καταβληθῇ ἡ εἰλι-
κρινὴς προσπάθεια πρὸς ἀναγνώρισιν
τῶν δικαίων ἀξιώσεων, τὰς ὁποίας θὰ
προβάλλωσιν αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν δύο
φίλων χωρῶν.

ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΤΙΑΝΝΗΣ

ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ο ΝΕΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ τῆς χρήσεως
1930-31 ἀποτελεῖ τὸν τέταρτον κατὰ
σειρὰν προϋπολογισμόν, ἀπὸ τῆς ἐπο-
χῆς τῆς νομισματικῆς σταθεροποιή-
σεως, ὁ ὁποῖος ἐμφανίζει σαφὲς καὶ
σταθερὸν περίσσευμα. Παρουσιάζει ἐ-
πομένως εὐρὺ περιθώριον κριτικῆς καὶ
μελέτης θεωρητικῆς, δεδομένου ὅτι
δυστυχῶς καὶ κατ' ἀναπόδραστον ἀ-
νάγκην, οἱ προηγηθέντες εἰς περίσσει-
μα προϋπολογισμοί, ἰδιαίτερος μάλ-
ιστα οἱ δύο πρώτοι, διεκρίθησαν διὰ
τὰς κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἦττον ἐμπει-
ρικὰς τῶν τάσεως καὶ τὰς ταμειευτικὰς
προσπαθείας πρὸς ὀριστικὴν ἀπομά-
κρυνσιν τοῦ ἐλλείμματος. Βαθύτατα δὲ
ἀπομένουν τὰ ἴχνη τῶν τάσεων καὶ
τῶν προσπαθειῶν τούτων, ἀκόμη καὶ
εἰς τὸν νέον προϋπολογισμόν 1930-31,
παρ' ὅλας τὰς πραγματοποιηθείσας
κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ τὰς προ-
τεινομένας σήμερον μειώσεις καὶ
διαρρυθμίσεις τῶν διαφόρων φορολο-
γιῶν.

Ἀπὸ τυπικῆς ἀπόψεως, δύο εἶνε τὰ
κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ νέου
προϋπολογισμοῦ. Ἐν πρώτοις ἡ ἔγ-
καιρός του ὑποβολῇ. Ἀποτελεῖ μίαν
ἐνδειξιν σεβασμοῦ ἀπὸ μέρους τῆς Κυ-
βερνήσεως πρὸς τὰ δικαιώματα καὶ
τὸν προορισμὸν τοῦ Κοινοβουλίου, εἰς
τὸ ὁποῖον διὰ πρῶτην φοράν, ἀπὸ δε-
καετίας καὶ πλέον, παρέχεται ἡ εὐχέ-
ρεια τῆς ἀσκήσεως ἐνὸς τῶν κυριω-
των του προνομίων κατόπιν λεπτομε-
ροῦς καὶ ἀβιάστου μελέτης τῶν πραγ-
μάτων. Καὶ εἶνε συγχρόνως μία περαι-
τέρω ἀπόδειξις τῆς ἐξυγιάνσεως ἀλλὰ
καὶ σταθεροποιήσεως ἐν γένει τῶν δη-
μοσίων μας οἰκονομικῶν, εἰς τὴν τῶν
ὥστε νὰ ἐπιτρέπωνται ἀσφαλεῖς προ-
βλέψεις, δεδομένου ὅτι ὁ νέος προϋπο-
λογισμὸς ὑπεβλήθη πέντε ὁλοκληρῶς
μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς προηγου-
μένης χρήσεως.

Τὸ ἄλλο χαρακτηριστικὸν τοῦ προϋ-
πολογισμοῦ εἶνε ὅτι δι' αὐτοῦ εἰσερχό-
μεθα εἰς μίαν νέαν περίοδον τῶν δημο-
σίων οἰκονομικῶν μας, ἀπὸ ἀπόψεως
διεθνῶν δεσμεύσεων καὶ ὑποχρεώσεων.
Διότι μαζί με τὴν χρῆσιν 1929-30 λή-
γουν καὶ αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ
Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης ὑποχρεώσεις
μας ἀπέναντι τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐ-
θνῶν περὶ διατηρήσεως τοῦ προϋπολο-
γισμοῦ ἐντὸς ὁρισμένων ὁρίων καὶ ὑ-
ποβολῆς τριμηνιαίων ἐκθέσεων. Ἀσχέ-
τως δὲ πρὸς τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι κα-
τέστησαν ἀναγκαῖαν τὴν ἀποδοχὴν τῶν
δεσμευτικῶν τούτων ὁρων τῆς οἰκονο-
μικῆς ἀλλὰ καὶ πολιτικῆς μας ἀνεξαρ-
τησίας, εἶνε προφανές ὅτι ὁ νέος προϋ-
πολογισμὸς παραλλήλως πρὸς τὴν οὐ-
σιαστικὴν του ἀντοχὴν καὶ σταθερό-
τητα παρουσιάζει καὶ τὴν τυπικὴν εὐ-
χέρειαν τῆς ἐκπληρώσεως διαφόρων
στοιχειωδῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Κρά-
τους, αἱ ὁποῖαι εἶχον μεγάλως παρα-
μεληθῇ διαρκούσης τῆς προσπάθειας
τῶν τελευταίων ἐτῶν πρὸς ὀριστικὴν

ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἐλλείμματος.
Ὑπὸ τοὺς ὅρους ὅμως αὐτοὺς ὁ
νέος προϋπολογισμὸς, μετὰ τὸ σταθερὸν
τοῦ περίσσευμα, κυμαίνεται ἀναγκα-
στικῶς μεταξὺ δύο διαφόρων τάσεων.
Τῆς τάσεως ἀφ' ἑνὸς πρὸς ἀνακούφι-
σιν τοῦ ἐπαχθῶς φορολογηθέντος λαοῦ
καὶ δικαιοτέραν διαρρυθμίσιν τοῦ ἰσχύ-
οντος φορολογικοῦ συστήματος καὶ
τῆς προσπαθείας ἀφ' ἑτέρου πρὸς ἀν-
τιμετώπισιν τῶν διαφόρων ἀναγκῶν
τοῦ Κράτους, εἴτε ὑπὸ μορφήν ἀνεί-
λημμένων ὑποχρεώσεων παρουσιάζον-
ται αὐταί, εἴτε ὡς ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη
τονώσεως καὶ ἐνισχύσεως τῶν διαφό-
ρων κλάδων τῆς Διοικήσεως.

Ἀπὸ οὐσιαστικῆς δὲ ἀπόψεως αἱ δύο
αὗται τάσεις ἀποτελοῦν τὰ κυριώτερα
χαρακτηριστικὰ τοῦ νέου προϋπολογι-
σμοῦ. Καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ τονισθῇ τὸ
γεγονὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀντιμετώ-
πισε τὰς σχετικὰς δυσχερείας μετὰ
ψυχραιμίας καὶ σφροσύνης. Τοιούτο-
τρόπως δὲ ἀπεκλείσθη οἰαδήποτε
ἄκρα λύσις τείνουσα εἴτε πρὸς μίαν ἀ-
πότομον καὶ προβληματικὴν ἀποδό-
σεως μείωσιν τῆς φορολογίας, εἴτε
πρὸς μονομερῆ διάθεσιν τῶν περισ-
σευμάτων δι' ἀνάλογον τοῦ Δημοσίου
χρέους ἀπόσβεσιν.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς φορολογι-
κὰς ἀνακουφίσεις καὶ διαρρυθμίσεις
καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας τῶν, αἱ
γνώμαι μοιραίως διχοχῶνται. Καὶ θὰ
εἶχε κανεὶς πολλὰ νὰ παρατηρήσῃ,
τόσον περὶ τῶν προτεινομένων τοιού-
των ὅσον καὶ περὶ τῶν ἄλλων αἱ ὁ-
ποῖαι παρημελήθησαν ἢ παρελείφθη-
σαν. Προκειμένου ὅμως περὶ τῆς ἀπο-
κλειστικῆς διαθέσεως τῶν περισσευμά-
των διὰ μίαν ἑκτακτὸν ἀπόσβεσιν τοῦ
Δημοσίου Χρέους, ἀνεξαρτήτως τῆς
εἰδικῆς τῆς σχετικῆς προτάσεως
ἐπὶ τῶν πράγματι πληθωρικῶν Ὁμο-
λογιῶν Ἀνταλλάξιμων καὶ τῆς ἐντε-
θεν ἀναμενόμενης ἀνακουφίσεως τῆς
χρηματγορίας, προφανὲς εἶνε ἡ ἀντίρ-
ρησις τὴν ὁποῖαν προβάλλουν αὐτοὶ
οἱ ἀριθμοί.

Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι
ὁ νέος προϋπολογισμὸς ἐπὶ συνόλου
πιστώσεων χιλ. δρχ. 10.525, διαθέτει
χιλ. δρχ. 3.700, δηλαδὴ περίπου τὰ
28,5%, δι' ὑπηρεσίαν Δημοσίου χρέους
ἐν γένει καὶ ἐξ αὐτῶν χιλ. δρχ. 1.300,
δηλαδὴ ἀνω τῶν 8%, διὰ χρεωλύσιον.
Εἰς τὸν τελευταῖον δὲ τούτων ἀριθμῶν
δὲν συμπεριλαμβάνεται τὸ ποσὸν τῶν
ἐμμέσων ἀποσβέσεων. Τέλος, ἐὰν λη-
φθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ πολιτικὴ τῶν με-
γάλων ἀποσβέσεων, ἡ ὁποία ἐφημέ-
ρη μετὰ τὴν εὐκολίαν ὅσον καὶ προ-
χειροῦτος διὰ τὰ Δάνεια τὰ συναφθέν-
τα ἀπὸ τοῦ 1923 καὶ ἐντεῦθεν, καὶ συνε-
πείᾳ τῆς ὁποίας καλούμεθα νὰ ἀπο-
σβέσωμεν ἐντὸς μίας δεκαετίας ἀνω
τῶν 10 δισεκατομμυρίων δραχμῶν καὶ
περὶ τὰ 20 ἑκατομμύρια λιρῶν, δηλαδὴ
40% περίπου τοῦ συνολικοῦ Δημοσίου
μας Χρέους, εὐλογον προβάλλει τὸ ἐ-

ρώτημα μήπως ἡ σημερινὴ γενεὰ, ἡ
ὑποστάσας ὅλα τὰ βάρη καὶ τὰς θυσίας
τοῦ πολέμου καὶ καμπτομένη ὑπὸ
τὸν ὄγκον τῆς σημερινῆς ἐπαχθοῦς φο-
ρολογίας, ἐπεβαρύνθη περισσότερο τοῦ
δέοντος καὶ μήπως ἀντὶ τῆς προτεινομέ-
νης νέας ἐκτάκτου ἀποσβέσεως, τούαν-
τίον ἐδικαιοῦτο μάλλον μίας τμηματι-
κῆς μεταθέσεως τῶν βαρῶν τούτων
πρὸς τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ προκειμέ-
νου γενικώτερον περὶ τοῦ νέου προϋ-
πολογισμοῦ, τὸ ἐκ τῆς μελέτης αὐτοῦ
συμπέρασμα εἶνε προφανές. Εἶνε ἀναμ-
φιβήτητον ὅτι ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις
παρέλαβεν ἕνα προϋπολογισμόν ἰσο-
σκελισμένον, ὁ ὁποῖος μάλιστα καὶ εἰς
τὸ τέλος τῆς χρήσεως παρουσίασεν ἀξι-
όλογον περίσσευμα. Συγχρόνως ὅμως
ἐκληρονόμησεν ὡς κύριον μέσον συνε-
χίσεως τοῦ ἔργου τῆς οἰκονομικῆς μας
ἀνορθώσεως μίαν φορολογίαν ἀστυρ-
ρῶς ταμειυτικὴν καὶ τῆς ὁποίας αἱ
συνέπειαι ἐκδηλώνοντες σήμερον σοβα-
ρώτερον ἢ ἄλλοτε εἰς τὸν ἐν γένει ρυθ-
μὸν τῆς οἰκονομικῆς μας ζω

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

I

ΕΠΑΝΕΛΗΦΘΗ διά του τύπου εσχάτως η συζήτηση του θέματος της φορολογίας των ανωνύμων εταιρειών, ευρύτατα εξετασθέντος και κατά το παρελθόν έτος εις την επιτροπήν μελέτης της άμεσου φορολογίας, θεωρούμεν δε καθήκον ήμωv να απαντήσωμεν εις τὰ ἐπ' αὐτοῦ λεχθέντα, ἐκθέτοντες συγχρόνως διά βραχέων τὰ μέχρι τούδε παρ' ἡμῖν ἱσχυόμενα καὶ νῦν ἱσχύοντα.

Ἡ φορολογία τῶν ανωνύμων εταιρειῶν ἐπεβλήθη παρ' ἡμῖν τὸ πρῶτον ἀπὸ τοῦ 1877. Καὶ ἐπὶ μὲν τῶν ἀλλοδαπῶν εταιρειῶν, ὁ φόρος ἐπιβάλλεται ἕκτοτε ἐπὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι πραγματοποιηθέντων κέρδους αὐτῶν. Ἐπὶ τῶν ἡμεδαπῶν ὅμως ὑπῆσθη μεταβολή. Τὸ 1877 ἦτο ἐπὶ τοῦ μερίσματος, ἀπὸ τοῦ 1887 ἐπεβλήθη καὶ πρόσθετον τέλος χαρτοσήμου 2 % ἐπὶ τῶν μερισματοποιδεῶν, ἀπὸ δὲ τοῦ 1909 μετετράπη εἰς τοιοῦτον ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν, παραμεινόντων ἐν ἰσχύϊ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν μερισματοποιδεῶν τέλους. Ἀπὸ τοῦ 1919 μετετράπηται εἰς ἐνιαῖον φόρον ἐπὶ τοῦ μερίσματος.

Παραλλήλως ὅμως, ἀπὸ τοῦ 1915 μέχρι τέλους τοῦ 1919 ὑπεβλήθησαν καὶ αἱ ἡμεδαπαὶ καὶ ἀλλοδαπαὶ εταιρεῖαι εἰς τὸν φόρον ἐκτάκτων κερδῶν τοῦ νόμου 1048, ἀπὸ δὲ τοῦ 1921 μέχρι τέλους 1924 ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν πρόσθετον φόρον ἐπὶ τῶν κερδῶν τοῦ νόμου 2965, εἶδος φόρου ἐκτάκτων κερδῶν, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1925 μετετράπητο (διὰ μίαν τριετίαν) εἰς πρόσθετον τοιοῦτον ἐπὶ τῶν τακτικῶν συνολικῶν κερδῶν. Ὁ τελευταῖος ὅμως δὲν ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν, καθόσον ἐπὶ δικτατορίας κατηργήθη ἡ σχετικὴ διάταξις καὶ ἐπεβλήθη πρόσθετος φόρος ἐπὶ τοῦ μερίσματος διὰ τὰς ἡμεδαπὰς καὶ ἐπὶ τῶν κερδῶν διὰ τὰς ἀλλοδαπὰς, ἱσχύων μέχρι τούδε.

Κατὰ συνέπειαν, σήμερον ἡ μὲν ανώνυμος ἡμεδαπὴ εταιρεία φορολογεῖται μόνον ἐπὶ τοῦ διανεμμένου μερίσματος, ἡ δὲ ἀλλοδαπὴ ἐπὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι κερδῶν της. Ἐνταῦθα θ' ἀσχοληθώμεν μόνον μετὰ τὴν ἡμεδαπὴν, καθόσον ἐπὶ τοῦ τρίτου φορολογίας τῆς ἀλλοδαπῆς οὐδεμία ἀμφισβήτησις ἐγεννήθη.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ὡς μερίσμα φορολογητέον θεωρεῖται προσέτι καὶ τὸ κατὰ τὴν διάλυσιν τῆς εταιρείας διανεμόμενον πρὸς τοὺς μετόχους ποσὸν μετ' ἀφαίρεσιν τοῦ ὑπ' αὐτῶν καταβληθέντος πρὸς τὴν εταιρείαν κεφαλαίου.

Πρὸς τοῦτοισι, ὅτι ἡ ἡμεδαπὴ ανώνυμος εταιρεία ἀπαλλάσσεται: α') τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς εἰσπραττομένων τόκων καὶ β') τοῦ φόρου οἰκοδομῶν ὡς ἀποκλειστικὸς σκοπὸς της εἶναι ἡ ἐκμετάλλευσις οἰκοδομῶν. Δικαιολογία ἀφορτέρων τῶν ἀπαλλαγῶν εἶναι, ὅτι τὰ ἀνω εἰσοδήματα θὰ φορολογηθῶν ὅταν θὰ περιληφθῶν εἰς τὸ διανεμητέον μερίσμα.

Ὡς αὐτὸς ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ μερίσματος διὰλύσεως τῶν συγγενεμένων εταιρειῶν μειοῦται εἰς 2 %, ὁ δὲ φόρος μεταβιβάσεως ἀκινήτων ἐπιδρομῶν εἰς ανώνυμον εταιρείαν περιορίζεται εἰς τὸ ἥμισυ. Τέλος ὑπάρχουν ἀπαλλαγαὶ καὶ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ μερίσματος φόρου ἐπὶ ὀρισμένων

εταιρειῶν, δυνάμει συμβάσεως μετὰ τοῦ Κράτους.

Ἀντιθέτως, ἡ ανώνυμος ἡμεδαπὴ εταιρεία ὑπόκειται εἰς διπλὴν φορολογίαν, ὁσάκις εἰς τὸ διανεμόμενον μερίσμα της περιλαμβάνονται καὶ πρόσδοι (ὡς λ. χ. μερίσματα ἐξ ἄλλων εταιρειῶν, τοκομερίδια, εισοδήματα ἐξ οἰκοδομῶν κτλ.) ἡ ὑπερτίμησις ἀκινήτων ἢ ἐγκαταστάσεων κλπ., ὑπαχθεῖσαι ἤδη προγενέστερον εἰς τοὺς οἰκείους φόρους.

II

Πρὶν ἢ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἂν καλῶς ἔχει ἡ ὑφισταμένη φορολογία, δὲν εἶναι ἄσκοπον νὰ ἰδῶμεν πῶς ἔχει ἡ φορολογία αὕτη εἰς ἄλλα Κράτη.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ φόρος ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς ανωνύμου εταιρείας, ὁ δὲ νόμος ἐξομοιώνει διττὰς τὰ νομικὰ πρόσωπα πρὸς τὰ φυσικὰ πρόσωπα, ὡς πρὸς τὴν φορολογίαν, μὴ παρέχων ἐν τούτοις εἰς τὰ νομικὰ πρόσωπα τὰς ἐκπτώσεις ἐλαχίστου συντηρήσεως. Συνεπῶς ἡ ανώνυμος εταιρεία φορολογεῖται ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν κερδῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ διανεμμένου μερίσματος, δικαιουμένη φυσικὰ νὰ παρακρατῇ ἀπὸ τοῦ μετῶχους τὸν ἀνήκοντα ἐπὶ τοῦ μερίσματος φόρον. Πλὴν ὅμως τούτου ὑπάρχει καὶ διάταξις καθ' ἣν, ἐὰν ανώνυμος εταιρεία δὲν ᾔθελε διανεῖν μείσμα ἀνάλογον πρὸς τὰ κέρδη της, ἐπιτρέπεται εἰς τὴν φορολογουσαν ἀρχὴν νὰ ἐπιβάλῃ πρόσθετον φόρον, ἵνα μὴ καταστρατηγῇται ὁ συνθετικὸς φόρος.

Ἐν Ἡ. Π. Β. Ἀμερικῆς ἡ νομοθεσία εἶναι περίπου ἡ αὐτὴ μετὰ τῆς Ἀγγλίας, ἔχουσα μάλιστα αὐστηροτέραν διάταξιν διὰ τὴν περιφρούρησιν τοῦ συνθετικοῦ φόρου.

Ἐν Γερμανίᾳ ὡσαύτως ἐπιβάλλεται φόρος ἐπὶ τῶν συνολικῶν κερδῶν τῆς ανωνύμου εταιρείας.

Ἐν Ἰταλίᾳ ἐπίσης ὁ φόρος ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν κερδῶν τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς εταιρείας.

Ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχει φόρος ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν κερδῶν καὶ ἕτερος φόρος ἐπὶ τοῦ μερίσματος. Ἐπομένως ἔχουμεν ἐνταῦθα δυαδικὸν φόρον, παρατηρητέον δὲ ὅτι ἐκότερος τούτων εἶναι ἀρκούντως βαρὺς.

III

Ἀς ἐξετάσωμεν ἤδη ποῶς εἶναι προτιμότερος ἀπὸ τοὺς δύο τρόπους φορολογίας, ἥτοι: α') τὸν ἐπὶ τῶν μερίσματος, ὅστις θεωρεῖ τὸν μέτοχον ὡς πρόσωπον υποκείμενον εἰς φόρον καὶ β') τὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν κερδῶν, ὅστις θεωρεῖ ὡς υποκείμενον φόρον τὸ νομικὸν πρόσωπον τῆς εταιρείας. Ὑπὲρ τοῦ πρώτου τρόπου ἐφαρμοζομένου, οὕτως ἀκράτου, μόνον ἐν Ἑλλάδι, συντρέχουν τὰ κάτωθι ἐπιχειρήματα.

Ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ μερίσματος παρουσιάζει εὐχέρειαν βεβαιώσεως, δεδομένου ὅτι ἀπαλλάσσει τὴν φορολογουσαν ἀρχὴν ἀπὸ τὴν φροντίδα ἐξακριβώσεως τοῦ πραγματικοῦ κέρδους τῆς εταιρείας. Παρουσιάζει ὡσαύτως σχεδὸν ἀπόλυτον βεβαιότητα περὶ τοῦ φορολογητέου ποσού, δεδομένου ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ μερίσματος εἶναι σχεδὸν ἐξωφθαλμον, οὐδεμία δὲ δύναται νὰ γεννηθῇ ἀμφισβήτησις ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποσβέσεις, ἀποθεματικὰ προνοίας κλπ. Φυσικὴ συνέπεια τούτου εἶναι, ὁ φόρος νὰ μὴ εἶναι πιστικὸς,

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΙΝΗΣΙΣ

οὗτε ἡ διαδικασία τοῦ νὰ προκαλῇ δυσφορίαν, ἀφοῦ ἀπαλλάσσει τὴν εταιρείαν ἀπὸ τὰς ἐνοχλήσεις τοῦ φορολογικοῦ ἐλέγχου. Τὸ τοιοῦτον ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἐνθα ἡ φοροτεχνικὴ ὑπηρεσία εἶναι ἐν τῷ καταρτίζεσθαι ἀκόμη.

Ἐπίσης, δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν διάλυσιν τῆς εταιρείας θὰ φορολογηθῇ πᾶν ποσὸν διατιθέμενον εἰς τοὺς μετόχους πέραν τῆς καταβολῆς των, ἔπεται ὅτι τὸ πᾶν τῆς καταβολῆς ἐπὶ τοῦ μερίσματος οὐδὲν κενὸν ἀφήνει, καθόσον τὰ κατὰ τὸν βίον τῆς εταιρείας παραμεινάντα ἀφορολόγητα, φανερά ἢ λανθάνοντα, ἀποθεματικὰ θὰ περιληφθῶν εἰς τὸ φορολογητέον μερίσμα διὰλύσεως. Ἀφοῦ δὲ, ὡς προελέχθη, ἐπιτρέπεται ἄνετον σχηματισμὸν ἀποσβέσεων διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις, τὰς ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις καὶ τὰ λοιπὰ συστατικὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἀποθεματικῶν ἀκόμη καὶ δι' ἀπορροβλήτους κινδύνους, ὑποθάλλει, συντελοῦσης καὶ τῆς κατασταλτικῆς ἐπιδράσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς διανομῆς μερισμάτων, τὴν συντηρητικὴν καὶ οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῶν εταιρικῶν συμφερόντων.

Τέλος ὑποστηρίζεται, ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ μερίσματος δὲν εἶναι ἐσπερημένος θεωρητικὴς βάσεως, διότι φορολογεῖ τὴν προσωπικὴν πρόσδοτον τοῦ μετόχου, ἥτις συγκρίνεται ἐν μόνον τοῦ μερίσματος οὐχὶ δὲ καὶ ἐν τῷ εἰς τὰ ἀποθεματικὰ καὶ λοιπὰ ἀδιανέμητα κέρδη ἰδικικοῦ μεριδίου τῆς μετοχῆς.

Καίτοι δεχόμεθα τὴν ὀρθότητα ἐνίων ἐν τῶν παρατηρήσεων τούτων καὶ ἰδίᾳ τὴν σκοπιμότητα αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἂς ἐπιτραπῇ ἡμῖν νὰ μὴ θεωρήσωμεν ὡς δυνάμενον νὰ παραταθῇ τὸ σήμερινὸν καθεστὸς τῆς φορολογίας τοῦ μερίσματος καὶ μόνου.

Α. ΣΜΠΑΡΟΥΝΗΣ

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ
ΦΑΛΗΡΟΥ

Κυριακὴ

26 Ἰανουαρίου

ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΑΙ

Ὡρα ἐνάρξεως

1.45 μ. μ.

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ
ΦΑΛΗΡΟΥ

Η Γερμανία καὶ αἱ ἐπανορθώσεις.

Ὡς γνωστὸν, ἐπῆλθε συμφωνία ἐν Χάγῃ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν κερδῶν τῶν ὁποίων θὰ συνεπῆγε ἐνδεχομένη δυστροπία τῆς Γερμανίας εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν υποχρεώσεων της διὰ τὰς ἐπανορθώσεις, ὁποίας τὰς καθιεροῖ τὸ σχέδιον Γιάγκι. Ἰδοὺ δὲ τὸ κείμενον τοῦ σχετικοῦ ἐγγράφου, τοῦ υπογραφέντος ὑπὸ τῆς Γερμανίας ἀπ' ἐνὸς καὶ ἀπ' ἑτέρου ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, Βελγίου, Γαλλίας, Ἰαπωνίας καὶ Ἱταλίας: «Αἱ πιστώτρια Κυβερνήσεις ἔχουν τὴν υποχρέωσιν νὰ δηλώσιν ὅτι ἐὰν τὸ Ράιχ ἐξεδίλανε τὴν πρόθεσιν νὰ καταστρέψῃ τὸ νέον σχέδιον, καὶ διεκύβευε οὕτω εἰς τὰς βάσεις του τὸν ἀπὸ κοινοῦ ἐπιδικωμένον σκοπόν, νέα θὰ ἐδημιουργεῖτο κατάστασις, ἐπὶ τῇ προϋφῇ τῆς ὁποίας αἱ ἐξ πιστώτρια κυβερνήσεις ὀφείλουσιν, ἀπὸ τούδε, νὰ κάμουν πάσας τὰς ἐπιμελόμενους ἐπιφυλάξεις. Ἐν τούτοις, ἀκόμη καὶ ἐν τῇ ἀκρῇ αὐτῇ περιπτώσει, αἱ πιστώτρια κυβερνήσεις, ἐν τῷ συμφέροντι τῆς γενικῆς εἰρήνης, εἶναι διατεθειμέναι, προτοῦ προέλθουν εἰς διανόητον ἐνέργειαν, νὰ κάμουν ἐκκαλίσιν, διὰ τὴν διαπίστωσιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν γεγονότων, εἰς διεθνὲς δικαστήριον ἀναμφισβήτητον κύρους. Συνεπῶς ἡ αἱ πιστώτρια Δυνάμεις ὅσαι θὰ ἐθεώρουν ὅτι ἔχουν συναφεῖς συμφέρον, θὰ ὑπεβάλλουν εἰς τὸ Διαρκές Δικαστήριον Διεθνούς Δικαιοσύνης τὸ ἐρώτημα περὶ τοῦ ἂν ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις διέπραξε πράξεις ἐμφανιζούσας τὴν ἐσκεμμένην τῆς θέλησιν ὁδὸς καταστρέφῃ τοῦ νέου σχεδίου. Ἡ Γερμανία δηλοῖ ἀπὸ τούδε ὅτι, ἐν τῇ περιπτώσει καταρατικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου, θεωρεῖ νόμιμον ὁδὸς, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν υποχρεώσεων τῆς χρεωστρίας Δυνάμεως, ἡ αἱ πιστώτρια Δυνάμεις ἐπαναθήσουν τὴν πληρὴ ἐλευθερίαν τῶν ἐνεργειῶν».

Ὁ Ἰνδικὸς ἀναβρασμός.

Κατόπιν τῆς πρὸ δεκαήμερου ἀγορεύσεως τοῦ Λόρδου Ράσελ εἰς τὸ Κάμπριτζ, ὁ γνωστὸς Ἰνδὸς διανοούμενος καὶ ἐπαναστάτης Γκάνδι ἐξεφώνησε πρὸ τινος ἡμερῶν αὐστηρότατον λόγον καταδικάζον τὸν ἀγγλο-Ἰνδικόν δεσμόν. «Ἄν προέκυπτε περὶ σιδηρῶν ἄλλὰ περὶ χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν δεσμών, ποὺ δὲν παύουν ὅμως ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι δεσφά, καὶ δὲν ὑπάρχει ἀνεξαρτησία ἀνάλογος πρὸς ἐκείνην τῆς ὁποίας ἀπολαύουν ἡ Αὐστραλία καὶ ὁ Καναδὰς. Ἰδοὺ διατὶ καταδικάζω τὸ καθεστὸς τῆς Δομίνιον τοῦ ὁποίου μᾶς προσφέρουσιν. Μερικοὶ ἐβεβαίωσαν ὅτι ἡ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς κίνησις θὰ ᾔδυναντο νὰ βοηθῇ τὰς Ἰνδίας εἰς κατάστασιν ἀναρχίας ἀνάλογον πρὸς ἐκείνην ποὺ ἐδέσποξε τελευταῖως εἰς τὸ Ἀφγανιστάν. Θὰ ἐπιομιμῶσα αὐτὸ, συνεπῶς ὁ Γκάνδι, διότι τοῦλάχιστον θὰ ᾔδυναντο εἶναι αἱ Ἰνδία νὰ ἐπιτίχουν ἀργότερα τὴν ἀνεξαρτησίαν των, ἐνῷ οὐδέποτε θὰ φθάσουν εἰς αὐτὴν μετὰ τὰς χυδαῖς, ἀργυροῦς ἢ ἀδαμαντίνους δεσμούς της». Ὁλόκληρος δ' αὕτη ἡ κίνησις παρουσιάζεται ἀπολύτως ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου ὁ κ. Λόρδ Τζορτζ εἰς δόμῳ τοῦ ἄρθρου εἰς τὸ «Νταϊλυ Μαϊλ» ἐκτιμᾷ ἀμελῶς τὴν Ἰνδικὴν Κυβερνήσιν καὶ ὑπογραμμίζει τοὺς σοβαροὺς κινδύνους οἱ ὅποιοι ἐγκυμονοῦνται εἰς τὰς Ἰνδίας.

Ἔργα καὶ ἡμέραι τῶν Σοβιέτ.

Καθὼς ἀγγέλλεται ἀπ' αὐτὰ τοῦτο τὸ ἐπίσημον σοβιετικὸν ὄργανον «Πράβδα», εἰκοσι τρία άτομα καταδικάσθησαν κατ' αὐτὰς εἰς θάνατον, διὰ τὴν ἀνασυνθετικὴν των δρασίαν. Ἐξ ἄλλων εἰς τὸ Πλεμπεροπερόφσκ τέσσαρες «ασφαρμικαὶ» ἀξιωματικοί, θεωρηθέντες ὡς ἐπεδύοντο διὰ τὸν τουφεκισμόν, κατὰ τὴν διάσειαν τῆς ἐπαναστάσεως, ἐκποινιζόμενοι «ἐνδεσφῶν» στρατιωτῶν, καταδικάσθησαν εἰς θάνατον καὶ αὐτοὶ ἐξετελέσθησαν. — Ἐν παραλλήλῳ δ' ἡ προπαγάνδα τῆς Γ. Διεθνούς συνεχίζεται ἐντόπως, εἰς ἄλλων τῶν κόμουν. Εἰς τὴν Νοτιοαφρικανικὴν Ἑνωσίαν, οἱ ἐκεῖ ἐκδιδομένοι «Κυριακτικὸν Τάϊμς» βεβαιοῦν ὅτι κατέχουν τὴν αὐτὴν ἀπόδειξιν τῆς μεταξὺ τῶν νοτιοαφρικανικῶν κομμουνιστῶν καὶ τῆς σοβιετικῆς προπαγάνδας συμπαιγνίας.

καὶ τῆς ὑπὸ τῆς πρώτης ἀποστολῆς σπουδαίου χρηματικοῦ βοηθήματος. «Αἱ ὁδηγίαι τῆς Μόσχας, γράφουν οἱ «Κυριακτικὸν Τάϊμς», εἰσπληροῦνται τὴν μὴ πληρωμὴν τῶν φόρων καὶ τὴν ἀσυνολογίαν τῶν κτημάτων ὑπὲρ τῶν ἰθαγενῶν».

**

Φασισμός καὶ ἀντιφασισμός.

Ἐσημειώσαμεν εἰς τὸ τελευταῖον τευχὸς μας τὴν ἐν Ἑλλάτῃ ἀντιφασιστικὴν κίνησιν, συνεπεία τῆς ὁποίας αἱ ἑλληνικαὶ ἀρχαὶ ἠναγκάσθησαν νὰ λάβουν δρακόντεια μέτρα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν Ἱταλῶν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Κ. τ. Ε. ἀντιπροσώπων. Ὁτὼ συνεληφθῇ ὑπὸ τῆς ἐλβετικῆς ἀστυνομίας ὁ ἐν Ζυρίχης Παῦλος Στράουμπ, ὅστις, φαίνεται, ἐπρόκειτο νὰ οἰσφύσῃ ἀσφαῖρον πυροβολισμὸν κατὰ τινὰ συνεδρίασιν τοῦ Συμβουλίου, καὶ ἱταλὸς τις δικηγόρος, ἀντιφασιστής, πρῶτον δημάρχος τοῦ Κόρνιο (παρὰ τὴν Γένοβαν), ὅστις δὲν κατώρθωσε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐν Γενεύῃ παρουσίαν του. Ἄλλ' ὅλ' αὐτὰ τὰ μέτρα ἐφάνησαν ἐνοχλητικὰ εἰς τοὺς ἐπισήμους Ἱταλοὺς ἀντιπροσώπους, οἱ δ' ἐξ αὐτῶν κ. Γκράντι, ὑπονέγος τῶν Ἐξωτερικῶν, προέβη εἰς τὰς ἐξῆς δηλώσεις: «Δὲν εἶμαι αἰχμάλωτος, καὶ ἐνῶν ὅτι νὰ ἐνεργῶ καὶ νὰ κυκλοφορῶ ἐν Γενεύῃ κατ' ἀρέσκειαν, χωρὶς νὰ ἔχω διαρκῶς κρημασμένους ὀπισθέν μου ἀστυφύλακας».

**

Ἡ δραστηριότης τῆς Κ. τ. Ε.

Ἡ Κ. τ. Ε. ἐφθάσε, πρὸ τινος ἡμερῶν, εἰς τὴν ἐκδοσιν, διὰ τῆς Γενικῆς τῆς Γραμματείας, τοῦ 45000 ἀνακοινωθέντος της. Ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοσιευθέντων ἀνακοινωθέντων, τὸ μὲν 1921, — ὅποτε ἤρχισαν νὰ ἀριθμοῦνται — ἦτο 326, ὑπερέβη δὲ τὰ 530 κατὰ τὸ πρῶτον δεκάμηρον τοῦ 1929. Διότι, ὡς γνωστὸν, τὸ πληροφορικὸν σύστημα τῆς Γραμματείας τῆς Κ. τ. Ε. στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἀνακοινωθέντων τὰ ὁποία δημοσιεύονται πάντοτε εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ τὴν Ἀγγλικὴν, δίδουν βραχείαν τὴν γεγονότων περιλήψιν, συντάσσονται δὲ ὑπὸ τοῦ Γραφείου τοῦ τύπου τῆς Γραμματείας, μετὰ γνωμάτευσιν τῶν ἄλλων διαφόρων τμημάτων τοῦ ὁργανισμοῦ τῆς Γενεύης. Τὰ ἀνακοινωθέντα ἄλλως τε αὐτὰ εἶναι ἡ βάση τῶν πληροφοριῶν τῆς ἐκπονήσεως τῶν μονίμων ἀνταποκριτῶν τῶν ἀντιπροσωπευόντων τὰ πρακτορεῖα καὶ τὰς ἐφημερίδας τοῦ κόσμου ὅλου καθὼς καὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἀπεσταλμένων των.

**

Ἡ Κ. τ. Ε. κρινόμενη ἀπὸ τὸν κ. Βενιζέλον.

Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ δεκάτου ἔτους ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Κ. τ. Ε., ἡ Γραμματεία της δημοσιεύει λεπτομερῆ ἀνάλυσιν τῆς δρασεως της κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ὅπερ ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πλέον γονίμων διὰ τὴν ὁργάνωσιν τῆς Βιοῆς της. Ἡ ἀνακοίνωσις δὲ αὕτη συνοδεύεται ἐπίσης ἀπὸ τὰ κυριώτερα ἀποσπάσματα τῶν ἀγορευμάτων τῶν ὁποίων οἱ ἀρχηγοὶ τῶν διαφόρων ἀντιπροσωπευόντων ἐξεφώνησαν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς δεκαετηρίδος τῆς Κ. τ. Ε. Μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὁ κ. Βενιζέλος εἶπε σχετικῶς τὰ ἑξῆς: «Ἡ Κ. τ. Ε. διαμορφώνει κατ' ἡμέραν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν κοινὴν γνώμην. Τὴν ὁρᾷ ἐναντίον τοῦ πολέμου, καὶ τὴν κατεῖδεν, πρὸς τὴν Βιολίαν. Αἱ τεχνικαὶ τῆς ἐργασίας καὶ αἱ ἐκλεκταὶ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐφάνησαν ἐνίοτε ἀγονοί, διότι δὲν ἀπολύον πάντοτε εἰς ἀμεσὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα. Ἡ ἀκατάπαυστος ἐν τούτοις ἐπαρὰ ἡ ἐδῶ πραγματικοποιεμένη συνεχὴς μετεξέλιξις τῶν λαῶν, ἡ συστηματικὴ μελέτη τῶν οικονομικῶν καὶ κοινωνικῶν τῶν δυσκολιών, ἡ ἔρευνα τῶν μέσων πρὸς τὴν πρὸληψιν τοῦ πολέμου, ἡ προσπάθεια ἢ ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἀπαρροχίσιν χρησιμοποίησε ἀπανθρώπων μέσων καταστροφῆς, ὅλ' αὐτὰ τείνουν εἰς τὴν καλύτεραν κατανόησιν τῶν διδασμάτων τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ, κατὰ συνέπειαν, εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς φιλελευθινης θελήσεως».

ΣΤ. ΚΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

ΤΟ ΔΑΣΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

ΓΕΩΡΓΙΑ, κτηνοτροφία και δάση είναι οι σπουδαιότεροι πλουτοπαραγωγικοί παράγοντες της χώρας μας, και οι τρεις δε συνδέονται μεταξύ των τόσο, ώστε όπου η σκοπιμότερα εκμετάλλευσις της εθνικής γης δεν συμπληρωθεί δια του ενός, δύναται να ενισχυθεί δια του άλλου, ο οποίος αποτελεί ούτως ειπείν το ολοκλήρωμα της εκμεταλλεύσεως αυτής. Είνε δε επιτακτικότερα η ολοκλήρωσις της καταλλήλου καλλιέργειας και εκμεταλλεύσεως της εθνικής γης, όσον ολιγότερον είναι η χώρα μας ατάκτικη εις γεωργικά, κτηνοτροφικά και δασικά προϊόντα. "Ινα ολοκληρωθεί η κατάλληλος καλλιέργεια της εθνικής γης, είναι ανάγκη να αποδοθούν αι κατάλληλοι η δυνατόν να καταστούν τοιαύται εκτάσεις, εις την γεωργίαν, την κτηνοτροφίαν (1) και την δασοπονίαν, ανάλογως της καταλληλότητος αὐτῶν.

Και όσον άφορᾷ μὲν τὸ γεωργικὸν πρόβλημα, ἐλήφθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέτρα ἐνισχύοντα τὴν γεωργίαν αὐτὴν καθ' ἑαυτήν, διὰ τῆς ἀποδόσεως τῶν καταλλήλων ἐδαφῶν εἰς τὴν μόνιμον γεωργικὴν καλλιέργειαν καὶ διὰ τῆς ἐντονότερας καλλιέργειας αὐτῶν διὰ μηχανικῶν καὶ χημικῶν μέσων. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως τοῦτο. Παράλληλος πρὸς τὴν ἐντονὸν ταύτην γεωργικὴν προσπάθειαν πρέπει νὰ βαίνει καὶ ἡ λύσις τοῦ δασικοῦ καὶ κτηνοτροφικοῦ προβλήματος τῆς χώρας, τὰ ὁποῖα μεγάλως ἐπιρροῶν τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν. Διότι τί ὠφελεῖ ἂν ἐκχεροῦνται ἐκτάσεις καὶ ἀποδίδονται εἰς τὴν γεωργικὴν καλλιέργειαν ἢ καλλιερгоυνται ἐντατικῶς διὰ μηχανικῶν καὶ χημικῶν μέσων, ἵνα παρασπῶσιν ὑπὸ χειμάρρων ὕψισταμένων συνεπείᾳ ἀποδασώσεως;

Τὸ δασικὸν πρόβλημα, συνδεδεμένον ἀπολύτως μὲ τὴν γεωργίαν καὶ νομαδικὴν κτηνοτροφίαν, ὀφίσταται ὑπὸ ἐμφαντικότεραν μορφήν σήμερον, ὁπότε πολλαὶ ἐκτάσεις κεκαλυμμέναι ὑπὸ δασῶν ἐξεχερώθησαν ἢ καὶ ἐκχεροῦνται ἵνα ἀποδοθῶν εἰς τὴν μόνιμον γεωργικὴν καλλιέργειαν, ἐνῶ μέχρι τοῦδε συνεισέφερον εἰς τὴν δασικὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας. Ὑφίσταται δὲ σήμερον τὸ δασικὸν πρόβλημα ὑπὸ τῆς ἐξῆς τέσσαρας μορφῆς, ἔξ ὧν αἱ τρεῖς κατετάχθησαν κατωτέρω, κατὰ σειράν προτιμίας ἐν τῇ λύσει:

Α. Ὡς πρόβλημα προστασίας τῶν ὁπαργόντων δασῶν, α) ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς διατηρήσεως τῶν φυσικῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν, ἀπαραιτήτων διὰ τὴν εὐόδωσιν τῶν ὑπὲρ τῆς γεωργίας λαμβανόμενων μέσων καὶ ἐν γένει διὰ λόγους δημοσίας ὠφελείας καὶ ὕγιεινῶς σκοποῦς (δάση προστατευτικά ἢ δημοσίας ὠφελείας), καὶ β) προστασίας καὶ διατηρήσεως τῶν

(1) Ὡς κτηνοτροφίαν ἐννοοῦμεν ἐνταῦθα τὴν νομαδικὴν κτηνοτροφίαν, διότι ἡ ἐν σταθίῳ κτηνοτροφία, ἐλάχιστά ἀλλως τε ἀνεπιτυχμένη παρ' ἡμῖν, συνδέεται μόνον μὲ τὴν γεωργίαν.

δασῶν τῶν μὴ προστατευτικῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς διὰ ξυλείας καὶ δασικῶν προϊόντων ἐν γένει, ἐξυμνηρησεως τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας (δάση οἰκονομικά).

Β. Ὡς πρόβλημα ἀναδασώσεως τῆς ὑδρολογικῆς λεκάνης τῶν χειμάρρων καὶ δημιουργίας προστατευτικῶν δασῶν τὰ ὁποῖα, λόγω τῶν φυσικῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν, θὰ ἀποτελέσουν τὴν βάσιν τῆς διευθετήσεως καὶ ἐξαλείψεως τῶν καταστρεπτικῶν εἰς τὴν γεωργίαν ἰδία χειμάρρων, καὶ ἐν γένει δημιουργίας νέων δασῶν διὰ λόγους δημοσίας ὠφελείας καὶ δι' ὕγιεινῶς σκοποῦς.

Γ. Ὡς πρόβλημα ἀναπτύξεως νέων δασῶν, διὰ τεχνικῶν κυρίως ἀναδασώσεων τῶν ἐδαφῶν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε δυνατόν νὰ καταστούν ἄλλως παραγωγικά, εἰμὴ μόνον διὰ τῆς δασοπονίας, δηλαδὴ διὰ τῆς δημιουργίας δασῶν χάριν τῶν οἰκονομικῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν καὶ προοριζόμενων κυρίως διὰ τὴν αὐξήσιν τῆς εθνικῆς μας δασικῆς παραγωγῆς (οἰκονομικὰ δάση).

Δ. Ὡς πρόβλημα προστασίας τῶν ὑπαρχόντων δασῶν καὶ τῶν δημιουργηθσομένων νέων, ἄτινα ἀποτελοῦν μέγαν πλουτοπαραγωγικὸν παράγοντα τῆς χώρας, κατὰ τῆς νομαδικῆς κτηνοτροφίας καὶ ἰδίως κατὰ τῶν αἰγιοποιμνίων.

Διὰ τὴν λύσιν τοῦ πρώτου προβλήματος, πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ χώρα μας, τὴν ὁποίαν ἀπὸ μακροῦ χρόνου χαρακτηρίζει δασικὴ πτωχεία εἶνε, λόγω τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῆς συνεπείᾳ τούτου ἀποδόσεως εἰς τὴν γεωργίαν πολλῶν ἐκτάσεων κεκαλυμμένων ὑπὸ δασῶν, περισσότερον πτωχὴ εἰς ἀπαράτητα δάση (1) καὶ ολιγώτερον αὐτάρκης εἰς δασικά προϊόντα σήμερον, παρὰ εἰς πᾶσαν ἄλλην ἐποχὴν. Τῷ ὄντι, μετὰ τὸ 1922, εἰσάγονται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μεγάλες ποσότητες δασικῶν προϊόντων παρὰ ἄλλοτε, καίτοι τὰ ὑπάρχοντα δάση ὀλοτομοῦνται ἐντατικῶς (2), ἢ δὲ ποσότητες τῶν ἀτελῶν καὶ ἀνευ ἀδείας τῆς δασικῆς ἀρχῆς ὀλοτομουμένων καυσοξύλων διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων ἠδύθησαν κατὰ ποσὸν δυνάμενον μετὰ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων νὰ ἐπαρκεσθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας, αὐξηθέντος κατὰ 1.500.000 πρόσφυγας.

Ἰνα ἐξασφαλισθῇ ἡ διατήρησις καὶ ἀετιώσεως τῶν ὑπαρχόντων δασῶν θὰ

(1) Τὰ ἑλληνικὰ δάση καταλαμβάνουν ἔκτασιν 1.700.000 ἑκταρίων, ἔξ ὧν 700.000 ἑκτάρια ἀνήκουν εἰς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Λαμβανόμενον δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας ἀνέγκεται κατὰ τὴν τελευταίαν στατιστικὴν εἰς 6.250.000 κατοίκων, ἀντιστοιχοῦν 0,27 ἑκτάρια δάσους κατὰ κάτοικον, ἐνῶ κατὰ τὸν Ἐνδρὸς ἀπαιτεῖται ἐλάχιστον ὅριον 0,35 ἑκταρίου κατὰ κάτοικον, διὰ νὰ εἶνε χωρὶς αὐτάρκειας.

(2) Πλεονεκτήματα δελτία Ὑπουργείου Γεωργίας τῶν ἐτῶν 1922, 1923, 1924, 1925, 1926 καὶ 1927.

ἦτο σκόπιμον νὰ τροποποιηθῇ θεμελιώδης ἡ ἰσχύουσα δασικὴ νομοθεσία μας, ἥτις, ὡς ἔχει σήμερον, θὰ ἰδύνατο τὴν νὰ ὑποστηρίξῃ, δὲν εἶνε δεόντως προσηρμοσμένη πρὸς τὸ ἰσχύον Σύνταγμα, ὥστε ὅλα τὰ δάση τῆς χώρας νὰ διακριθῶν ὡς οὐχ ὡς εἰς δύο κατηγορίας δασῶν: α) εἰς δάση προστατευτικά ἢ δημοσίας ὠφελείας καὶ β) εἰς δάση μὴ προστατευτικά. Συμφώνως τῷ σχετικῷ ἀρθρῷ 99 τοῦ δασικοῦ κώδικος, ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν δασῶν ὡς προστατευτικῶν δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας κατόπιν ἀναφοράς τῆς δασικῆς ἐπιθεωρήσεως ἢ τοῦ Δασάρχου ἢ τοῦ Δασονομείου ἢ τοῦ Νομάρχου κλπ., οἱ δὲ περιορισμοὶ τῆς χρήσεως καὶ καρπώσεως ἐπιβάλλονται ἀνευ τινὸς ἀποζημιώσεως τοῦ δασοκτήμονος, καίτοι εἰς πολλὰς περιπτώσεις γίνεται οὗτο ἐπὶ ἐμμέσῳ ἢ ἀμέσῳ ὠφελείᾳ τρίτων. Εἶνε φανερόν ὅτι ἡ ἀπλουστάτη αὕτη διαδικασία τοῦ καθορισμοῦ δασῶν ὡς προστατευτικῶν ἢ μὴ δὲν ἐξασφαλίζει ἐπαρκῶς οὕτε τὸ δημόσιον συμφέρον, οὕτε τὸ ἰδιωτικόν.

Ὡς δάση προστατευτικά ἢ δημοσίας ὠφελείας δὲν νὰ χαρακτηρισθῶν:

α) Τὰ ἐπὶ τῶν κατοικηθῶν δάση ἢ δασικά ἐκτάσεις ἢ δασικά βοσκαῖ, τὰ χρησιμεύοντα πρὸς προστασίαν τῶν ὑποκειμένων αὐτοῖς κατοικημένων τόπων, καλλιερгоυμένων ἐκτάσεων, πηγῶν, ὁδῶν συγκοινωνίας, σιδηροδρόμων, ἰδρυμάτων ἢ μνημείων τῆς ἀρχαίας ἢ συγχρόνου τέχνης. Ἐπίσης δὲ τὰ δάση ἄτινα ἀποτελοῦν τὴν ἀνωτέραν ζώνην τῆς δασικῆς βλαστήσεως ἐπὶ τῶν ὁρέων.

β) Τὰ δάση ἢ δασικά ἐκτάσεις ἢ δασικά βοσκαῖ τὰ κείμενα ἐπὶ τῆς ὑδρολογικῆς λεκάνης τῶν χειμάρρων καὶ ποταμῶν καὶ χρησιμεύοντα διὰ τὴν συγκράτησιν τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν κανονικὴν διανομὴν τῶν ὕδατων κατὰ τῶν πλημμυρῶν.

γ) Τὰ χρησιμεύοντα διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ὕγιεινῶν τοπικῶν συνθηκῶν καὶ διὰ τὴν ἐθνικὴν αἰμυαν τῆς χώρας. Ἐπίσης, κατὰ τινὰ θεωρίαν, ὡς προστατευτικά ἢ δημοσίας ὠφελείας δύναται νὰ χαρακτηρισθῶν καὶ τὰ δάση ἐκείνα τὰ ὁποῖα εἶνε ἀπαράτητα διὰ τὴν κάλυψιν τῶν τοπικῶν ἢ γενικῶν τῆς χώρας ἀναγκῶν, ἦτοι διὰ ξυλείαν καὶ ἐν γένει δασικά προϊόντα. (1)

Ἡ διάκρισις τῶν δασῶν ὡς προστατευτικῶν (δημοσίας ὠφελείας) ἢ μὴ, θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ γίνῃ κατὰ ἰσοῦς ζώνας εἰς ἐκάστην ὑδρολογικὴν λεκάνην, διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, μετὰ πρότασιν τῆς δασικῆς ἀρχῆς τῆς φωνῆς τῆς καὶ ἀποφάσει Ἐπιτροπῶν (2) σιτιστωμένων κατὰ νομοῦς ἢ Δασαρχεία.

Γ. ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

(1) Βλέπε Πρακτικὰ Διεθνῶς δασικοῦ συνεδρίου Παρισίων τοῦ 1900 καὶ 1913, τῆς Grénoble τοῦ 1925, τῆς Ρώμης 1926, Albert Lehrbuch der Staatsforstwissenschaft, Σελ. 272 «Schutz Forst für die Befriedigung des Bedarfs der Gegend oder des Landes an Forstprodukten unmöglich nötig ist».

(2) Εἰς τὴν ἑλληνικὴν ταῦτα Ἐπιτροπὰ συνιστῶνται κατὰ ἑπταρχίαν ἀποτελοῦνται δὲ 1) ἔξ ἐνὸς μέλους εἰδικοῦ εἰς τὰ τῆς διευθετήσεως τῶν γεωργικῶν τῆς ἑθνικῆς Οἰκονομίας, 2) ἐκ τοῦ Ἐπιμελητοῦ δασῶν, 3) ἐκ τοῦ κρατικοῦ πολιτικοῦ διορισμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας νομίας, 4) ἀπὸ δύο μέλη, διοριζόμενα ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου, 5) ἔξ ἐνὸς ἀνεκτεταμένου ἐκστῆς ἐνδιαφερομένης κοινότητος. Ἀπαντᾷ τὰ μέλη ταῦτα διορίζονται ἢ ἐκλέγονται διὰ 3 ἔτη.

ΑΓΡΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΣ

Β

ΧΩΡΙΣ νὰ ἐπεκταθῶμεν ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν δημιουργουμένων μειονεκτημάτων ὑπὸ τῆς ἀγροτικῆς ἐξόδου, ἄτινα συνοψίζονται εἰς μείωσιν τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς τὸν ἐν ταῖς πόλεσι διαγκωνισμόν, ἄρα εἰς τὴν ἀκρίβειαν, δὲν θὰ ἐδιστάζομεν ποσῶς νὰ ἐπιρρίψωμεν ὅλα τὰ βάρη τῆς ἀνισοροπίας τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας εἰς τὴν ἀστυφίαν, ἥς ἡ ἔννοια ἐνέχει, πλὴν τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ ἀγροῦ, καὶ τὴν ἐν γένει ἀδιαφορίαν πρὸς ἐκμετάλλωσιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν τοῦ τόπου μας. Οἱ αὐτοὶ λόγοι οἵτινες δικαιολογοῦν τὴν πρώτην — συγκοινωνία, ἀσφάλεια κλπ., εἶνε καὶ τὰ αἰτία τοῦ ἀνεκμεταλλεύτου (ὑπὸ τὴν ἐμπρῆπουσαν ἔννοιαν) τῶν δασικῶν μας θησαυρῶν, τῶν τοπείων μας καὶ τοῦ ὑπεδάφους.

Ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν πολέμων, μαζί μὲ τὴν ἀποκατάστασιν καὶ τὴν ἐν γένει δημοσιονομικὴν μας περισυλλογὴν ἐκδηλωθεῖσαν ποικιλοτρόπως, αἱ Κοινοβουλευτικαὶ καὶ Κυβερνητικαὶ ἐστράφησαν πρὸς δημόσια καὶ κοινωνικῆς ὠφελείας ἔργα βαρυσήμαντα. Ἐξ αὐτῶν τὰ ἔχοντα χαρακτηριστὰ παραγωγικόν, ὡς αἱ ἀποξηράνσεις ἐλῶν, αἱ ὑδραυλικαὶ διοχετεύσεις, αἱ ἔναντι τῶν πλημμυρῶν καὶ χειμάρρων προφυλάξεις, αἱ ἀγροτικαὶ πιστώσεις καὶ τράπεζαι, ἡ συστηματικὴ ὁδοποιία, εἶνε ἀσφαλῶς τὰ σημαντικώτερα. Ἀυξήσατε τὴν ἔκτασιν τῆς γῆς πρὸς καλλιέργειαν εἶνε τὸ σύνθημα τῶν. Ἀλλὰ τί περὶ τοῦ «καλλιερгоῦσατε πλήρως τὰς ἡδὴ καλλιερгоησόμεναι» τί περὶ τοῦ «ἐκχεροῦσατε τὰς ἰδιοκτησίας σας»; Ἡ ἐπιτευχθεῖσα ἐλάφρυνσις τῶν φορολογικῶν βαρῶν διὰ τῆς καταργήσεως τῆς δεκάτης εἶνε ἡδὴ μία ἐνθάρρυνσις διὰ τὸν χωρικόν. Τὸ κακὸν ὅμως εἶνε μεγάλο καὶ προχωρημένο. Ἡ ροπὴ πρὸς τὰ κέντρα ἔχει καταστήσει ραγδαία, καὶ ὁ παρασιτισμὸς μαίνεται. Εἰς καταστάσεις δέξιας χρειάζονται μέτρα ριζικὰ καὶ ἄμεσα. Τί ἂν ἀνακοπῇ διὰ τὸ ἀπώτερον μέλλον ἡ πανεπιστημιακὴ καὶ μέση ἐκπαίδευσις; Τὸ μέτρον εἶνε γενικὸς ἄριστος, ἀλλ' ἐδικοῦτερον δὲν θ' ἀποδώσῃ τὸν καλλιερгоητὴν εἰς τὴν γῆν διότι δὲν συρρέουν οἱ χωρικοὶ εἰς τὰς πόλεις ἐν δυνάμει τοῦ ἐπιστημονικοῦ ζήλου, ἀλλὰ λόγω τῆς ἀνάγκης ἐξευρέσεως προσδοφῶν ἐπαγγέλματος. Ὁ μετανάστευς τοῦ ἐσωτερικοῦ δὲν θὰ γίνῃ ἱατρός ἢ δικηγόρος, θὰ γίνῃ μικρὸς ἐργαζόμενος. Καὶ ὁ τεχνίτης εἶνε δημιουργὸς βέβαια, ἀλλ' ἔχει καὶ ζεῦγος χειρῶν ὧν θὰ στερηθῇ τὸ χωράφι τοῦ γέροντος πατρός.

Ὁ γεωργὸς πρέπει νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὸ καλλίτερον δι' αὐτὸν ἐπάγγελμα εἶνε τὸ ἰδικόν του, πρέπει νὰ πεισθῇ νὰ παραμείνῃ ἢ νὰ ἐπαυλῇ εἰς τὸν ἀγρόν του. Τὸ δὲ Κράτος, ὅπερ ἤρξατο ἡδὴ μερμυδῶν διὰ τὴν ἐκμετάλλωσιν τῶν ἀγροτικῶν ἐκτάσεων, καὶ ὀφείλει καὶ ἔχει τὰ μέσα τοῦ πειθαναγκασμοῦ ἐκείνους οὓς τὸ πρόκειται ν' ἀποβῇ εἰς ὄφελος καὶ τοῦ ἀγρότου καὶ τοῦ συνόλου. Ἐφαρμογῆς τοιούτου σκεπτικοῦ ποιεῖται ἀρχὴν ἡ Κυβέρνησις διὰ τὸ ὑποβαλλόμενον ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων προϋπολογισμοῦ 1930 — 31 ἐν ᾧ ἐμφαίνεται τὸ ἀποφασιστικὸν βῆμα τῆς καταργήσεως τῶν μέχρι τοῦδε μέσων τῶν Κοινοτήτων εἰσπραττομένων 90.000.000 ἐκ τοῦ φέ-

ρου ἀκαθαρίστου γεωργικῆς παραγωγῆς. Ἦτο φόρος ἀδικος καὶ αὐθαίρετος, ἡ δὲ κατάργησις του θέλει γίνῃ δεκτὴ ἀπανταχοῦ τῆς χώρας μετ' ἀνακουφίσεως. Αἱ προϋπολογισθεῖσαι περυσιναι εἰσπράξεις ἐκ πάσης φύσεως γεωργικῶν φόρων ἀνῆρχοντο εἰς 535.000.000 περίπου ἐνῶ διὰ τοῦ ἐφετεινοῦ προϋπολογισμοῦ αὐταὶ μειοῦνται εἰς 445.000.000

Ἡ σθεναρὰ ἀντιμετώπισις τῆς δεινῆς θέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγρότου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως θὰ συνεπήγετο τὴν ἐξέτασιν τοῦ δυνατό τοῦ ἐπὶ μείζονος μειώσεως τῶν γεωργικῶν φόρων ἐκείνων οἵτινες, πλὴν τοῦ Ταμειακοῦ τῶν σκοποῦ δὲν ἐξυπηρετοῦσι καὶ ἐτέρους σοβαροὺς τοιούτους. Οὕτω ὁ ἐξ 75 περίπου ἑκατομμυρίων φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαίων καταργούμενος ἢ μειούμενος σημαντικῶς θ' ἀπέδιδεν εἰς τὸν ἀγρότην ἐν ἀξίῳ λογα βελτιωμένον εἰσόδημα, δεδομένου ὅτι, πλὴν τῶν ἐλαιοδασικῶν ἐκτάσεων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ ἐλαῖαι εὐρίσκονται ἐγκατεσπαρμέναι ἀνὰ τὰς καλλιερгоησόμεναι καὶ μὴ καὶ τὰς καλλιερгоυμένας γαίας, συντελοῦσαι εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν. Εἰς τοὺς καταργητέους φόρους θὰ ἰδύνατο νὰ προστεθῶν καὶ οἱ τόσα προσκόμματα ἐπιφέροντες εἰς τὰς συναλλαγὰς ἐιδικοί φόροι μεταφορᾶς, ἐξαγωγῆς ἐλαίου κλπ. ὧν τὸ σύνολον συμποσοῦται εἰς 6.500.000 περίπου.

Εἰς ἀνιστάθμισμα νέων φορολογικῶν μειώσεων, αἱτινες θὰ καθίστων τὸν ἀγρόν μάλλον προσδοφόνον καὶ συνεπῶς πλέον ἀγαπητόν, θὰ ἰδύνατο τὸ Κράτος νὰ ἐφαρμόσῃ ἕτερον τύπον φορολογίας ἥτις θὰ παρῶμα μὲν ἀφ' ἐνὸς τὸν ἀγρότην εἰς πληρεστέραν καλλιέργειαν, θὰ ἐξυπηρετῇ δὲ καὶ, ἀπὸ ἀπόψεως ἀντικαταστάσεως τῶν καταργουμένων φόρων, ταμειακῶς. Ὁ φόρος αὗτος, τὸν ὁποῖον θὰ ὑπεκάλουν φ ὁ ρ ο ν κ α τ α σ τ ὶ α σ ε ω ς γ ὁ ρ ο ν, θὰ εἰσπράττετο κατ' ἀνάλογον πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν γαιῶν καὶ τὴν μέθοδον τῆς καλλιερгоίας αὐτῶν. Οὕτω ἡ ἀδικαιολογητὸς ἀνεκχέρσως ἐκτάσις γῆς, ἰδιοκτητὴν ἢ ἐνοικιαστὴν, μετὰ τὴν πάροδον τοῦ πρώτου ἔτους θὰ ἐβαρύνετο διὰ τοῦ βαρυτέρου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο φόρου τῆς κατηγορίας αὐτῆς. Ὁ φόρος οὗτος θὰ ἠκολούθει ἀνιούσαν κλίμακα κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη, ὁθόναν μέχρι στερήσεως καὶ αὐτῆς τῆς ἰδιοκτησίας ἐν τέλει διὰ τὰ παραμένοντα ἀνεκχέρσως τμήματα. Ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ δευτέρου ἔτους, πλὴν τοῦ φόρου ἐκχερώσεως θὰ ἠρχίζεν ἐφαρμοζόμενος φόρος ἐκμεταλλεύσεως ἐπὶ τῶν τμημάτων ἐκείνων ἃ τὴν θὰ παρέμενον ἐν ἀγρανάψει, διότι τὸ σύστημα τοῦτο ἔργον καταργήσῃ τὰ σύγχρονα μέσα καλλιερгоίας, εἶνε δὲ λυσιπρόθετος, ἐνῶ ἀλλοχοῦ οὐδὲ σπιθαμὴ γῆς μένει οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀνεκμεταλλεύτου, παρ' ἣν ἐκτάσεις ἀπέραντοι νὰ τελοῦν ἐπὶ ἐν καὶ τὴν φύσιν τὰς δυνάμεις ἐκείνας ἃς ἡ ἐπιποτήμη τῶν ταχυτέρων καὶ δραστήριωτέρων δίδει (1). Καὶ ὁ φόρος αὗτος θὰ καθίστατο ἀπὸ τοῦ τρίτου ἔτους προοδευτικός. Τρίτη καὶ τελευταία διαβάθμισις τοῦ «φόρου καταστάσεως

Σημειωτέον τέλος ὅτι δι' ἀναλόγου φορολογικοῦ συστήματος, ἐφαρμοζόμενου ἐπὶ πάσης κατηγορίας ἀγροτικῶν κτημάτων, θὰ ἐλύετο ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ τὸ περίφημον ζήτημα τῶν μοναστηριακῶν καὶ ἀνεκμεταλλεῶν ἐκτάσεων. Ν' ἀλλοπαρῇ ὁ γεωργὸς φορολογίας 180.000.000, ἰδού τὸ πρῶτον μέτρον τὸ ἀπαράτητον διὰ νὰ καταστή ἡ ὑπαίθριος μας ἐκ νέου ἐλκυστικὴ. Κατόπιν θὰ ἐλθῇ ἡ σειρά τῶν ὑποχρεώσεων του, αἱτινες θὰ κυροῦνται διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου «περὶ καταστάσεως τῆς γῆς».

Ἡ πυγμὴ τοῦ ἱσλοῦ δικτάτορος δίδουσα ἀπὸ ἐτῶν τὴν «μάχην τοῦ αἵτου», φέρει ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καταπληκτικότερα ἀποτελέσματα. Ὁ ἰσχυ-

(1) Ἡ νέα φορολογικὴ ἀνακούφισις θὰ ἐπέρτερε τὴν αὐξήσιν τοῦ κεφαλαίου ἐκμεταλλεύσεως, τὴν ἀγορὰν ἐργαλείων, χημικῶν λιπασμάτων κλπ.

γῆς» θὰ ἐφηρμόζετο μετὰ τὸ πέρας τῆς τριετίας κατὰ τῶν καλλιερгоητῶν τῶν μὴ συμμορφουμένων πρὸς ὁρισμένα ἐλάχιστα (minima) ἀπαράτητα διὰ μίαν μετρίαν ἐντάσεως καλλιερгоίας κατὰ τὸν ὅσον, οἷον: ζῶα, χημικά λιπάσματα, ἐργαλεῖα καὶ λοιπὰ. Εἰς τὰ ἐλάχιστα αὐτὰ θὰ ἔπρεπε νὰ συμπεριληφθῶν καὶ τὰ ὑποχρεωτικά, ἐπὶ ποινῇ ἀναλόγων φορολογικῶν κυρώσεων, ποσοστὰ, ἐκκεντριζόμενων ἐτησίως ἐλαοδένδρων. Καὶ ἐνῶ τὸ Δημόσιον Ταμεῖον κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος θὰ ἔστερετο ὀλίγων δεκάδων ἑκατομμυρίων διὰ νέων φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν (ἀπαλλασσόμενον ὅμως καὶ τῆς δαπάνης διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν) ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἀντιστρόφως ἀνάλογα πρὸς τὴν τόνωσιν ἢ μὴ τῆς γεωργικῆς μας οἰκονομίας, θὰ εἰσέπραττε μελλοντικῶς, ἐπὶ τῇ δικαιοτάτῃ βάσει ὅτι ἡ ἀγροτικὴ ἰδιοκτησία εἶνε θεοσδὸς κοινωνικῶς σεβαστὸς ἐφ' ὅσον ἐπιτελεῖ καὶ ἕνα γενικώτερον προορισμόν. Καὶ ὁ προορισμὸς τοῦ ἀγροῦ εἶνε νὰ παράγῃ, ὅπως σκοποῦ τοῦ ἀστικοῦ ἀκινήτου νὰ κατοικηθῇ καὶ ὁ τοῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου νὰ συντελῇ εἰς τὴν δημιουργίαν. Δὲν νομιζόμεν φαντασιοπληξίαν τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ὁ γεωργὸς ἀνακουφισόμενος ἐν ἀρχῇ διὰ μίας σημαντικῆς φορολογικῆς ἀναστολῆς θὰ διέβλεπε συντόμως ὅτι τὸ συμφέρον του πρὸς μετατροπὴν αὐτῆς εἰς ὁριστικὴν ἀπαλλαγὴν εἶνε νὰ καλλιερгоῖται ἔξ ὁ λ ο κ λ ῥ ο υ κ α ἰ κ α λ ᾶ. Τὸ δὲ συμφέρον του αὐτοῦ θὰ συνέπιπτε πλήρως μὲ τὸ γενικόν, ἔστω καὶ ἂν ἡ εὐεξία τῶν ἀγροτικῶν μας πραγμάτων ἔφθανε μέχρι τοῦ σημείου νὰ στερηθῇ τὸ κρατικὸν Ταμεῖον αὐτῶν τῶν γεωργικῶν πόρων. Ὁ φόρος ὅτι χρειάζεται φοροτεχνικὴ ὀργάνωσις, ἰκανή, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν, νὰ καθορίσῃ ἀκριβοδικαίως τοὺς ὑποπίπτοντας εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν φορολογητέων καλλιερгоητῶν, δὲν μᾶς πτοεῖ, διότι δι' οἰανδήποτε φορολογίαν τὸ τεχνικὸν μέρος, ἴδια τῆς ἐξακριβώσεως, δέον νὰ λειτουργῇ ὡς μηχανισμὸς ἐν καλῇ καταστάσει ἄλλως οἱ δικαιοτέροι φοροὶ καὶ καθίστανται ἀφόρητοι. Χρῆζει εἰσέτι ἐιδικῆς μελέτης τὸ ζήτημα τοῦ κατὰ πόσον θὰ ἦτο δυνατόν καὶ κατὰ πόσον θὰ συνέφερε, πρὸ τῆς ὑπερπαραγωγῆς καὶ ὑποτιμώσεως ὁρισμένων κυρίων προϊόντων μας (π. χ. καπνοῦ, σταφίδος) νὰ ἐπιβληθῇ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἡ ἀναγκαστικὴ καλλιερгоία ποσοστῶ τῶν ἐκτάσεων εἰς σιτηρὰ. Ἀναφορικῶς μὲ τὰς γαίας ἐκείνας αἱτινες ἀποτελοῦν φυσικὰς βοσκάς, τὰ περιώνυμα λειβάδια, ἢ κατάργησις τῶν ἢ ὁλοσχερῆς εἶνε ἐπιβεβλημένη, ἐνδείκνυται δὲ νὰ καλλιερгоηθῶν ταῦτα διὰ τροφῆς ζώων, ὅπου τὸ τοιοῦτον εἶδος καλλιερгоίας ἀπαιτεῖται.

ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ

Η κοινωνική νομοθεσία της Ελληνικής Δημοκρατίας έχει πλουτισθεί από της 1^{ης} Οκτωβρίου 1929 με ένα αλληθινόν αδάμαντα, ή ακτινοβολία του οποίου επεκτείνεται πολύ πέραν του κύκλου των αμέσως ενδιαφερομένων και ασκεί ευεργετικά επί της κοινωνίας και της δικαιοσύνης της χώρας αποτελέσματα. Με το Ταμείον Συντάξεων Νομικών.

Όσονδήποτε και αν ἀνηθύνει να συνυπογράψουν τον χαρακτηρισμόν τούτον οι μη θέλοντες να ἐμβαθύνουν εις τους μεγάλους ανθρωπιστικούς και κοινωνικούς σκοπούς, τους όποιους περιλαμβάνει ο θεσμός των κοινωνικών ασφαλίσεων και τους όποιους ικανοποιεί κάθε ευγενές τέκνον του θεσμού τούτου, κάθε ταμείον συντάξεων βιοπαλαιστών τάξεων, είτε αὐτὰ αποτελούνται υπό εργατῶν της χειρός, είτε υπό εργατῶν του πνεύματος, οσοδήποτε και αν ὑπάρχουν ἀκόμη οί προκατειλημμένοι και οί κακῇ τῇ πίστει ἐκλαμβάνοντες τὰ ταμεία συντάξεων ως προωρισμένα να ἐξυπηρετοῦν μόνον τὰ συμφέροντα των μετόχων των εις βάρος των άλλων κοινωνικῶν τάξεων, λησμονοῦντες οὗτοι τὸν νόμον της ἀμοιβαιότητος, λησμονοῦντες τὸ ὕψηλόν και ευγενές δόγμα της κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, ἐπὶ της οποίας καὶ μόνῃς εἶνε δυνατόν να θεμελιωθῇ κοινωνία ἀρμονικῶς διαβύσασα καὶ ἐν συνόλῳ προοδευούσα, ὅσοι και αν ὑπολείπονται ἀκόμη πλανώμενοι ἐκ των ἀσυστάτων ἰσχυρισμῶν των πολεμίων του νόμου, και πιστεύοντες ὅτι τὸ Ταμείον Συντάξεων Νομικῶν συνστήθη δαπάναις του προϋπολογισμοῦ του κράτους ἢ εἰς βάρος του φορολογουμένου ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὑποχρεοῦνται υπό των πραγμάτων πάντες οὗτοι να ἀναθεωρήσουν τὰς ἀντιλήψεις των, ως πρὸς τὸ Ταμείον τουλάχιστον αὐτό.

Διότι τὸ Ταμείον Συντάξεων Νομικῶν, στηριχθὲν κυρίως εις τὰς πολλὰς και ποικίλας των μετόχων των εισφορὰς, καὶ μὴ θίξαν ποσὴς οὐδὲ τὸν φορολογούμενον ἑλληνικὸν λαόν, ὅπως ἄλλως τε ἦτο ἐπόμενο, εἰσηγουμένης κυβερνήσεως ὁ Ἀρχηγός της οποίας τὸσον στερεῶς καὶ ἀξιοπαινῶς ἐξετάζει τῆς πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαόν εὐλόγου ὑποσχέσεώς του περὶ οὐδεμιᾶς νέας ἐπιβαρύνσεως των δυσβάστακτων και ὀγκωδὸν φορολογικῶν βερῶν, ἤρξισεν ἀποδίδον, ἀφ' ἧς λειτουργεῖ, τοὺς προσδοκώμενους υπό των θεσπισάντων αὐτὸ καρπούς, και κατακτῶν γοργῶς τὴν ἐκτίμησιν της δημοσίας συνειδήσεως. Ὅχι μόνον ὡς ὀργανισμός δημοσίου ἀπλῶς δικαίου, προωρισμένος να ἐξυπηρετῇ τὰ συμφέροντα των μετόχων του, ἀλλὰ και ὡς ὀργανισμός δημο-

ρὸς κυβερνήτης της Ἑλλάδος, ὅστις ἄριστα κατενόησε και ἐχαρακτήρισεν ἡδὴ τὴν νόσον της ἀστυφίας, λόγω των ἰδιατέρων παρ' ἧμιν συνθηκῶν ὅ ἀρχισιν τὸν ἀγῶνα ἀπὸ τὴν διάνοισιν των ἀγρῶν, και δίδον τὴν μάχην τῆς γῆς γῆς, ἣν και θὰ κερδίσῃ πρὶν ἢ παρέλθῃ ὁ χρόνος ὃν ἔταξεν εις αὐτόν, θὰ ἔχη καμὴν διὰ τὴν Ἑλλάδα πλέον των ὅλων δόσιν ἕως μέχρι σήμερα: θὰ της ἔχει ἀποδώσῃ τὴν πραγματικὴν οικονομικὴν ἐλευθερίαν, ἀπαλλάσσον αὐτὴν της ἀσθενείας ἐκείνης, ἣτις ἔγκειται εις τὴν ἀχρήστευσιν ζωτικῶν ὀργάνων και μελῶν τοῦ συνόλου.

Μ. Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΝΤΑΣ

σίας ὠφελείας, ἐρχόμενος να θεραπεύη και γενικώτερα συμφέροντα.

Βεβαίως ἡ νομικὴ, προπάντων, της χώρας οἰκογένεια ἐν ὅλῃ τῇ δημοκρατικῇ της συνθέσει ἀπέκτρεψε διὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν τὸν οικονομικὸν ἐκτενον ὀργανισμόν, τὸν ὅποιον τὸσον ἐπιμῶνς ἐξήτει οὐχὶ μόνον κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, διὰ της ἐντατικῆς ἰδίως προσπάθειας τοῦ γνωστοῦ ἐμπνευσμένου της ἰδέας μυσταγωγῆς, ἀλλὰ και πολλὰ παλαιότερον, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1868, ὅτε ὑπεβλήθη εις τὴν Βουλὴν, κατ' ἃ μᾶς πληροφοροῦν τὰ ἀρχεῖα της βιβλιοθήκης της, τὸ πρῶτον ὑπόμνημα νομικῶν, τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Μεσολογγίου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐτονίσθη ἐκτοτε ἡ ἀνάγκη της συστάσεως ταμείου συντάξεων νομικῶν. Χάρης δὲ εἰς τὸ Ταμείον αὐτὸ δυνάμεθα ἐπὶ τέλους βασιμῶς να ἐλπίζωμεν, ὅτι τερματίζονται ὀριστικῶς αἱ γνωσταὶ δραματικαὶ οικονομικαὶ περιπέτειαι των οικονομικῶς πελαγοδρομούντων συνήθως, ὡς ἐκ της φύσεως τοῦ ἐπαγγέλματος των, νομικῶν, εις τὰς περιπτώσεις των μοιραίων και ἀναποφεύκτων κινδύνων της ζωῆς, της ἀσθενείας, τοῦ γήρατος και τοῦ θανάτου. Ἀλλ' ἐπιοικίσθη συγχρόνως καὶ ἡ χώρα —πρέπει να ἀναγνωρισθῇ— με ἓνα ἀξιοπαινῶτα ὀργανισμὸν συντελεστήν, δυνάμενον να συμβάλῃ, τὸ κατ' ἐαυτόν, και εις ἐξυπηρετήσιν ποικίλων γενικῶν συμφερόντων.

Ἐν κριθὶ τὸ Ταμείον Συντάξεων Νομικῶν ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματά του, προωινίζεται πράγματι ἄρτιαν τὴν ἐκπλήρωσιν της πολλαπλῆς ἀποστολῆς της. Ὄντως ἐσημείωσεν ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματά του ἐκτακτον ἐπιτυχίαν τὸ Ταμείον τοῦτο. Οἱ μέτοχοι προσέρχονται ἀθρόοι: αἱ εισφοραὶ των καταβάλλονται κανονικῶς αἱ πραγματικοποιούμεναι εισπράξεις του ἀνταποκρίνονται εις τὰς προϋπολογισθείσας, ἡ διάθεσις των πόρων του γίνεται κατὰ τρόπον ἀσφαλῆ και παραγωγικόν, ἄλλα και κοινωνικῶς, παρεχομένην δανείων με χαμηλοὺς τόκους, διὰ τὴν τάξιν των δημοσίων υπαλλήλων κατὰ τρόπον αὐτόχρημα σωτήριον, διότι πρῶτον ἴσως φορᾶν οἱ δημόσιοι υπάλληλοι ἐξησφάλισαν Ταμείον, προσεζοφλοῦν τοὺς μισθοὺς των με νόμιμον τόκον ἀντὶ τοῦ συνήθως εις τὰς προεξοφλήσεις αὐτὰς κρατοῦντος δημοσίου και ἐγγληματικῶ παρ' ἡμῖν τοιούτου. Ἐν γένει δὲ ὅλοι, οἱ μέχρι σήμερα τοῦλάχιστον οἰωνοί, προλέγον, ὅτι τὸ Ταμείον Συντάξεων Νομικῶν θὰ ἐξελιχθῇ εις ἰσχυρὸν ὀργανισμόν, ἱκανὸν να ἐπιτελέσῃ πλήρως τοὺς ἐξόχως ενδιαφέροντας σκοπούς της.

Εἶνε ὅχι μόνον ἐπιβεβλημένη ἡ δημοσία διαπίστωσις της ἀναμφισβητήτου ταύτης και παρηγόρου ἀληθείας, ἀλλὰ και ἐπικαιρὸς, προκειμένου ἡ Βουλὴ να ἐπιληφθῇ προσεχῶς της ψηφίσεως νομοσχεδίου ὑποβληθισμένου ὑπὸ τοῦ κ. Γεωργίου της Δικαιοσύνης και τελούντος ὑπὸ τὴν ἐπεξεργασίαν της ἐπὶ της δικαιοσύνης κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, διὰ τοῦ ὁποίου τροποποιούνται λεπτομερειακαὶ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν και ἐναρμονίζονται ὀρισμένα σημεῖα αὐτοῦ πρὸς κειμένας σχετικὰς διατάξεις.

Πᾶσα, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, βελτίωσις τοῦ νόμου τούτου τείνουσα να καταστήσῃ τὸ Ταμείον Συντάξεων Νομικῶν ἰσχυρότερον και ἐπαρκέστερον πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ εὐρέως προορισμοῦ του, και ἐπιβάλλεται, και

οὐδεμίαν ἔχομεν ἀμφιβολίαν, ὅτι πανταχόθεν πλέον θὰ ἐπιδιώχῃ. Ἐκεῖνον μόνον τὸ ὅποιον ὑπολείπεται να τονισθῇ, εἶνε ὅτι, ὅσον βελτιστότερον και ἀρτιωτέρεον καταστήσωμεν τὴν οικονομικὴν ἐξασφάλισιν των διακονούντων εις τὸν λαόν, ἤ. Ἐξέμειδος νομικῶν λειτουργῶν, ἀπέναντι των κινδύνων της ζωῆς, τὸσον ταχύτερον θὰ ἴδωμεν τοῦ ναοῦ αὐτοῦ τὴν ἀνύψωσιν εις τὴν περιωπὴν, εις τὴν ὁποίαν ἔχει τάξει αὐτόν ἡ μεγὰ καὶ ἱερὰ ἀποστολή του. Διότι ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς και διάκονοι τοῦ ναοῦ της Ἐξέμειδος, μὴ ἔχοντες πλέον κανένα λόγον να ἀνησυχοῦν διὰ τὸ ψαμί των και διὰ τὸ ψαμί των παιδιῶν των—διότι θὰ τὸ ἔχη τὸσον περισσύτερον ἐξασφάλισιν τὸ Ταμείον Συντάξεων Νομικῶν ὅσον πιστότερον και εὐσυνειδητότερον ἐκπληρώσων αὐτοὶ τὰ ἐπαγγελματικὰ καθήκοντά των—θὰ ἀποβῶν ἀσφαλῶς κρείττονες ἐαυτῶν. Καὶ θὰ συντελέσουν, ἐν τῷ μέτρῳ των δυνάμεων των, και ἐν τῷ κύκλῳ της δράσεώς των, εις τὴν ἀνύψωσιν της ἡθικῆς και ἐπιστημονικῆς στάθμης της δικαιοσύνης της χώρας, και εις τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἐκ βάρων σαλευθέντος γοήτρου της.

ΒΑΣ. ΚΥΡΕΛΛΟΣ
Βουλευτῆς

COMMERCIAL UNION ASSURANCE CO. LTD

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

“ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ,”

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ ΤΩ 1861

ΚΕΦΑΛΑΙΑ Λ. Σ. 45.000.000

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ:

ΠΥΡΟΣ, ΔΙΑΦΥΓΟΝΤΟΣ ΚΕΡΔΟΥΣ

ΚΛΟΠΗΣ, ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

ΕΡΓΑΤΩΝ, ΙΔΙΩΝ ΖΗΜΙΩΝ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ, ΑΣΤΙΚΗΣ

ΕΥΘΥΝΗΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ,

ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

ΚΑΙ ΝΟΣΩΝ.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ:

Γ. Α. ΡΑΛΛΗΣ & ΑΜΒΡ. ΠΑΥΤΑΣ

Γραφεῖα: Ἀθῆναι, Σταδίου 23

Τηλέφωνον 2-72 Νέον

Τηλεγρ. διεθ.: ΡΑΠΑΥΤ

Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΜΑΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ

ΤΟ ΛΙΓΝΙΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

ΕΠΙ του λιγνιτικού προβλήματος ἐν Ἑλλάδι πολλά μέχρι σήμερον ἐλέχθησαν και ἐγράφησαν, δυστυχῶς ὅμως οὐδὲν ἀπολύτως μέτρον ἐκ μέρους τοῦ κράτους ἐλήφθη.

Δὲν πρόκειται βεβαίως ἐνταῦθα να ἐξετάσωμεν διατὶ ἡ Πολιτεία ἐδεῖχθη μέχρι τοῦδε τὸσον ἀδιάφορος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τὴν ὁποίαν αἱ μελέται των ἀρμόδιων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν και γενικώτερον τὰ πορίσματα των ἐπανειλημμένων συσκέψεων και ἐιδικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀσχοληθέντων ὑποδεικνύουν. Κατ' ἐμὴν γνώμην, μίαν φράσις συνοπτικὴ, περιληπτικὴ και χαρακτηριστικὴ δύναται να δοθῇ ὡς ἀπάντησις εις τὴν εὐλογον ταύτην ἀπορίαν και τὴν φράσιν ταύτην ἀντλούμεν ἀπὸ τὸ συμπέρασμα των ὅσων ἐν ὀλίγοις περὶ λιγνίτου ἀνέφερον ὁ διακεκριμένος καθηγητὴς της Πολιτ. Οικονομίας κ. Γ. Χαριτάκης εις τὸ βιβλίον του περὶ Ἑλλ. Βιομηχανίας (1926) «... Τὸ ζήτημα παραμένει ἐλσέτι ἄλυτον, ἀναμένον τὴν σπιθαμὴν ἀντίληψιν κυβερνήσεως ἀποφασισμένης διὰ ριζικῶν μέτρων να λύσῃ τὸ σπουδαῖον διὰ τὴν χώραν λιγνιτικὸν ζήτημα».

Καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τέλους ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ σημερινοῦ κυβερνήτου ἢ ὄντως σπιθαμὰ χεῖρ, ἡ ὁποία μᾶς ἐπιτρέπει σοβαρὰς να ἐλπίσωμεν εις τὴν ἐπὶ λυσι ἐνός πράγματι ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος διὰ τὴν χώραν μας ζητήματος, ἔχοντος πολλὰς ὕψεις, ὃν κυριώτατα προέχουν: πρῶτον, ἡ της ἐθνικῆς οικονομίας, ἥτις ἡ αὔξησις της ἐθνικῆς παραγωγῆς και ἡ ἐξ αὐτῆς μέλουσα να ἐπακολουθήσῃ μείωσις τοῦ παθητικοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, δεύτερον, ἡ κοινωνικὴ, ἥτις της ἀπασχολήσεως εργατικῶν χειρῶν, και τρίτον, ἡ ἀποψις της ἐθνικῆς και οικονομικῆς ἀμύνης της χώρας.

Προτὺ εἰσελθόμεν εις τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος, κρίνομεν ἀπαραίτητον, χάριν των μὴ εἰδόντων, να παραθέσωμεν συνοπτικῶς τινὰ σχετικῶς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν της παραγωγῆς τοῦ ἑλληνικοῦ λιγνίτου. Μέχρι τοῦ ἔτους 1914 ἡ ἐκμετάλλευσιν λιγνίτου οὐδεμίαν σπουδαίωτα ἐνεῖχε, λόγω της μηδαμινῆς ἐξορυσσόμενης ποσότητος, ἀπὸ τοῦ ἔτους ὅμως τούτου, λόγω των ἐκ τοῦ πολέμου δυσχερειῶν διὰ τὰς μεταφορὰς γαιανθράκων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ της ὑψώσεως των τιμῶν τοῦ ἀγλικοῦ γαιανθράκος, βραδύτερον δὲ και λόγω τοῦ ἀποκλεισμοῦ καὶ της ἐπακολουθησάσης εἰσόδου της Ἑλλάδος ἐκ τὸν πόλεμον, ἐδημιουργήθη ἡ ἀνάγκη της χρησιμοποίησεως ἐντοπίου καυσίμου ὕλης, δι' ἣ καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου βλέπομεν τὴν παραγωγὴν τοῦ λιγνίτου ὀλονεν αὐξανόμενῃ (τὸ 1914 20 χιλ. τόν., τὸ 1916, 117 χιλ. τόν.) μέχρι τοῦ ἔτους 1918 ὁπότε αὐτὴ ἤγγισεν τὸ ἀνώτατον ὄριον των 213 χιλιάδων τόνων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1913 ἐλειτούργησεν ἐν μεταλλείῳ, τὸ 1914 τέσσαρα, τὸ 1916 δεκαπέντε, τὸ 1918 τριάκοντα και τὸ 1918 πενήκοντα. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου τὰ ὑπὸ ἐκμετάλλευσιν λιγνιτωρυχεῖα ἔβανον ἐλαττούμενα κατ' ἀριθμόν, μέχρι τοῦ σημείου ὅστε κατὰ τὸ 1928 να εὐρίσκωνται ἐν λειτουργίᾳ μόνον δεκαπέντε, ἐξ ὧν ἐιδικώτερον τὰ δέκα παράγουν τὰ 85% της ὅλης παραγωγῆς ἀνερχομένης εις 120 χιλιάδας τόνους, ἀνήκουν δὲ κυρίως εις τὰς τέσσαρας ἐταιρείας Ἀλιβερίου, Ὠρωποῦ, Ἐπιχειρήσεων και Λιπαμάτων.

Ἐλθόμεν ἤδη ν' ἀντιληφθῶμεν τὴν μεγίστην σημασίαν τοῦ λιγνιτικοῦ πλοῦτος, καὶ δι' ἣν πρῶτον ἀπὸ καθαροῦ ἀπόψεως ἐθνικῆς οικονομίας. Εἰς τοῦτο θὰ μᾶς βοηθήσῃ ὁ οικονομικὸς νόμος της ὑποκαταστάσεως των ἐιδῶν. Ὡς γνωστόν, ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχουν λιθανθρακοφόρα στρώματα, ἀλλὰ μόνον τοιαῦτα λιγνίτου και ξυλίου, ὅτινες ἀρκετὰ μειονεκτοῦν τοῦ πρώτου κατὰ θερμαντικὴν δύναμιν. Ἀλλ' οἱ ἑλληνικοὶ λιγνίται, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς των άλλων χωρῶν — ὡς π. χ. της Γερμανίας, ὅτινες εις θερμίδας ὑπολογίζονται μεταξύ 2-3 χιλιάδων, και εἰς τέφρας μέχρι 40%, — εἶνε καλῆς ποιότητος διότι ἀπὸ ἀπόψεως μὲν θερμίδων κυμαίνονται μεταξύ 5-7 χιλιάδων — οἱ ξυλῖται ἀπὸ 3-5 χιλιάδων — ἀπὸ ἀπόψεως δὲ τέφρας, ἀπὸ 3 μέχρι τὸ πολὺ 15%. Λαμβανομένου δὲ ὅτι ὅτι δὲ λιθανθραξ ἀναπτύσσει θερμικράσιν 10 περιτὸν χιλιάδων θερμίδων, θὰ ἡδύνατο ἕκαστος τόνος εἰσαγομένου ἐκ της ἀλλοδαπῆς λιθανθράκος ἑπ' ἀντικατασταθῇ δι' 1½ — 2 τόνων ἑλληνικοῦ λιγνίτου. Εἶνε δὲ, ὡς γνωστόν, οἱ λιθανθράκες μεταξύ των εἰσαγομένων ἐιδῶν ἐν Ἑλλάδι μεταξύ των σημαντικωτέρων—τρίτον κατὰ σειράν μετὰ των σιτῶν και τῆς οἰκοδομικῆς ξυλείας—εἰς βάρος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου της χώρας. Ὅτιω λ. χ. κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη εἰσηχθῶσαν αἱ ἀκόλουθοι ποσότητες εις τόνους και εις δραχμάς:

	Τόνους	Δραχμάς
1927	713.875	481 ἑκ. περίπ.
1928	695.395	476 » »
1929 (*)	647.000	330 » »

Καθίσταται συνεπὲς εἶναι πάντα προφανές ὅτις σημασία θὰ ἦτο διὰ τὴν χώραν ἡ προσπάθεια πρὸς σοβαρὰν αὔξησιν της παραγωγῆς τοῦ λιγνίτου—ἥτις σήμερον μόλις ὑπερβαίνει τοὺς 120 χιλιάδας τόνους, μέχρι τοῦ σημείου ὅστε μεγίστη μερὶς τοῦ εἰσαγομένου γαιανθράκος να ὑποκατασταθῇ δι' ἐντοπίου λιγνίτου.

Εὐτυχῶς, τὰ ἀποθέματά μας εις τοιοῦτον ὁπλοῦνον πλοῦτον εἶνε τὸσον ἄσθονα, ὡς οἱ ἀριμῶδοι τεχνικοὶ και εἰδικοί διεπίστωσαν, ὅστε να ὑπὸ δικαιολογητὰ οὐδεὶς φόβος ταχείας ἐξαντλή-

(*) Τοὺς 10 πρώτους μῆνας.

σεως τοῦ προϊόντος.

Θὰ παρέμενον οὕτω ἐν τῇ χώρᾳ σπουδαία κεφάλαια πρὸς ὄφελος της ἐθνικῆς και δημοσίας οικονομίας, ἐκτὸς δὲ των άλλων πλεονεκτημάτων τὰ ὁποία θὰ συνεπήγετο μία τοιαύτη σοβαρὰ αὐξήσις τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτος διὰ τὴν χώραν, αὐτὴ θὰ ἐκαρποῦτο τὰ μέγιστα ἐκ της μειώσεως, ἔστω και κατὰ τι, τοῦ παθητικοῦ μας ἰσοζυγίου.

Καὶ ταῦτα μὲν ἀπὸ ἀπόψεως καθαρῶς οικονομικῆς. Ἀς ρίψωμεν τώρα ἐν βλέμμα και πρὸς τὴν πλευρὰν τὴν ἀφορῶσαν τὰς ἀπασχολούμενας ἐργατικὰς χεῖρας. Ἡ στατιστικὴ σημεῖοι δὲ κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ἀπασχολήσαν τὸ μὲν 1928 ἐργάται 1369 — τὸ δὲ 1927 ἐργάται 1588, ἐνῶ κατὰ τὸ ἔτος 1918, ὁπότε ἐσημειώθη και ἡ μεγίστη παραγωγὴ λιγνίτου, ἀπασχολήσαν 7.958. Ἐκ τούτου προκύπτει τὸ ἀσφαλές συμπέρασμα ὅτι μία σοβαρὰ αὔξησις της παραγωγῆς θὰ ἡδύνατο ν' ἀπασχολήσῃ ἀριθμὸν ἐργατῶν ὑπερβαίνοντων καὶ τὰς 15 χιλιάδας.

Ἀλλ' ἵνα πεισθῇ τις τελείως περὶ της εὐεργετικότητος ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης της λιγνιτοπαραγωγῆς, ἀρκεῖ να ἐξετάσῃ ἐιδικώτερον τί οἱ ἐργάται ἀπολαμβάνουν εις ἡμερομίσθια ἐκ τοῦ συνόλου των ἀκαθάρσιων προσόδων των τοιούτων ἐπιχειρήσεων.

Ἐξ ἐνός ὑπολογισμοῦ, τὸν ὅποιον ἔκαμα ἐπὶ τῇ βάσει στοιχείων ἀπὸ προσηπάθησιν να εἶνε ὅσον τὸ δυνατόν ἀκριβῆ, προέκυψαν τὰ ἑξῆς:

ΕΤΗ	1927	1928
ἡμερομίσθια	58%	56%

ἔμμεσοι φόροι, δασμοὶ και τοπικαὶ φορολογίαι. 10% 11%
πρώται ὕλαι 14% 13%
ὑπάλληλοι, τόκοι κλ. 18% 20%

Ἡμερομίσθια καὶ ἔμμεσοι φόροι, δασμοὶ και τοπικαὶ φορολογίαι. 10% 11%
πρώται ὕλαι 14% 13%
ὑπάλληλοι, τόκοι κλ. 18% 20%

Ἡμερομίσθια καὶ ἔμμεσοι φόροι, δασμοὶ και τοπικαὶ φορολογίαι. 10% 11%
πρώται ὕλαι 14% 13%
ὑπάλληλοι, τόκοι κλ. 18% 20%

ἀνήρχοντο το 1923 εις 17,49, κατήλθον το 1927 εις 6,10 και το 1928 εις 1,16. Η πρόοδος αυτή οφείλεται τόσο εις την έξοικείωση των εργατών προς την εργασία αυτών όσον και εις την ύπο των επιχειρήσεων λήψιν των ένδεικνυμένων προφυλακτικών μέτρων.

Αλλ' ή παραγωγή έντοπιών καυσίμων ύλιν έχει υπέρ αυτής και τὰ ακόλουθα σοβαρά πλεονεκτήματα. Έξασφαλίζει την πολεμικήν και οικονομικήν άμυναν της χώρας, είτε έν καιρώ πολέμου είτε και γενικότερον έν περιπτώσει διεθνών άνωμαλιών παρεμποδίζουσιν τόν κανονικόν και έγκαιρον έφοδιασμόν της χώρας διά των άπαιτητήτων έκ του έξωτερικού καυσίμων ύλιν. Την μεγίστην ταύτην σημασίαν απέδειξε περιτρόπως ή από το 1916 μέχρι πέρας του μεγάλου πολέμου έποχή, καθ' ήν αι έντόπιοι καύσιμα ύλαι χρησιμοποιήθησαν κατόπιν επιτάξεως των λιγνιτωρυχείων υπό της Άνωτ. Διευθύν. Μεταφορών, κατά μέγιστον μέρος διά τας ανάγκας των σιδηροδρόμων, των στόλων κλπ. Η άνάγκη αυτή άνεγνωρίσθη, ως εικόσ, και από αυτά τα έπιτελεία μας. Επίσης διά της παραγωγής των άναγκαίων καυσίμων ύλιν έν τω τόπω, και μάλιστα εθηνότερον της άλλοδαπής, εξασφαλίζεται άπόλυτος ή έγχωρία βιομηχανία, καθιστάμένη άνεξάρτητος των έξωτερικών κρίσεων των καυσίμων ύλιν, θά δυνηθί δ' ούτω σύν τω χρόνω ν' άναπτυχί άσφαλέστερον και νά ολοκληρωθί.

Ας έλθωμεν ήδη ά εξετάσωμεν ποιάς δυσχερείας συναντά ή παραγωγή του έλληνικού λιγνίτου και ποιάς ή κατανάλωσις του, ίνα άκολουθώς εκθέσωμεν και ποία τὰ ένδεικνυόμενα μέσα θεραπείας.

Ός έχουσι σήμεραν τὰ πράγματα, τó ζήτημα της παραγωγής είνε άρκεύτως συνδεόμενον με τó πρόβλημα της κατανάλωσως, εύρισκόμεθα δ' ούτω έντός φαύλου κύκλου. Καί εξήγούμαι.

Τά λιγνιτωρυχεία μη έχοντα εξησφαλισμένην την διάθεσιν της παραγωγής των δέν προβαίνουν — ή και δέν δύναται νά προβούν — ούτε εις την αύξησιν της παραγωγής των προς μείωσιν του κατά τόνον κόστους του λιγνίτου, ούτε εις την συμπλήρωσιν των έγκαταστάσεών των προς εξευγένισιν του προϊόντος των διά πλιθοποιήσεως, άποστάξεως κλπ., όποτε ούχι μόνον εύωτέρα, αλλά και εύκολότερα θά ήτο ή χρησιμοποίησις του. Αφ' έτέρου ή κατανάλωσις εύρίσκεισθαι την τιμήν του λιγνίτου όλιγώτερον συμφέρουσιν της του γαιάνθρακος, μη ούσα δέ και άσφαλής διά την κανονικήν και διαρκή έκ μέρους των λιγνιτοπαραγωγών επιχείρησεων παράδοσιν λιγνίτου, δέν άχειρήσεως παράδοσιν λιγνίτου, δέν άποφασίζει την μεταρρύθμισιν των έσχάρων της καύσεως διά την χρησιμοποίησιν αυτού, διότι ή καύσις λιγνίτου, ως γνωστόν, έχει άνάγκην ειδικών έσχαρών.

Έντός του φαύλου αυτού κύκλου κινούμεναι αι λιγνιτοπαραγωγού επιχείρησεις — όσαι έξ αυτών άπέμειναν — φυτοζωούν ούδέν καθάρων κέρδος άποδίδουσαι εις τους μετόχους των, φθίνουσι δέ καθ' ήμέραν έτι πλέον. Την άπελπιστικήν ταύτην κατάστασιν μόνον μία άποφασιστική και ταχεία ένέργεια του Κράτους δύναται καθ' ήμάς νά μεταβάλι. Καί ή προσοχή αυτού δέον νά στραφί συγχρόνως εις άμφοτέρα τὰ άσθενή σημεία του φαύλου κύκλου, πρώτον εις την πλεωραν της κατανάλωσως προς εξασφάλισιν ενός έλαχίστου όρίου αυτής και δεύτερον εις την πλεωραν της παραγωγής και μεταφοράς προς έπίτευξιν εθηνότερου κό-

στους διά σειράς όλης διευκολύνσεων. Αλλά προς έπίτευξιν τούτων δέον τó Κράτος ούχι μόνον νά χαράξη και έφαρμογή δι' όλίγους μήνας μίαν λιγνιτικήν πολιτικήν, αλλά νά διατηρήσιν ταύτην σταθεράν και συνεχή επί πλέον μιάς δεκαετίας. Τότε και μόνον θά δυνηθώμεν νά είπωμεν ότι έτέθη πραγματική βάση εις την λύσιν του προβλήματός μας.

Είνε άλλθές ότι κατά Μάϊον του 1927 ό τότε Υπουργός της Έθν. Οικονομίας μεταξυ δεκαπεντάδος νομοσχεδίων τὰ όποια είχε θέσει υπό την κρίσιν της Βουλής, υπέβαλε και έν «περί προστασίας της έκμεταλλεύσεως του έγχωρίου λιγνίτου» τó όποιον όμως ως και τὰ λοιπά δέν καταβρώθη νά γίνι νόμος. Τό έν λόγω νομοσχέδιον άφειλέτο εις τας άρμοδίας υπηρεσίας του Υπουργείου, ατίνας μετ' έπαινετης, πρώτοβουλίας και έπιμελείας είχαν καταρτίσει τούτο. Τό νομοσχέδιον έκείνο ήτο συνοπτικόν άποκρυσταλλόν τας μέχρι της έποχής έκείνης γνώμας των ειδικών επί του ζητήματος. Τά πράγματα όμως έκτοτε μετεβλήθησαν και λόγω της έπελευθούσης νέας πτώσεως των τιμών του άλλοδαπου γαιάνθρακος και λόγω της κρίσιμου πραγματι θέσεως εις ήν περιέστησαν αι λιγνιτικά μας επιχειρήσεις. Καί ίδου έν όλίγοις τὰ μέτρα τὰ όποια υπό των ειδικών από έπαθείας και πλέον προτείνονται και τὰ όποια σήμεραν έγέγοντο έπιτακτική άνάγκη.

Α. Έξασφάλισις μιάς μόνιμου αρχικής πελατείας του λιγνίτου.

α) Έκ μέρους των σιδηροδρόμων του Κράτους — και κατά ποσοστόν 20% τουλάχιστον του ύπ' αυτών χρησιμοποιούμενου γαιάνθρακος — διά τας μόνιμους έγκαταστάσεις, τας μηχανάς έμπορικόν άμαρσοισιχίων, προσάναμμα μηχανών και ταύτα άνευ μεταβολής έσχάρων.

β) Έκ μέρους του πολεμικού Ναυτικού διά τας βοηθητικάς υπηρεσίας: κατανάλωσις 10 χιλ. περίπου τόννων.

γ) Έκ μέρους οιασδήποτε άλλης κρατικής υπηρεσίας, πολιτικής ή στρατιωτικής, διά θέρμανσιν.

δ) Έκ μέρους της Ήλεκτρικής Έταιρείας (Πάουερ).

Β. Απαλλαγή α) Τών άπαιτητών διά την έκόρυξιν του λιγνίτου πρώτων ύλιν — έκρηκτικών ύλιν, άνθρακασβεστίου, ξυλείας κλπ. — από παντός δημοσίου, δημοτικού, λιμενικού ή οίλου, ήτοι από άλλου τοπικού φόρου ή τέλους.

β) Του λιγνίτου ή των έξ αυτού προϊόντων κατά την μεταφοράν αυτών από παντός τοπικού φόρου ή τέλους.

γ) Τών δανείων των επιχειρήσεων από του φόρου τοκοσχημού.

δ) Του φόρου έπιτηδεύματος των έμπορων των άποκλειστικώς πωλούντων λιγνίτην.

Γ. Νά παρασχεθού πάσης φύσεως διευκολύνσεις κατά την μεταφοράν και εκφόρτωσιν του λιγνίτου, ίνα αύτη γίνεται ταχεία και εύρη.

Δ. Νά ιδρυθί έν τω Υπουργείω Έθν. Οικονομίας συμβούλιον καυσίμων.

Ταύτα έν συνόψει τὰ σοβαρώτερα υπό του Κράτους ληπτέα και άμέσως έφαρμοστά μέτρα. Δέν δύναται βεβαίως εις τὰ στενά όρια ενός άρθρου νά εισέλθω εις έπεξηγηματικά λεπτομερείας έπ' αυτών.

Έκείνο τó όποιον θά έπρεπε νά γίνι προς συμπλήρωσιν και ολοκλήρωσιν των άνωτέρω μέτρων και τó όποιον θ' άπετέλει τó έν σκέλος επί του όποιου ή λιγνιτοπαραγωγή στηριζόμενη θά ύψοιτο δεικνύουσα τó μέγιστον της άποδόσεως αυτής, θά ήτο ή ύπό την αίγίδα ή έτι καλλίτερον τ ή συμπρά-

ξις του Κράτους συνένωσις των σοβαρών μας λιγνιτικών επιχειρήσεων εις ένα ένιαόν έθνικόν οργανισμόν. Τούτο κατ' έμέ θά έλιν έριστικώς και με τὰ πλέον εύνοϊκά άποτελέσματα τó λιγνιτικόν μας πρόβλημα του όπολου ή ούσία κατέστη σήμεραν κατ' έξοχήν οικονομικής φύσεως πρόβλημα (διότι, ως γνωστόν, τας τεχνικάς δυσχερείας της χρησιμοποιήσεως του λιγνίτου έλυσεν ήδη ή έπιστήμη και ή έν τη άλλοδαπή πράξις). Δέν ύποστηρίζω παραλογισμόν λέγων ότι ή ένωσις των λιγνιτικών επιχειρήσεων, έν συναφεία βεβαίως και προς τ' άνωτέρω μέτρα, θά έπιφέρη σημαντικήν μείωσιν κόστους παραγωγής, ήτοι έκάτον δραχμών περίπου κατά τόννον, χωρίς εις αυτάς νά ύπολογισθί και ή μείωσις έκ της αύξήσεως της παραγωγής. Ούτω λ. χ. σοβαρά οικονομία θέλουν προκύψει: 1) έκ της ένοποιήσεως και του περιορισμού των γενικών έξόδων του κέντρου, 2) έκ της χονδρικής άγοράς των άπαιτητήτων πρώτων ύλιν, 3) έκ της οργανώσεως κοινών μεταφορικών μέσων και δι' άρμολογούμενων σαττίων και συγχρονισμένων μέσων εκφορτώσεως, 4) έκ της κοινής οργανώσεως των πωλήσεων και της διαφημίσεως του προϊόντος, 5) έκ της έπαυξήσεως του έπιπέδου της πίστεως — ήτις σήμεραν είνε ιδιαιτέρως κλονισμένη — εις τρόπον ώστε διά τοκοχρεωλυτικού δανείου νά έπιτευχθί ή προσθήκη έγκαταστάσεων βιομηχανοποιήσεως και ή προμήθεια νέων μηχανημάτων έξορύξεως του λιγνίτου, δι' όν ή κατά τόννον μείωσις του κόστους παραγωγής θά είνε έκ των σοβαρώτερων.

Αλλ' έκτός τούτων και αύξησις σοβαρά της πελατείας θέλει επέλθι λόγω μεγαλειτέρας άσφαλείας των καταναλωτών περί παραδόσεως των συμφωνηθεισών ποσότητων και τέλος — όπερ και λαν σημαντικόν — θά έπιδιωχθί μία rationalisation έν τη έννοία της χρησιμοποίησεως έκάστου είδους λιγνίτου, άναλόγως της ποιότητος και του τόπου παραγωγής του, ως λ. χ. ή προτίμησις του λιγνίτου Άλιβερίου και Μπανίτης δι' άπόσταξιν και παραγωγών άρίστης ποιότητος ξυλάνθρακων, της Μπανίτης και του Ώρωπου διά πλιθοποίησιν προς χρήσιν των ΣΕΚ, της Κύμης διά την ναυτιλίαν κλπ.

Εάν λάβωμεν πάντα ταύτα ύπ' όψιν, έπίσης την άπαλλαγήν των πρώτων ύλιν των χρησιμοποιούμενων διά των έξορύξιν και βιομηχανοποιήσιν του λιγνίτου από πάσης δημοσίας ή τοπικής φορολογίας ως και την άπαλλαγήν του λιγνίτου ή των έξ αυτού προϊόντων από παντός τοπικού φόρου κατά την μεταφοράν των, έπαναλαμβάνομεν μετά πεποίθησεως ότι κατά πλέον των 100 δραχμών θά μειωθί τó κόστος του λιγνίτου κατά τόννον. Ούτω δέ θά δυνηθί ούχι μόνον νά συναγωνισθί άποτελεσματικώς τόν γαιάνθρακα, αλλά και πρόσδοθιν ικανοποιητικήν νά άποδώσιν εις τόν έκμεταλλευτήν του. Με ταιαύτας δέ και μόνον έλπίδας είνε δυνατόν νά άναμένωμεν όπως τó άπαιτητον σήμεραν κεφάλαιον — άνευ του όποιου ούδέν — τολμήσιν νά ένασχύσιν την βαρέως στενάζουσιν λιγνιτοπαραγωγήν μας.

Κατά τó πρώτον στάδιον μιάς ταιαύτης, ως την περιεγράψαμεν, προσπάθειας ή παραγωγή του λιγνίτου έν Έλλάδι δύναται νά φθάσιν άνευ σοβαρών δυσκολιών τους 450.000 τόννους έτησίως (ήτοι: Άλιβερίον 130 χιλ., Ώρωπός-Μήλεσι 60 χιλ., Κύμη 60 χιλ., Μπανίτσα 100 χιλ., διάφορα λιγνιτωρυχεία 100 χιλ.).

ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΤΜΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

ΤΟ "ΘΕΑΤΡΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ",

ΤΥΠΙΚΟ παράδειγμα της βιασύνης, του άμεθόδου και του σπασμαδικού πούχει κάθε μας ένέργεια είνε και τó περίφημο «θέατρο έφαρμογής». Ο τύπος μίας έπληροφόρησε, με τούμπανα και τρουμπέτες, ή μία μέρα πώς ιδρύθηκε και πώς πρόκειται νά κάνη τέρατα και σημεία, ή δεύτερη ότι προκάλεσε την πιο άγριαν αντίδραση από μέρος των ήθοποιών και την τρίτη, ότι ματαιώθηκε γιατί κι' αυτοί ακόμα οι διπλωματούχοι της έπαγγελματικής σχολής θεάτρου, πού θά γινόναιν γιά δική τους πρακτική άσκηση, γύρεψαν νά ματαιωθί! Τό τελευταίο αυτό είνε από τὰ πιο κλασικά πράγματα πού ούχουν γίνι ποτέ στό ρωμάκιό. Νά χτυπούν ένα ίδρυμα οι ίδιοι αυτοί πού γίνονται γιά χάρη τους. Όποιος όμως διαβάσει τόν έσωτερικό κανονισμό του «θεάτρου έφαρμογής» νοιώθει στη στιγμή γιατί πέθανε πριν ακόμα προφτάσιν νά γεννηθί. Άρθρα προσωπικά κι' άντιφατικά, έλλειψη συνθετικού κ' έλεύθερου μυαλού, καμιά ιδέα για τις πραγματικές καλλιτεχνικές ανάγκες ενός θεάτρου, κανένας οργανωτικός νοός. Καί πρώτα-πρώτα ή βάση: «Από ποιους θά γινότανε τó «θέατρο έφαρμογής» και με ποιά σκοπό; Από την έπαγγελματική σχολή θεάτρου και με σκοπό την πρακτική άσκηση των μαθητών και των διπλωματούχων της. Είνε βάση αυτή; Είνε σκοπός; Μπορεί ένας οργανισμός εκπαιδευτικός νά κάνη επιχειρήσεις γιά τούς μαθητάς του και τούς άποφοίτους του; Ένα θεατράκι θάφτανε γιά τούς πρώτους. Γιά τούς άλλους είνε τὰ έπαγγελματικά θέατρα. Μιά δραματική σχολή δέν έχει ποτέ προορισμό νά προσθέσιν μία καινούργια θεατρική επιχείρηση κοντά στις άλλες. Έχει προορισμό νά έτοιμάσιν ένα καινούργιο θέατρο, δηλαδή άνθρωπινό ολικό με νέα πνοή, καινούργια τέχνη και καινούργια τεχνική. Άλλοίωτικά τί λόγο θά είχε νά λειτουργή μια τέτοια σχολή; Γιά νά διαιτυρήγί τη ρουτίνα; Η έπαγγελματική σχολή θεάτρου άστόχησε στόν κύριο αυτό προορισμό της. Δέ θέλω νά πώ διόλου πώς οι διπλωματούχοι τους, όσοι δούλεψαν και δουλεύουν στὰ έπαγγελματικά θέατρα, δέ μπόρεσαν νά σταθούν άρκετά καλά πλάι στους παλιούς ήθοποιούς. Μερικοί μάλιστα έχουν και ταλέντο. Μά είνε άποτέλεσμα δουλείας μιάς σχολής αυτό, ύστερ' από πέντε χρόνια διδασκαλίας και τόσο χρήμα πού έδευότηκε; Οι νέοι αυτοί ήθοποιοι στάθηκαν άπλώς στὰ σύνορα των παλιών. Μά δέν έφεραν κανένα καινούργιο πνεύμα, καμιά καινούργια τέχνη, καμιά νέα τεχνική, δέ μπόρεσαν νά δώσουν καμιά νέα συγκίνηση στό θεατρικό κοινό. Δέ μπόρεσαν νά έπιβληθούν, νά διακριθούν, νά δημιουργήσουν άμείωταφαρ γύρω τους, νά κάμουν νά ξεπηδήσιν μονάχοι του ένα καινούργιο θέατρο, ν' άναγκάσουν τó κράτος νά τούς νοιώσιν σάν έθνικό κεφά-

λαιο και νά τούς στεγάσιν σ' ένα έπίσημο θέατρο. Ο κόσμος δέν έξρει και δέ θυμάται όνομα κανενός νέου ήθοποιού από τους διπλωματούχους. Καί αυτό βαρύνει τη σχολή και μόνο. Είνε δική της άποτυχία. Σύμφωνα με ποιά λογική, λοιπόν, θά την άφηναν νά κάνη κ' επιχειρήσεις, άφού άπότυχε τόσο τραγικά στόν κύριο σκοπό της; Τό άστέιο είνε πώς ή ίδια ή σχολή παραδέχτηκε την άποτυχία της, άφού στόν κανονισμό του «θεάτρου έφαρμογής» προβλέπει ότι αυτό τó θέατρο πρέπει νά πάρη και παλιά στελέχη. Κ' όμως ήθελε νά μεταφέρη την άποτυχία της στη θεατρική άγορά — νά την κάνη συστηματικό θέατρο. Έκείνοι πού την έμπόδισαν ή γλύτωσαν από μία τραγική περιπέτεια.

Η άποτυχία της έπαγγελματικής σχολής θεάτρου είνε πάρα πολύ φυσική. Έλλειψε μία καινούργια κ' ένιαία διδασκαλία. Ένας άνθρωπος πού θά μπορούσε νά πλησιάσιν άρκετά τις άξιώσεις μιάς τέτοιας διδασκαλίας, άν και κατά τη γνώμη μου ύστερεί κάμποσο ή θεατρική τεχνική μόρφωσή του, είνε ο κ. Φώτος Πολίτης. Διαφωνώ μαζί του σέ ριζικά και μεγάλα σημεία, πρέπει όμως μία γιά πάντα νά πώ καθαρά, ότι τόν ξεχωρίζω από κεί μέσα και ότι τó άναγνωρίζω άξία. Δυστυχώς δέν μπόρεσε νά έπιβληθί άπόλυτα, όχι ότι τούλειψε δύναμι, αλλά γιατί τó άλλο προσωπικό της σχολής σκοτιζότανε λιγώτερο με την τέχνη και περισσότερο με τó πώς θά σκαρώσιν θεατρική επιχείρηση. Δέ μπορούσαν νά τού έπιτρέψουν νά έπιβληθί άπόλυτα γιατί ήθελαν νά οίκονομήσουν συμφέροντα και φιλοδοξίες διαφόρων. Η άπασχόληση αυτή φαίνεται καθαρά και στόν περίφημο έσωτερικό κανονισμό του «θεάτρου έφαρμογής». Θά μπορούσα νά ξεσκονίσω ένα προς ένα τὰ άρθρα του και νά δείξω καλά τó χαρρακί τους. Αλλά θά μου φθάσουν μόνον όσα μιλούν γιά σκηνοθεσία. Ο σκηνοθέτης είνε ή καλλιτεχνική, ή πραγματική ψυχή ενός θεάτρου. Αυτός συλλαβάνει τις δραματικές μορφές πού θά πραγματοποιήσιν μία έκτέλεση, αυτός έρμηνεύει τó έργο, αυτός τó ρυθμό του, αυτός έμπνέει (ή φτιάχνει) τó διάκοσμο, αυτός κανονίζει τὰ φορέματα και τὰ φώτα, αυτός κουνάει και βάζει τó άρμόνιο όλο τó έμψυχο και άψυχο ολικό τού θεάτρου. Η σκηνοθεσία είνε προσωπικό του έργο. Βαθεία προσωπικό σάν τó ποίημα γιά τόν ποιητή πού τó δημιούργησε, σάν τόν πίνακα γιά τó ζωγράφο πού. Έλάτε τώρα νά ίδού με τί γίνεταί με τó σκηνοθέτη στόν περίφημο έσωτερικό κανονισμό του «θεάτρου έφαρμογής». Πρώτα-πρώτα σ' αυτό τó θέατρο δέν έπρόκειτο νά υπάρχη ένας σκηνοθέτης, ούτε δύο έστω, αλλά δώδεκα συμβούλια από σκηνοθέτες. Αυτό δέν είνε πρωτάκουστο. Υ-

πάρχουν θέατρα με πολλούς σκηνοθέτες και σ' άλλους τόπους. Στη Γαλλική Κωμωδία π. χ. κάνουν σκηνοθεσία περισσότεροι από έναν. Σέ πολλά θέατρα των βουλευμάτων άλλαζουν πολλές φορές σκηνοθέτη από έργο σέ έργο. Αλλ' αυτό γίνεταί γιά νά υπάρχη εύκολία νά χρησιμοποιήται ό πιο κατάλληλος γιά κάθε έργο — αυτός πού από προτιμήσεις και ικανότητες είναι πιο κοντά στό έργο πού τού δίνουν νά σκηνοθετήσιν. Τό «θέατρο έφαρμογής» όμως δέν πήρε σκηνοθέτες, έστω, πολλούς, γιά καμιά τέτοια δουλειά. Πρώτα-πρώτα δέ βρήκε σκηνοθέτες. Έκτός από τόν κ. Πολίτη πού τού άναγνωρίζουν έδω μιάν άρμοδιότητα, όλους τούς άλλους τούς διώρισαν σκηνοθέτες στὰ καλά καθούμενα, με τó έτσι θέλω. Τους σκηνοθέτες αυτούς του «θεάτρου έφαρμογής» τούς διορίζει, κατά τόν κανονισμό, με πρόταση τού διευθυντή, ή εφορευτική έπιτροπή της έπαγγελματικής σχολής. Πού τούς βρίσκει; Από τούς καθηγητές της σχολής. Φτάνει, φαίνεται, νάσαι καθηγητής αυτής της σχολής γιά νάχης τὰ προσόντα νά γίνης σκηνοθέτης! Κ' έπρόκειτο νά είνε διάφοροι τέτοιοι σκηνοθέτες στό «θέατρο έφαρμογής». Μερικοί άπ' αυτούς δέν είχαν άσκήσει ποτέ τους, πρακτικά τούλάχιστο, τέτοιο έργο: Θά μάθαιναν στό κασσίδη τó κεφάλι μπαρμπερική — στό «θέατρο έφαρμογής». Άλλοι πάλι πού τόσα χρόνια δούλεψαν σ' έπαγγελματικούς διάσους και δέ μπόρεσαν νά τούς πείσουν, ότι είνε σκηνοθέτες και δέν έκαναν αυτή τη δουλειά σέ κανένα θέατρο, θά την άρρίξιν κ' αυτοί στό «θέατρο έφαρμογής». Αυτό έγινε γιά νά πάρουν κάτι όλοι οι καθηγητές της σχολής, νάχουν κι' αυτοί ένα τίτλο (κ' ένα μισθό) και νά μην αντιδράσουν. Έως έδω τó πράγμα είνε άκόμα μόνον άστέιο. Αλλά παρακάτω γίνεταί πολύ τραγικό: Όλοι αυτοί οι σκηνοθέτες στοργυλοκαθισμένοι γύρω από ένα τραπέζι θ' άποτελούσαν τήν «καλλιτεχνική έπιτροπή» του «θεάτρου έφαρμογής». Καί σ' αυτήν θά ήταν ύποχρεωμένος κάθε σκηνοθέτης — ό καθένας με τη σειρά του — νά υποβάλη — κατά τόν κανονισμό — δώδεκα τον την εργασία αυτού. Τό φαντάζεστε; Νά, με τὰ ίδια τους τὰ λόγια, τὰ σχετικά άρθρα: Ιον «Ο σκηνοθέτης συντάσσει την σκηνοθετήσιν του άνατεθέντος αυτός υπό του Διευθυντού έργου, διανέμει τούς ρόλους, συνεννοούμενος μετά των σκηνογράφων, μηχανικών, ηλεκτρολόγων κλπ. και υποβάλλει την εργασίαν αυτού εις την καλλιτεχνικήν έπιτροπήν. 2ον «Τ ή ν ά π ο φ α σ ι ν ής καλλιτεχνικής έπιτροπής υποβάλλει ό διευθυντής του θεάτρου προς έγκρισιν, όσον άφορά τó οικονομικόν μέρος, εις την εφορευτικήν έπιτροπήν. Σύμφωνα μ' αυτά, πρώτον: Δέ φαίνεται πουθενά ότι ό σκηνοθέτης έχει τó δικαίωμα νά συζητήσιν καν τί έργα θ' άνεβάσει άπ-

ΕΥΛΑΝΘΡΑΚΕΣ

Η Κυρία Κατάνεζα θέλει νὰ φάτοια τὴν ἀδελφότητά της. Σὲ μιὰ σειρά ἀπὸ μικρὰς τοιαύτας παραλείψουν διάφορες κατεννεῖς μορφὲς οἱ ὁποῖες κλείνουν ὅλες μέσα τοὺς ἑαυτοὺς ἀπὸ ἄλλα τραγικὰ σπαράγματα. Ἡ κ. Κατάνεζα θέλει ἡ ἀδελφότητά της διάφορως ν' ἀναληφθεῖ ἀπὸ τὰ ἴδια γεγονότα χωρὶς ν' ἀναφαντεῖ ποιεῖται δὲ ζητεῖ κλείνει νὰ τὴς δώσει μιὰ βλαπτικὴν ἑστία. Δὲν καταδικάζει οὐτε τίς κοινωνικὰς συνθήκας, οὐτε τοὺς ἀνθρώπους, οὐτε τὴν ἰδίαν τὴν ἑαυτῆς, δὲν κατηγορεῖ, οὐτε

συγκρίνει. Επέβαλε στον έαυτό της μία στάση παρατηρητή που προσέχει ότι έχει διάθεση να προβάλλει αναγκαστικά. Ο άντικειμενικός «ρεαλιστικός» αυτός τρόπος της διήγησής της «δύο κ'» αν είναι σήμερα ξεπερασμένος, μπορεί να δώσει δυνατότες εντυπώσεων άρχει να έχει ολοκληρωθεί σε μίαν όρτιότητα. Η κ. Καζαντζάκη όμως θα έγραφε τα διηγήματά της άρκετα πρόχειρα και βιαστικά: το ύφος της είναι άνοστο κι' άχωματιστο, κι' η σύνθεση χαλαρή. Η πρόθεσή της μαντεύεται μόνον: δεν τη μεταδίδουν άμεσα τα διηγήματα. Ο κοινός αναγνώστης μπορεί εύκολα να μνην τη διακρίνει και να εκλάβει τα διηγήματά της για άπλες οηγές αφηγήσεις που δεν ζητούν να υποβάλουν τίποτε, που δεν ζητούν να προκαλέσουν καμιά προέκτασή τους.

**

Ο άρτιότερος τόμος διηγημάτων που διάβασα τον τελευταίο καιρό είναι τα «Δυό Ασπρα Γυμνά Χέρια» του κ. Μ. Νικολαΐδη. Ο κ. Νικολαΐδης έφευρε μίαν διάφορη ύποθεση που δεν μοιάζουν καθόλου άναμεταξύ τους και που καμιά δεν είναι ούτε κοινή ούτε αδιαφορητή. Παρουσιάζονται φαινομενικά πολύ άπλες άλλ' ενόψ αναπτύσσονται χωρίς ούτε στιγμή να ξεφεύγουν από την αλήθοφάνεια προετοιμάζουν άρρότητα έπεισδία. Ο κ. Νικολαΐδης ψυχολογώντας τους ανθρώπους άνακάλυψε ότι μπορούν πάντοτε να δώσουν έκπληξεις. Οι προπάντων διέκρινε μέσα τους είναι μία πελώρια ανάγκη ν' αγαπηθούν και να δώσουν αγάπη. Η ανάγκη αυτή η οποία συχνά απογοητεύεται εκδηλώνεται με άπειρους τρόπους. Συχνά πρέπει κανείς να τη μινύει πίσω από έξωτερικές σκέψεις που έντελως την παραμορφώνουν. Ο κ. Νικολαΐδης έσκέπαζε ή υποβάλλει τα μυστικά των προσώπων που δημιουργεί άπάνω σε πρωτότυπα που δεν παρουσιάζουν τίποτε το έξαιρετικό. Το έξαιρετικό το βλέπει και το φαντίζει ο συγγραφέας. Τα διηγήματά του δοκίμονται κάποτε από μία πνοή σχεδόν τραγική κι' άλλους φεύγουν σε κόσμους μουσικούς. Ζητούν πάντοτε να δώσουν στη ζωή ένα βάθος και γοητεύουν γιατί ή άμόσφαира τους είναι ή άτμόσφαιρα της ποιήσεως.

Η άνάγωση ενός τόμου διηγημάτων σαν «Τα δυό άσπρα γυμνά χέρια» άνασταίνει και παρηγορεί από την άποκαθήωση που προκαλεί συχνά ή παρακολούθηση μίας λογοτεχνίας καθυστατημένης. Δικαιώνει το άναγκαστικό διάβασμα άφού κάποτε μπορεί κανείς να συναντήσει όχι πια μόνον ύποσχέσεις αλλά κ' έναν συγγραφέα...

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

Α. Γ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: Περί Κρατικής Ναυτιλιακής πολιτικής.

ΕΙΝΕ γνωστόν ότι ή μελέτη των διαφόρων ζητημάτων της έμπορικης μας ναυτιλίας καθώς και της ύποδείξεως μέτρων υπέρ αυτής άπασχολεί σοβαρώς την Κυβέρνηση. Εύλογον δέ είναι το ένδιαφέρον με το οποίο άναμένονται τα πορίσματα της έπιτροπής, ή οποία έχει συσταθή υπό την προεδρείαν του κ. Α. Μιχαλακοπούλου. Η ένόπιον της έπιτροπής αυτής εισήγησις «περί των διαφόρων συστημάτων έμποροναυτικής πολιτικής» παρέσχε την εύκαιρίαν εις τον κ. Παπαμιχαλόπουλον όπως διά μίας συντόμου, αλλά και έμβριθυς δσον και σαφεστάτης μελέτης του, δώση την εύκαιρίαν έρευνής και συγκρίσεως μεταξύ των δσον τα άλλα Κράτη έχουν κάμει διά την έμπορικην των ναυτιλιών και δσον γίνονται παρ' ήμιν. Ο κ. Παπαμιχαλόπουλος, γνωστός από άλλας του μελέτας και έργασίας σχετικές προς τα έμποροναυτικά ζητήματα, περιορίζεται εις την έκθεση των γενικών, ούτως ειπείν, άρχών της έφηρμοσμένης Κρατικής ναυτιλιακής πολιτικής, άρίων να διαφαίνονται τα συμπεράσματα της έρευνής του ταύτης. Και ή εισήγησις του διακρίνεται διά την μεθοδικήν κατάταξιν της ύλης και την έμβριθυ ή έξέτασιν δσον και έπιστημονικήν άνάληυσιν του θέματος. Θά ήτο άλθώς εύτύχημα άν ή μελέτη αυτή άνεγινώσκτο κάπως ευρύτερον. Αυτόν άλλως τε προφανώς τον σκοπόν έχει και ή έκδοσίς της εις ιδιαίτερον τόμον. Θά παρείχτο τοιουτοτρόπως ή εύκαιρία να γίνουν περισσότερον άντιληπτα αι δικαιώταται άπαιτήσεις των Έλλήνων έφοπλιστών, τους όποιους το Κράτος έσκέφθη μόνον όταν έπρόκειτο να επιτάξη τα πλοία των ή να τους φορολογήσ η άργίως. Και να έκτιμηθή άκριβέστερον όχι μόνον ή προσπάθεια της ιδιωτικής πρωτοβουλίας εις τον μεγάλο αυτόν κλάδον έθνικου πλούτου, αλλά και ή άνάγκη ταχυστάς λήψεως μέτρων διά την ενίσχυσιν και ένδάρκυσιν της.

Σ. Κ.

ΖΩΤΟΥ (Δ.Α.) «Τοπική αυτοδιοίκησης και Διοικητική άποκέντρωση».

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ περί διαλέξεως του κ. Δ.Α. Ζώτου εν τη αίθυσή της Ένώσεως Έπιστημών Παιδείας, δοθείσης την 28/11/29, καθ' ήν ο όμιλητής ποιεΐται έν άρχή συγκριτικήν σύνομον μινείαν των κρατουσών έν τη έπιστήμη θεωριών περί αυτοδιοικήσεως, ως και των έσχυόντων έν Εύρώπ η συστημάτων. Έπισκοπεί την εξέλιξιν του ζητήματος της αυτοδιοικήσεως και άποκεντρώσεως παρ' ήμιν, παρακολουθεί την γενομένην θεωρητικήν προεργασίαν και νομοθέτησιν και δικαίως εξίσταται πρό της άναποφασιστικότητος, ήτις μās φέρει έως το 1930 χωρίς να έχ η ολοκληρωθή ο θεσμός, ούτε καν ως προς την πρώτην βαθμίδα της αυτοδιοικήσεως, της δευτέρας τελούσης υπό συζήτησιν εισέτι. Καταγγέλλει τους άντιδρώντας κατά της έφαρμογής μίας πλήρους αυτοδιοικήσεως έν άποκεντρώσει και ως τοιούτους, έχοντας άντίθετα συμφέροντα, ύποδεικνύει τους

έκπροσώπους της μικροπολιτικής και τινας κατηγορίας δημοσίων λειτουργών.

Αναφέρει άληθείας τινας ως προς την μάστιγα της γραφειοκρατίας, και επικαλούμενος πολλάκις γνώμας ειδικών, ιδικών μας και ξένων, προτάσσει το παράδειγμα του έπιτυχόντος θεσμού των Κοινοτήτων με δλους τους έκ του νόμου περιορισμούς του. Παρ' όλην την συντομίαν του βιβλιαρίου — πρόκειται ειλομεν περί διαλέξεως — θίγονται τα κύρια σημεία του θέματος του επαρκώς. Μολονότι ο γράφων ύπαινοσεται συνέχισιν έν 2α όμιλία, δεν θά ήτο άσκοπον εάν διεφαίνοντο από τοϋδε αι θετικά άντιλήψεις του επί του πλέγοντος σήμερον ζητήματος αυτού. Απ' αυτής της άπόψεως άφίρει κάποιο κενόν εις τον άναγνώστην, όπερ εύχόμεθα να συμπληρώσ η συντόμως, συντελών πληρέστερον εις την κατανόησιν υπό του κοινού των ώφελημάτων, άτινα δύνανται να προκύψουν έξ όμοφώνων λύσεων.

Μ.Γ.

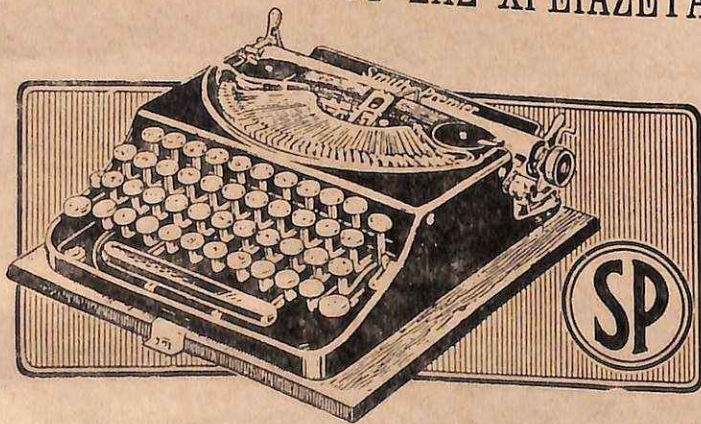
Η ΣΥΦΙΛΙΣ και ή
θεραπεία αυτής διά του

BISMOGENOL

ΣΥΜΠΛΗΣ ο ιατρικός κόσμος της Εύρώπης και Αμερικής παρεδέχθη ότι το Βισμουδιανόν παρασκευασμάτων. Διάφοροι σοφοί Καθηγηταί της Ιατρικής έ αποτελέσματα άτινα έδωκεν έν τη θεραπευτική το BISMOGENOL παραδεχθέντες όδους της Ανωτάτης Υγειονομικής Ιαδασοηής διεθνούς Συμφιλιοδολόγος και Πρόεδρο το τελευταίου βιβλίον αυτού ότι ένέγνετο χρήσις του BISMOGENOL πλέον των 90% επί περιπτώσεων όπου έπεβάλλετο ή χρήσις Βισμουδιανόν παρασκευασμάτων. Οι κ. κ. ιατροί ως ζητήσουν βιβλιογραφίαν έκ των γραφείων μας.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΑΘ. ΠΕΝΤΕΦΟΥΝΤΗΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 45

Η ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΗ ΠΟΥ ΣΑΣ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ

ΣΜΙΘ ΠΡΕΜΙΕ ΦΟΡΗΤΗ

Αμερικανική Γραφομηχανή τελευταίως παραληφθεΐσα με όλα τα πλεονεκτήματα μίας μεγάλης Γραφομηχανής.

4 σειράι πλήκτρων, 84 χαρακτήρες, δίχρωμος ταινία, γραφή τελείως ορατή, αυτόματος μηχανισμός ταινίας ΤΑΜΠΥΛΑΤΕΡ

Έλευθέρως περιθωρίου δεξιά και άριστερά διά του ίδιου πλήκτρου. Σύγχρονος άλλαγή γραμμής και μεταφορά σαρικό δια της ίδιας κινήσεως.

Και επί πλέον είναι εύμετακίνητος, έλαφρά, κομψοτάτη, ένα στόλισμα του γραφείου.

Το όνομα του εργοστασίου άποτελεί έγγυησιν της ποιότητος και στερεότητος

ΕΠΙΔΕΙΞΙΣ ΔΩΡΕΑΝ Άνευ ουδεμίας ύποχρέωσης παρ' ήμιν και εις τους κατά τόπους αντιπροσώπους μας

Τιμή εις το ήμισυ των μεγάλων μηχανών.

Εύκολία πληρωμής μεγάλοι

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ: ΑΔΕΛΦΟΙ Π. Χ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΙ

ΑΘΗΝΑΙ

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Στ. Πεσμαζόγλου Τσαμαδού 44—Ζωσιμαδών

Τσιμισκή 26

ΔΕΝ μου φαίνεται άπαραίτητο να μπω σε λεπτομέρειες για την έρμηνεία της «Καταδίκης του Φάουστ» από τη χορωδία Αθηνών, άφού μάλιστα επρόκειτο κυρίως για επανάληψη έργου που δόθηκε πέρσει από τον ίδιο μουσικό όμιλο και τον ίδιο μαέστρο, αλλά με διαφορετικούς σολίστ.

Έκείνο που θά ήθελα να τονίσω στους άναγνώστες της άγαπητής «Εργασίας» είναι πως ή έκτέλεση αυτή, παρ' όλες τις λεπτομερειακές άντιρρήσεις που μπορεί να έχ η κανείς για τον τρόπο της έρμηνείας του έργου, τιμά πραγματικά όχι μόνο τη χορωδία Αθηνών και τον κ. Οικονομίδη αλλά γενικότερα την όλη μουσική κίνηση του τόπου, και μās δείχνει πού θά μπορούσαμε να φτάσουμε άν όλες αυτές οι ώριμες προσπάθειες έυσυστηματοποιούντο και έπειθαρχούντο, έτσι, πού κάθε σκυλί να ξέρη τον άρέντη του.

Τότε θά ύπήρχε έλπις να άκούσωμε και την 9η Συμφωνία με χορωδία διδαγμένη από την εύσυνειδητή και έπιμελημένη φροντίδα ενός Οικονομίδη, αλλά ζωντανεμένη από την πνοή και τη διεύθυνση ενός Μητροπούλου.

Έν πάση περιπτώσει, για να ξαναγυρίσωμε στην «Κατάδικη του Φάουστ», το έργο είναι από τα ώριμότερα και τα δυσκολότερα της νεώτερης φιλολογίας των όρατορίων.

Κυρίως ειπείν, είναι πολύ περισσότερο ένα μουσικό δράμα, παρ' όρατόριο. Όμως, λόγω των σκηνικών δυσκολιών πού άπαιτούσε το άνέβασμά του, έπεκράτησε από τον καιρό του Berlioz ή έκτέλεση στη μορφή του όρατορίου χωρίς σκηνική έμφάνιση.

Πολύ άργότερα και πολύ μετά το θάνατο του Μπερλιόζ έγιναν άπόπειρες θεατρικής έκτελέσεως και σήμερα στα μεγάλα μουσικά κέντρα ή Κατάδικη ή μάλλον ή Κόλασις του Φάουστ παίζεται και σαν όπερα και σαν όρατόριο.

Ήδη για τον τόπο μας είναι κάτι ότι κατορθώσαμε να το άκούμε σαν όρατόριο. Γιατί άσφαλώς από όλες τις μουσικές πού έγάρφησαν για το Φάουστ του Γκαίτε εκείνη πού πλησιάζει περισσότερο στην ψυχή ή του κειμένου είναι άσφαλώς ή μουσική του Berlioz.

Το Μεριστοφελικό πνεύμα κυριαρχεί πέρα για πέρα και ή όρχήστρα του Διδασκάλου, άνυπέρβλητη ακόμα και σήμερα, μās ζωγραφίζει το δαιμονιακό στοιχείο κατά τρόπο πού μόνο μιά μεγαλοφυΐα πού όρχηστρικού χρώματος θά μπορούσε να κατορθώσ η.

Αλλά και ή ίδια ή άγνή Μαργαρίτα μās παρουσιάζεται μέσα στη μουσική του Berlioz τόσο εξαυλωμένη όσο δεν μπορούμε να τη βρούμε σε καμμιάν άλλη άνάλογη μουσική σελίδα, έκτός ίσως από τη μουσική του Σούμπερν!

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΟΝ
"ΕΞ ΠΡΕΣ,"

Διευθυντής:

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΠΟΛΥΜΕΝΑΚΟΣ

27, Χαλκοκονδύλη, 27

ΑΘΗΝΑΙ

ΚΑΤΑ την παρελθούσαν βουλευτικήν περίοδον, όρίσματο μία Κοινοβουλευτική επί των προσφυγικών ζητημάτων Έπιτροπή, της όποίας ή άνανώσις δεν έπεδιώχθη άποτελεσματικώς κατά την παρούσαν. Η παρακολούθησις όμως των ζητημάτων τούτων, πολλαπλής μορφής και σημασίας, έν συνδυασμώ προς τās ένεργείας και την καθόλου κατεύθυνσιν της Κυβερνήσεως, διά την κατά το έρικτον ταχύτεραν επίλυσιν των, έξηκολούθησεν εις κατ' ίδίαν έκάστοτε συνεδρίασι των προσφύγων βουλευτών, όσκις μάλιστα ταύτα, πάντοτε επίκαιρα, έκεντρίζοντο περισσότερον υπό της Κοινής προσφυγικής γνώμης.

Η ούσιωδεςτέρα κατά την τελευταίαν περίοδον έκδήλωσις της τοιαύτης παρακολούθησεως και μελέτης των προσφυγικών ζητημάτων ένέγνετο κατά τον παρελθόντα Οκτώβριον έν Θεσσαλονίκη, ένθα συνεκεντρώθησαν επί τω αύτφ εις τετραήμερον και άληθώς εργώδη και γόνυμον «Σύσκεψιν», συνωδία προς τον δοθέντα εις αυτήν χαρακτηρισμόν, περί τους 35 πρόσφυγες βουλευταί του Φιλελευθέρου κόμματος, με άπόφασιν έμπεριστατωμένης έρευνής των σπουδαιότερων των ζητημάτων τούτων, διά ειδικών εισηγήσεων, και συγκομιδής γενικών πορισμάτων προς λύσιν έκάστου αύτων.

Είνε δημοσιογραφικώς ήδη γνωστόν ότι τα μακρά και όμογνώμονα πορίσματα της έν λόγω Σύσκεψεως υπεβλήθησαν ήδη τφ κ. Προέδρ τής Κυβερνήσεως, όστις, μετ' άνταλλαγής σκέψων μετ' των προσφύγων βουλευτών, έπεφυλάχθη να συναντηθή έκ νέου μετ' αύτων, άφού μελετήσ η ταύτα και καταστή ώριμος δι' όριστικās άπαντήσεις.

Έν τφ μεταξύ όμως, και κατά την διάρκεια της ύποχρεωτικής παραμονής του κ. Προέδρου τής Κυβερνήσεως εις Χάγην, τούτέστι πριν ή λυθούν τα γενικωτάτης

μορφής ως άνω ζητήματα, νεώτεροι άπόψεις της άρμοδίας Υπουργικής Υπηρεσίας επί μερικωτέρων τοιούτων προκάλεσαν κατά το τελευταίον δεκαπενθήμερον νεώτερας συσκέψεις των προσφύγων βουλευτών. Εις τās συνεδριάσεις ταύτας κατεβλήθη προσπάθεια υπό μερίδος του άντιπολιτευομένου τύπου όπως προσδοθή χαρακτηρισμός άντικυβερνητικής δυσφορίας, δυναμένης να έκδηλωθή υπό μορφήν, εάν όχι όμαδικήν, αλλά τολάχιστον τμηματικής άποστασίας. Τα πράγματα διέψευσαν το όραμα. Τα γεγονότα ήσαν άλλα και άπτά: Οι πρόσφυγες βουλευταί, καθ' ό έχουν δικαίωμα και καθήκον, και συνεπείς προς την προγραμματικήν αύτων κατεύθυνσιν, έξηκολούθουν και ήδη την παραχρήν της πείρας, μελέτης και συνολικής έπιρροής των προς τās κατευθύνσεις εκείνας, έκ των όποιων άκριβώς έξηργάτο ή άπόκρουσις πάσης έννοιας ή και τυχόν ένεργείας παραγνωρίσεως των προσφυγικών δικαίων.

Ούτω, διά τριών Έπιτροπών έκ μελών της τελευταίας έν μιά των αθουσών της Βουλής συνεδρίας των, τέθεισαν εις έπικοινωνίαν μετ' των τριών σχετικών κυρίων παραγόντων: Υπουργείου Γεωργίας, Έθνικής Τραπεζής και Υπουργείου Έξωτερικών.

Μετά του πρώτου έκανόνισθησαν ήδη έν συναντήσ η τα ζητήματα: α) Τής παραμονής έν κύρει των άποφάσεων των Έπιτροπών Άνταλλαγής και κατά το υπερβόλλον τās 400 λίρας ποσόν, χωρίς να ληφθή υπ' όψη ή περί του έναντιον άπόφασις του παρ' τφ Υπουργείφ Γεωργίας Γνωμοδοτικού Συμβουλίου περί προσφυγής κατ' αύτων. β) Τής μη έφαρμογής του παρ' αυτού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου ύποδειχθέντος συστήματος περί όμαδικών προσφυγών διά των Έπιθεωρητών κατά των ύπέρ των δικαιούχων προσφύγων έκ-

ΠΗΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

NESTLE

THE FOUNTAIN PEN
THAT BROUGHT A
NEW WRITING EASE

Parker

Duofold

Ὁ ἀπαραίτητος στυλογράφος

διὰ κάθε σύγχρονον κύριον

Γενικὸς ἀντιπρόσωπος διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ Βαλκάνια

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΔΕΡΤΙΑΗΣ

ΓΩΝΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ 1

Πλουσία συλλογὴ εἰς τὸ κατάστημα :

ΕΡΜΟΥ 8^α **Α. ΠΑΛΛΗΣ** ΕΡΜΟΥ 8^α

ΑΛΦΑ

ETAIPEDIA

ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΕΤΕ ΤΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΝ ΠΡΟΣΩΠΟΝ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΑΠΟ 1ης ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΕΧΡΙ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1929 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ ΠΑΘΗΤΟΝ

[illegible]

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑ

ΧΡΕΩΣΙΣ		ΠΙΣΤΩΣΙΣ	
Ἔσοδα Μονοπωλιακῶν εἰδῶν παλαιῶν Προσόδων	7.310.205 70	Ῥπόλοιπον α') ἐξαμηνίας 1929	3.438 40
Ἔσοδα εἰδῶν προσθέντων ὑπεργύτων προσόδων	1.418.238 —	Τόκοι Ἐταιρικῶν Κεφαλαίων	3.011.764 75
Ἔσοδα εἰδῶν προσόδων Προσφυγικῆς Διεύθυνσεως,	7.046.539 —	Ἀμοιβαὶ Ἐταιρείας	31.244.152 55
Μισθοὶ καὶ ἀμοιβαὶ προσωπικοῦ Διευθύνσεως,	6.898.356 97		
Διαχειριστῶν, Ἐπιθεωρητῶν, Ἐνοίκια κτλ.	65.195 15		
Δαπάναι μεταφορᾶς χρημάτων	1.424.551 25		
Ἀποσβέσεις	3.531.051 93		
Συμμετοχὴ Δημοσίου	534.103 25		
Διατιθέμενα πρὸς ἐνίσχυσιν ἀποθεματικῆς			
Ῥπόλοιπον διαθετόν ἐν τῶν ἔτ.			
Κεφαλαίων μετὰ τῶν κρατήσεων	3.011.764 75		
τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ καταστατικοῦ	3.459.339 70		
Ῥπόλοιπον διαθ. ἐν Βιομ. κέρδους	6.471.104 45		
	34.259.355 70		34.259.355 70

ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ 3.459.339.70

Τακτικὸν ἀποθεματικὸν	5 % ἐπὶ	3.456.576.40			172.828.80
Ποσοστὸν	10 » »	»	ἀρχικὸν τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ		345.657.60
Μέρισμα	85 » »	»	» τοῖς Μετόχοις	2.938.090.—	
			Μετὸν φόρον	698.090.—	2.240.000.—
					698.090.—
Φόρος Μερίσματος πρὸς	23.76 %				2.763.30
Υπόλοιπον εἰς Νέον					3.459.339.70

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Ἰανουαρίου 1930

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΙΩ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Ο ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Γ. Ι. ΚΑΝΕΤΣΙΟΣ

Οἱ τόκοι τῶν Κεφαλαίων ἐκ δρ. 30 καὶ τὸ μέρος ἐκ Βιομηχανικοῦ κέρδους ἐκ δρ. 91,81 συνολικῶς ἐκ δρ. 171,81 ἦτοι καθαρὸν ἐκ δρ. 150.—κατὰ μετοχὴν, πληρώνεται ἐπὶ τῇ παραγωγῇ τῆς ὑπ' ἀριθ. 63 μερισματοποδείξεως ἀπὸ τῆς 15 Ἰανουαρίου 1930.

Εν ΑΘΗΝΑΙΣ παρὰ τῷ Ταυρίῳ τῆς Ἑταιρείας.
 » ΔΟΝΑΙΝΣ παρὰ τῇ Hambro's Bank Limited.
 » ΚΕΡΝΤΑΙΝΣ » τῇ Darmstädter und National Bank καὶ παρὰ τῷ Κυρίῳ S. Bleichröder.
 » ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τοῦ κ. Υ. Ζαφίρη. Εἰσόδῳ καὶ Σα.

ΣΗΜ. — Οὐδέμιν ἀποζημίωσις ἀπαγορεύεται διὰ δημοστέυσιν τοῦ παρόντος ἱσολογισμοῦ γενομένην ἄνευ ζητῆς ἐπιτολῆς τῆς Ἐτασίας.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΤ'Α-ΕΛΛΑΣ

Η πρωταθλήτρια του Βελιγραδίου «Μπε-ογκράτσκι» άφιχθεϊσα ἐνταυθα τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομαδα ἐνίκησε τὸν «Α-πόλλωνα» καὶ τὸν «Παναθηναϊκόν» μὲ τέρ-ματα 2-1 καὶ 3-2.

Ἡ ἕρτα τῶν Ἑλληνικῶν ὁμάδων δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀπογοητεῦν. Ὁ «Ἀπόλλων», ὁ ὁποῖος κατέχει τὴν τρίτην θέσιν εἰς τὰ πρωταθλήματα Ἀθῶν καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ νέους παίκτης οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων δὲν ἔχουν παίξῃ ποτὲ εἰς μεγάλους ἀγῶνας, κατῴρθησε νὰ παρουσιάσῃ, ἀπὸ ἀπόψεως τεχνικῆς καὶ συστήματος, παιχνίδι τῆς αὐτῆς περιπέτου τάξεως μὲ τὴν πρωταθλήτριαν τοῦ Βελιγραδίου. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀποτελέσματος ὁ «Ἀπόλλων» ἠττήθη μὲ διαφοράν ἐνὸς μόνον τέρματος, τὸ ὅποῖον ἐπέτυχον οἱ ἔξοιοι κατὰ τὰ τελευταῖα λεπτὰ τοῦ ἀγῶνος, ἀπὸ σπᾶσμα τοῦ Ἑλλανοῦ τερματοφύλακος.

Τὸ γεγονός καὶ μόνον τοῦτο, ὅτι μίαν ὁμάς ποῦ μόλις σχηματίζεται καὶ δὲν ἔχει καλὰ καλὰ γνωσθῇ ἡ ἀξία της ἐντὸς τῶν ἑλληνικῶν συνόρων παρουσιάζει παχυντὴ ἐξ ἴσου τεχνικὸν ὅσον καὶ ἡ γραμμὰ «Μποσ-γκράτσου» τοῦ Βελιγραδίου μὲ τὰς ἀπειρα-ρίθμους διεθνεῖς συναντήσεις της, εἶνε ἀπο-κτείναν νὰ μᾶς πείσει ὅτι τὸ «Ἑλληνικὸν πο-δόσφαιρον εὐρίσκειται εἰς καλὸν δρόμον. Πρὸ τριτίας δὲ «Ἀπόλλων» θὰ ἔκλυε πολὺ ὥχραν ἐμφάνισιν ἐνώπιον τῆς πρωτα-θλήτριας τοῦ Βελιγραδίου. Ἄς ἐλθῶμεν τώρα πάλιν εἰς τὸν «Παναθηναϊκόν».

τώρα και εις τὸν «Παναθηναϊκόν», ἐπὶ σειρὰν ἐτών πρωταθλήτης τῶν Ἀθηνῶν καὶ παλαιὸς φιλος καὶ ἀντίπαλος τῆς «Μεσογριάντικης» ἐγνώρισε ἀπὸ αὐτὴν ἀρετὰς ἥσσας κατὰ τὸ παρελθόν. Αἱ ἥτται τοῦ ἦσαν πάντοτε ἀποτελεσματικαὶ φυσικῶν, διότι ἡ Σερβικὴ ὁμάς παρουσίαζε κάθε φοράν πού ἔρχετο ἀνώτερον σύστημα καὶ τεχνικὴν. Καὶ τὴν φορέσαντες οὐκ ἔδειξε ἀδυναμία, ἀλλὰ

ρὸν αὐτὴν ἢ «Μπογογράφου» ἐνίκησε, ἀλλὰ
 ἐνίκησε χωρὶς νὰ παρουσιάσῃ διαφορὰν τά-
 ξεως ἀπὸ τὸν «Παναθηναϊκόν». Ἐνίκησε μὲ
 διαφορὰν ἐνὸς τέρματος, ὅπως θὰ ᾔδυντο
 καὶ νὰ ἡττηθῇ μὲ τὴν ἰδίαν διαφορὰν. Ἡ
 ἡττα τοῦ «Παναθηναϊκοῦ» ὀφείλεται μᾶλλον
 εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἡ ὁμάς του δὲν κατάρ-
 θωσε νὰ παρουσιάσῃ τὸ πραγματικὸν τῆς
 παιχίδι. Καὶ ὅμως μέχρι τοῦ ἐξηκοστοῦ
 λεπτοῦ τοῦ ἀγῶνος ὁ «Παναθηναϊκὸς»
 ὑπερτερεῖ κατὰ δύο τέρματα ἀφ᾽ ἑσας τοὺς
 ἀντιπάλους του νὰ ἐπιτύχουν κατὰ τὰ
 ὑπολειπόμενα τριάκοντα λεπτά τρία ἄλ-
 λεπάλληλα τέρματα. Κατόπιν τῶν ἀγῶ-
 νων τούτων ἡ «Μπογογράφου» θὰ ἀντε-
 λήφθῃ ὅτι εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ δύναται
 νὰ προσεξοφλῇ τὰς νίκας τῆς ὅταν κατέρ-
 χεται εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ἡ ἀφίξεις τῆς «Μπογογράτσου» ἀπέ-
τελεσε, ἐὰν συγκρίνωμεν τὰς συναντήσεις της
μὲ τὸν αὐριανὸν μεγάλον ἀγῶνα τῶν ἐθνι-
κῶν ομάδων Γιουγκοσλαβίας καὶ Ἑλλάδος,
τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν τοῦ ποδοσφαίρου.
Καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἡ «Μπο-
γογράτσου» ἐσημείωσε μίαν ὀραίαν ἐπιτυχίαν
καὶ προεβλεψε τὸ ὅραμα διὰ τὴν ἐθνικὴν
ομάδα τῆς Γιουγκοσλαβίας, δημιουργήσασα
εὐμενῆ ἀτμόσφαιραν διὰ τοὺς συμπατριώ-
τάς της. Ἀλλὰ αἱ ἐμπροσθοφυλακαὶ δὲν
κρίνουν πάντοτε τὸν ἀγῶνα οὐτε ἀποδει-
κνύουν τὴν πραγματικὴν δύναμιν τῶν δύ-
ο παρατάξεων, καὶ αἱ νίκαί τῆς «Μπογογρά-
τσου» δὲν εἶναι ἀποδείξεις λαμβανόμεναι ὑπὸ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

O BAMBAE KATA TO 1929

Τὸ ἔτος 1929 δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς περίοδος οικονομικῆς καὶ χρηματοπιστωτικῆς κρίσεως εἰς ὅλον τὸ κόσμον. Ἡ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο παρατηρηθεῖσα ἀρχίβεια τοῦ χρηματισμοῦ τὸν ἀπαιτοῦσαν ὑψηλὸν τίμονα ἀπ' ἐνός, ἀπ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐντατικώτερα καλλιέργεια γεωργικῶν προϊόντων καὶ ἡ μεγαλύτερα παραγωγὴ βιομηχανικῶν εἰδῶν με σκοπὸν τὴν ἐλάττωσιν τοῦ κόστους παραγωγῆς, περιήγαγον τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν εἰς ἄλλαν δυσσευρή θέσιν.

Ἡ κατὰ τοὺς αὐτὴν ἐπεδεικνύθη ἐπὶ πολλόν συνεπιεὶ τὸ προσφάτως σημειωθέντος πανοῦ ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ ἀξίῳ τῆς Νέας Ὑόρκης, ὅστις ἔσχε σφαῖραν ἀντικειμένου ἐπὶ τὰ Χρηματιστήρια Ἐμπορευμάτων, ἐνθα αἱ τιμαὶ τῶν πρώτων ὕλαν καὶ εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης ἔβλεπαν ἐπὶ ἐπίπεδα μὴ σημειωθέντα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν.

Ἐκ τῶν κυριωτάτων ἀγορῶν πρώτων ὕλαν ἡ ἀγορὰ τοῦ βάμβακος ὑπῆρξε σκεπτικῶς ἡ ὀλιγοπώτερον δυσμενῶς ἐπηρεασθεῖσα ἐκ τοῦ γενικοῦ ἐκτεροῦ, χωρίς ἐπὶ τὴν ἰσχυράν στατιστικὴν θῆσιν τοῦ εἰδούς.

Καθ' όλον τὸ διαρροῦσαν ἔτος, αἱ ἑξωτερικαὶ ἀγοραὶ τὸν βάμμαρος παρέμειναν ἡμεῖς μὲν ἐλαφρὸν τάνην χαλαρώσεως τῶν τιμῶν, δὲ διαχυρμάνσεις ὑπὲρ τῶν περὶ τὸ πρὶν.

Ἡ παρρηρημένη ἡ στασιμότης δὲν κυρῶς ἀποδοτὴ εἰς τὴν ἀπὸ καιροῦ ἐφαρμοσθεῖσαν τακτικὴν αἱ μέρους τῆς βιομηχανίας ὅπως προβαίνει εἰς ἀγορὰς πρῶτης ὕλης, μόνον καὶ ὁσάκις πρόκειται πρὸς συμπληρώσεων τῶν ἀμειψαν ἀναγκῶν, καὶ εἰς τὴν παντελὴ ἐλ- λειψαν ἐνδιὰφέροντος αἱ μέρους τῆς κερδο- σκοπίας λόγω τῆς ὑπισταμένης ἰσορροπίας με- τὰ τὸν ἄλλο καὶ καταναλώσεως.

Ἡ κατά τὴν λήξαν ἐτος παραγωγή ἀμερικανικοῦ βόμβακος ἀνῆλθε περίπου εἰς 14.900.000 δευμάτων, ἡ δὲ κατανάλωσις, κατὰ τοὺς μετρωτέωρους ὑπολογισμοὺς, δέον νὰ μὴ κατέλθῃ κάτω τῶν 15.500.000 δεμάτων συμφώνως πρὸς τὰς μέχρι σήμερον ἀγορὰς τῆς βιομηχανίας καὶ τὰς σημερινεύσας καταναλώσεις τῶν τελευταίων ἐτῶν, ἐπομένως ἡ ἐφετηνὴ κατανά-

λοισις αμερικανικού βάρβακος θέλει υπερβῇ τὴν παραγωγήν, τοῦτ' ὅπερ συνέβη καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη, ὅποτε ἡ βιομηχανία τὴν νικῶσα πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς γὰ στραφῇ εἰς τὴν ἑσδοκὴν τοῦ 1926. Τὰ ἐν λόγῳ ἀποθεμὰ ἀνελθόντα πρὸς στερμὴν εἰς ἄνω τῶν 7.500.000 δερμάτων κατήλθον ᾗδε εἰς 4.500.000 περίπου προβλεπεται δὲ ὅτι τὸ τέλος τῆς ἐφετινῆς χρήσεως θέλει σημειώσῃ νωστέραν μείωσιν τῶν πρὸς μεταφορὰν διὰ τὴν ἐπομένην χρῆσιν ἀποθεμμάτων, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον οἱ εἰδικοὶ φρονοῦν ὅτι ἡ ἐφετινὴ ἑσδοκὴ αμερικανικοῦ βάρβακος περιλαμβανέται μεγάλῃ ποσότητι κατωτέρως ποιότητος μὴ καταλλήλου πρὸς κατεργασίαν.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι παράγοντες καίτοι ὑψωτικοὶ τῶν τιμῶν τοῦ εἰδους οὐδεμίαν ἐπιδόρσιν δύνανται νὰ ἔχουν ἐπὶ τῶν τιμῶν, τοῦλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ μέχρι βελτιώσεως τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν.

Ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ μαστίζουσα τὴν βιομηχανίαν τῶν βαμβάκεων κρίσις καὶ ἡ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις σημειωθὲν ἐλάττωσις τῶν ἀποδόσεων, ἐν συνδυασμῷ μὲν τὴν ἐν Κίνᾳ ἐπιτραπούσαν ἀνωμαλὸν κατὰστασι καὶ τὴν ἐν Ἰνδίας ἐμφλοευσθῶσαν βιομηχανικήν καὶ ἐμπορικὴν κρίσιν λόγῳ πολιτικῶν γεγονότων, ὅλα ταῦτα εἶνε ἥμισυ ἐνθαυραυντικὰ διὰ μίαν ὑψηφτικὴν κίνησιν τοῦ εἰδους, μολόντι αἱ τιμαὶ δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶν ἀκριβαί.

Αι μέχρι σήμερα αγορές αμερικανικού
βάμβακος εκ μερους των νηματουργών όλου
του κόσμου ανήλθον εις 7.243.000 έναντι
7.414.000 δεμάτων της αντίστοιχου περυσινής
περιόδου, ήτις καθ' όλον τὸ ἔτος ἀπερρόφησε
16.313.000 δεμάτων.

Ὅσον ἀπορῶν τὰς μελλούσας τιμὰς τοῦ εἵ-
δους, τοιοῦτον ἂν ᾦτο καὶ ἐκέρχρησις οἰκονομικῶς
συνθήκας. Κατὰ τὴν γνῶμην τὸν εἰδῶκαν, ἡ
βελτίσιμος τὸν οἰκονομικῶν συνθηκῶν θέλει
μεγάλως ἐπηρεάσει τὰς τιμὰς τοῦ εἵδους, λαμ-
βανομένης ὑπ' ὧναι τῆς ἰσχυρᾶς στατιστικῆς
θέσεως αὐτοῦ.

Ἐκ τοῦ γραφείου «Ἡρ. Νικολαΐδης»

ὅψιν καὶ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ἐπε-
τεύχθησαν, νὰ προδικάσουν τὸ ἀπο-
τέλεσμα τοῦ αὐριανοῦ ἀγῶνος.

Είς η πρώτη φορά που συναντώνται οι
ειδικά ποδοσφαιρικά όμαδες των δύο χω-
ρών και εάν η συνάντησις ελάμβανε χώραν
πρό τριτίας ουδείς θα εδίστατο να προδι-
κάσθῃ τὴν νίκην εἰς τοὺς γείτονας. Μετὰ
προόδους ὅμως πού ἐπέτελεσε τὸ ἑλληνι-
κὸν ποδόσφαιρον αἱ πιθανότητες εἶνε περὶ-
τοι αἱ ἰσφαί καὶ ἡ νίκη θὰ ἐξαρτηθῇ κυ-
ρίως ἀπὸ τὸν ἐπιτυχὲς σχηματισμὸν τῶν
ὁμάδων. Οἱ Σέρβοι θὰ περικόταρον εἰς τὸν
αὐριανὸν ἀγωνία παίκτας τοῦ Βελιγραδίου,
τοῦ Ζάγκρεπ καὶ τοῦ Σπαλάτου, οἱ ὅποιοι
ἔχουν ἐπαυλειμμένους ἐμπλακὴ εἰς διε-
θνεῖς ἀγῶνας καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία
ὅτι θὰ ἀγωνισθοῦν αὐριον εἰς τὸ γήπεδον
μὲ τέχνην, μὲ συνοχήν καὶ μὲ πείσμα διὰ
νὰ ἀποσπασκοῦν τὴν νίκην. Εὐσεῖο μὲ μᾶς
ἐνδιαφέρει κυρίως εἶνε ἡ σύνθεσις τῆς ἑλ-
ληνικῆς ομάδος.

Ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν Ποδοσφαιρικὴν Ὁμοσπονδίαν ἐκλήθησαν ὡς ὑποψήφιοι τῆς ἑθνικῆς ομάδος δέκα ὁκτὶ παίκται τῆς Ἀθηνῶν, τοῦ Πειραιῶς καὶ τῆς Θεσσαλονικῆς ἐκ τῶν ὁποίων κατηρτίσθη ἡ ὁριστικὴ ομάδα ὡς ἑξῆς: Τερματοφύλαξ: Γιάμλης. Ὁπισθοφύλακες: Κουρᾶντης καὶ Φερῆρης. Μέσοι: Κωνσταντινίδης, Βικελίδης καὶ Βικελίδης Ν. Κυνηγοί: Δεωνίδης καὶ Δριανόπουλος, Β. Ἀδριανόπουλος, Γ. Ἀδριανόπουλος, Ἀγγελάκης, καὶ Κ. Ἀδριανόπουλος.

Εἰς τὴν θάσιν τοῦ τερματοφυλάκου

Γράμματα ἦτο ὁ ἐνδεδειγμένος.
Οὐδεὶς θὰ εἰδοτάξῃ νὰ ἐκλέξῃ τὸν Φ.
Κουράντην ὡς ἄριστον ὁπισθοφύλακα. Διὰ
τὴν θέσιν τοῦ δεξιῦ ὑπῆρχον ἀρετοὶ ὑπο-
ψήφιοι τῆς αὐτῆς περιτοῦ ἀξίας, καὶ ἐφ' ὅσον
ὁ Μάλλιος δὲν δύναται νὰ συμμετάσχη, ἡ
Ἐπιτροπὴ δὲν εἴχευ πλέον παρὰ νὰ ἐκλέξῃ
ἕνα ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ὁ Νικηφόρος Βικελίδης ὡς ἀριστερὸς μέσος καὶ ὁ Κώστας Βικελίδης ὡς κεντρικὸς μέσος εἶναι οἱ καλλίτεροι εἰς τὰς θέσεις ταύτας. Διὰ τὴν θέσιν τοῦ δεξιῦ μέσου συνέβη ὅτι καὶ διὰ τὸν δεξιὸν ἀπισθοφύλακα. Ἐν τέλει ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπέκρινε ὑπὲρ τοῦ Κωνσταντίνου.

Είς τούς κυνηγούς ὑπῆρχε ἀφθονία ὑποψηφίων οἱ ὅποιοι παρουσιαζόνταν προσόντα ἀξιολογούμενα. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔλαβε μέν ὅτι θὰ ἔκρινε κατὰ λογικοὺς ἀνταρτοὺς. Ἐλαβε ὡς βάση τὴν συνοχὴν τῶν παικτῶν καὶ κατατίθεντας τὴν γραμμὴν μὲ τοὺς ἀδελφοὺς Ἀδριανοπούλου καὶ τὸν Ἀγγελάκη. Ἐν γένει ἡ ὁμάς ἔχει καταταχθῆ με ἀριστην ἐπιμέλειαν καὶ εἶνε περίπου ἡ καλλίτερη τὴν ὅποιον θὰ μπορούσαμε νὰ παρτάξουμε σήμερα. Εἶνε ἡ τετάρτη συνάντησις τῆς ἐθνικῆς μας ὁμάδος, τὴν φορὰν αὐτὴν εἰς ἐπίσημον ἀγῶνα κυπέλλου. Δύο φορὰς ἠττήθημεν καὶ μίαν φορὰν ἐξῆλθομεν ἰσοπαλοί. Ὁ ἀπορριθώσανον ἀρά γε οἱ παίκται μας νὰ μὴ δώσουν αὐρίον τὴν πρώτην διεθνή νικητῇ.

Ο ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΩΝ

ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ

Το τέλος του φοικαλέου παγκοσμίου δρόματος εξαίρετη με πρωτοφανή αγάλασιν από την τόνον σκληρά δοκιμασθείσαν ανθρωπότητα, αλλά και συνοδευθεί άμεσως από μίαν έμμοον σκέψιν: την εδρασίωσιν της ειρήνης εν τω κόσμω. Όλοι οι μεταπολεμικοί ιδρυθέντες διεθνείς οργανισμοί και όλα τα συναφθέντα σύμφωνα τον σκοπόν τούτον επιδιώκουν. Ο δέ νεώτερος διεθνής τραπεζικός οργανισμός, ο οποίος μέλλει να λειτουργήσῃ προσεχώς, αφ' ενός μεν αποβλέπει εἰς τὴν τελείαν εκκαθάρισιν τῶν ἀδικημάτων τοῦ πολέμου και αφ' ἑτέρου εἰς τὴν οικονομικήν διευκόλυνσιν τοῦ κόσμου, τὸν ὅποιον καταρτίζει δυσθεράπευτος οικονομική ἀσθένεια κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν αὐτὴν περίοδον. Ο ὁργανισμός οὗτος εἶνε ἡ Τράπεζα τῶν Διεθνῶν Κανονισμῶν.

Τὰ καταστατικά τῆς Τραπεζῆς ταύτης συνετάχθησαν ὀριστικῶς, κατόπιν μακρῆς ἐκπονήσεως, εἰς τὸ Βάδεν-Βάδεν τῆς Γερμανίας, τὴν 13ην Νοεμβρίου 1929 καὶ ἐδωμοσιεύθησαν. Τὸ ἔγγραφο εἰς τὸ ὅποτον εὐρίσκονται καταστρωμένοι οἱ ὅροι τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας αὐτῆς εἶνε ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέροντος, καθ' ὅσον ἡ Τράπεζα αὐτὴ εἶνε νέος ὁργανισμός, πρῶτην φορὰν ἐμφανισθεὶς ἐν τῇ ιστορίᾳ τῶν Τραπεζῶν. Δύο ἔτερα ἔγγραφα συμπληρώνουν τὴν ὁργάνωσιν αὐτῆς: Τὸ ἐν εἶνε ὁ καταστατικὸς χάρτης, ὅστις καθορίζει τὴν νομικὴν αὐτῆς ὑπόθεσιν, τὸ δὲ ἄλλο, τὸ συμβόλαιον τοῦ «Trustee». Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔγγραφο σκοπεῖ τὸν διακανονισμὸν τῶν πράξεων τῆς Τραπεζῆς τῶν σχετικῶν μετὰ τὸν ὅποιον τῆς Γερμανίας πρὸς τοὺς Συμμάχους δι-φειλομένους ἐπανορθώσεως, καὶ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σκοπὸν οἱ Συμμαχοὶ συνέλαβον ἀρχικῶς τὴν ἰδέαν τοῦ ἰδρύματος. Τοῦτο, ἄλλως τε, καταφαίνεται καὶ ἐν τῷ ὑπομνήματι τῆς ἐν Παρισίῳ συνεδουόσης Ἐπιτροπῆς τῶν πραγματογονισμῶν: «Ὅσον ἀφορᾷ τὰς γερμανικὰς ἐπείσεις δόσεις τῶν ἐπανορθώσεων, ἡ Τράπεζα θὰ ἐκτελέσῃ, ἐν τῇ ἰδιότητι αὐτῆς ὡς «Trustee» τῶν πιστωτικῶν Δυνάμεων, ὁλοκληρὸν τὸ ἔργο τῆς ἐξωτερικῆς διαχειρίσεως καὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου Γιώγκ».

Ὅτε δὴμοσιεύθη τὸ ὑπόμνημα τῶν πραγματογονισμῶν τῆς ἐν Παρισίῳ ἐπιτροπῆς, καταρτίθη ἐπίσης ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη δὲν περιώριζε τὸν ρόλον τῆς Τραπεζῆς μόνον εἰς τὴν διοχέτευσιν τῶν ὑπὸ τῆς Γερμανίας καταβαλλομένων ἐπανορθώσεων. Κατὰ τρόπον ὁριτὸν ἀνεφέρετο ἐν τῷ ὑπομνήματι, ὅτι «ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς Τραπεζῆς εἶνε ἡ παροχὴ νέων ἐνδοκίων πρὸς βοήθειαν τῆς διεθνούς κινήσεως τῶν κεφαλαίων καὶ ἡ δημιουργία ὁργάνων, ἱκανῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν διεθνῶν οικονομικῶν σχέσεων».

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ κεφάλαια τῆς διεθνούς Τραπεζῆς, εἶχον ἀρχικῶς ὀρισθῇ εἰς 100 ἑκατομ. δολλάρων. Ἀλλ' εἶχεν ἀποφασισθῇ ὅτι θὰ καταβάλλοντο ὀριστικῶς εἰς τὸ νόμισμα τοῦ τόπου, ὅπου θὰ εὐρίσκητο ἡ ἑδρα τῆς Τραπεζῆς. Ἡ ἐκλογὴ τῆς ἑδρας αὐτῆς ἐδημιούργει λεπτομέτην ζήτημα καὶ ἐπροκάλεσε σφοδρῶς τὸν ἀνταγωνισμὸν μετὰ τῶν Ἑδρωπαικῶν Δυνάμεων, διότι ἐκάστη αὐτῶν ἐθόπευε τὴν κρυφὴν ἐλπίδα νὰ φιλοξενήσῃ τὴν Τράπεζαν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς. Ἐπειδὴ δὲ τὸ διεθνὲς τοῦτο ἴδρυμα θὰ εἶνε, κατὰ τὸ σχέδιον τῶν πραγματογονισμῶν, πανίσχυρος ὁργανισμός διεθνούς πιστώσεως, ἔπρεπε πρῶτιστως νὰ ἀποσβηθῇ ὁ κίνδυνος τοῦ νὰ καταστῇ ὁργανισμὸς τῆς οικονομικῆς ἡγεμονίας τῆς χώρας ὅπου θὰ ἴδρευεν οὗτος. Ἐς αὐτῆς τῆς λογικῆς σκέψεως προέκυψεν ἡ ἀπόφασις, καθ' ἣν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐδρεύῃ εἰς οἰανδήποτε πόλιν τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων Ἑδρωπαικῶν κρατῶν, ὅπου ὁ οικονομικὸς ἀνταγωνισμὸς εἶνε τὸσον ὀξύς.

Ἄλλως τε ἡ δυστορόβουλος σκέψις μετὰ τὴν ὅποιαν θὰ ἐπιλογεῖτο, εἰς οἰανδήποτε πρωτεύουσιν Ἑδρωπαικῆς Δυνάμεως, ἕνα ἴδρυμα τὸσον ὑψηλῆς ἀποστολῆς, θὰ ἐξυπηρέτει εἰδικῶς τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ τῆς, τὰ ὅποια ἀσφαλῶς θὰ συνεκρούοντο πρὸς τὰ τῶν ἄλλων κρατῶν. Διότι, εἰς τὴν Ἑδρὰν, τὰ συμφέροντα τῶν διαφόρων λαῶν διαφέρουν ἀσκαὶ ἡ νοοτροπία αὐτῶν. Τὸ μὲν λατινικὸν πνεῦμα δεικνύει, σχετικῶς, μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον πρὸς τὰς γενικὰς ἰδέας, ἀντὶθέτως, τὸ

ἀγγλο-σαξωνικὸν προτιμᾷ τὰς εἰδικὰς λύσεις. Ἡ ἀντίθεσις δὲ αὕτη, ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως, ἐρμηνεύεται διὰ τῆς προτιμήσεως, ἐδῶ μὲν, τοῦ γραπτοῦ δικαίου, ἐκεῖ δὲ, τοῦ διὰ τῆς συνήθειας καθιερωμένου τοιούτου. Καί, ἀπὸ διεθνούς ἀπόψεως, συνέπεια τῆς διαφορᾶς ταύτης εἶνε τὸ ὅτι ἡ περὶ τοῦ κοινού συμφέροντος ἀντίληψις, μετὰ τῶν μελῶν ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ διεθνούς οικονομικοῦ ὁμίλου, ἀναγκαστικῶς διαφέρει. Ὁ Ἀγγλος, ἐπὶ παραδείγματι, θὰ ἐδίδοι λύσεις, καλὴ τῇ πίστει, διὰ τὰ ἐκαστοτε ἀναφύμενα ζητήματα, ὅχι συμφῶνως πρὸς τὰς γενικὰς καὶ διαρκεῖς ἀρχὰς καὶ ἀνάγκας τὰς ὁποίας—ὡς ἐκ τῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ—ἀποκρούει, ἀλλὰ λύσεις εἰδικὰς, ἐχούσας ὡς μόνον γνώμονα τὸ ἀγγλικὸν συμφέρον μετὰ τὸ ὅποτον ἀσυναίσθητος θὰ συνέχευε τὸ γενικὸν τοιούτου.

Δι' ὅλους λοιπὸν τοὺς ἀνωτέρω λόγους, ἔπρεπε ἡ Διεθνὴς Τράπεζα νὰ ἐγκαθιδρυθῇ ἐξ ὅτων μεγάλων κρατῶν, ἐν τέλει δὲ ὡς ἑδρα τῆς, ὡς γνωστὸν, ἐξέλεγη ἡ Βαλε (Βασιλεία) τῆς Ἑλβετίας. Τὰ κεφάλαια αὐτῆς θὰ ἀνέρχονται εἰς 500 ἑκατομ. ἑλβετικῶν φράγκων. Ἐπρωτιμῆθ δὲ ἡ Ἑλβετία ὡς κράτος οὐδέτερον, καλὴν ἔχον γεωγραφικὴν θέσιν καὶ τὸ ὅποιοι ἡ νομοματικὴ μὴ δὲν ὑπέστη τὸν μεταπολεμικὸν κλονισμὸν. Συμφῶνως πρὸς τὰ καταστατικά, τὸ κεφάλαιον τῆς Τραπεζῆς εἰς φράγκα θέλει καταβληθῇ ἡ εἰς βάρος καθαροῦ χρυσοῦ καὶ διαμερῇ εἰς 200.000 μετοχὰς, ὧν ἐκάστη θὰ ἔχη ἰσὴν νομοματικὴν ἀξίαν. Εἰς τὸ ὅπισθεν μέρος ἐκάστης ὁμολογίας θὰ ἀναγράφεται ἡ ἀξία αὐτῆς εἰς Ἑλβετικὰ φράγκα καὶ εἰς τὸ νόμισμα τοῦ τόπου ἐν τῷ ὅποιῳ θὰ γίνεται ἡ ἐκδόσις, τῆς μετατροπῆς ἐχούσης ὡς βάσιν τὴν νομοματικὴν ἰσοτέτη. Οὗτω καθιερώθη ὁ μονομεταλλισμὸς τοῦ χρυσοῦ.

Τὰ κεφάλαια τῆς Τραπεζῆς θὰ παρασχεθῶν δι' ἔγγραφο τῶν ὁποίων θὰ ἐγγυῶνται αἱ Ἐκδοτικαὶ Τράπεζαι τῶν ἐνδιαφερομένων κρατῶν. Αἱ Τράπεζαι αὐταὶ εἶνε ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν: αἱ τῆς Ἀγγλίας, Βελγίου, Γαλλίας, Γερμανίας, Ἰταλίας, εἰς οἷος ἀντιπροσωπεύουν τὴν Τράπεζαν τῆς Ἰαπωνίας καὶ εἰς ἑτέρος ἀντιπροσωπεύουν τὴν Νέαν Ὑόρκην. Ὅλαι ὁμοῦ αἱ ἀνωτέρω Τράπεζαι, ὁφείλουν νὰ ἐξασφαλίσουν ἰσοδυνάμους τὴν ἐγγυήσιν ταύτην. Τὸ Κεφάλαιον τῆς Τραπεζῆς δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐκδοθῇ ὑπὸ τὸ ἄρτιον, θὰ εἶνε δὲ ἐπιδεκτικὸν ἀπομειώσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς μετόχους τῆς νέας Τραπεζῆς, οἱ οὗτοι θὰ ἔχουν τὴν κυριότητα τῶν μετοχῶν τῶν, πάντως ὅμως περιορισμένην, ἀπὸ οὐδόλως ἀπολαύουν δικαιώματος ψηφοφορίας, οὐτε καὶ ἀντιπροσωπεύει εἰς τὰς γενικὰς συνελεύσεις. Ἐν τούτοις πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ὁμολογιῶν τούτων, ἐπιτρέπεται εἰς ἑκάστον ἴδρυμα ἡ ὁμιλον Τραπεζῶν ἐγγυαφείσθαι διὰ μετοχῶν, νὰ ἐκδίδῃ πιστοποιητικὰ εἰς τὸ κοινόν, εἰς ἀντάλλαγμα τῶν μετοχῶν τῶν ὁποίων κρατεῖ. Ἡ πρώτη αὕτη ρήτρα, ἔχουσα σχέσιν πρὸς τὸν περιορισμὸν τῶν δικαιωμάτων τῶν μετόχων, χρωματίζει εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸν χαρακτῆρα τῆς Τραπεζῆς τῶν Διεθνῶν Κανονισμῶν.

Πράγματι αἱ ἐκδοτικαὶ Τράπεζαι, διὰ τὰς ὁποίας καὶ ὑπὸ τῶν ὁποίων συνεστήθη, εἶνε ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ὀφείλουν νὰ παῖξουν τὸν

πρωτεύοντα ρόλον καὶ ἐν τῇ συστάσει καὶ ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῆς εἶνε ἄλλως τε καὶ ὑπεύθυνοι τῆς πορείας τῆς κατὰ τὴν ἔκφρασιν δὲ Γάλλου διακεκριμένου οικονομολόγου, «αἱ Τράπεζαι αὗται ἀποτελοῦν μίαν οικονομικὴν ὀλιγαρχίαν, οὐδένα ἄλλον ἔχουσαν μετὰ τῶν μελῶν τῆς δεσμὸν, ἐμὴ μόνον τὸ ἀποκλειστικὸς οικονομικῆς φώσεως συμφέρον». Ἀλλ' ἐκαστὴ τῶν ἰδρυτικῶν ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν ἐπιφυλάσσεται εἰς ἑαυτὴν ὁλόκληρον τὴν αὐτονομίαν τῆς καὶ διέπεται ὑπὸ τῶν νόμων τοῦ κράτους εἰς ὃ εὐρίσκειται. Ἐρωτᾶται ἥδη: Ποῖον εἶδος καὶ ποῖας φύσεως πράξεις δύναται νὰ κάμῃ ἡ Διεθνὴς Τράπεζα;

Εἰς τὴν ἰδρυθησομένην Τράπεζαν θὰ ἐπιτραπῇ νὰ δέχεται καταθέσεις εἰς τρέχοντας λογαρίσους ἢ εἰς ἐμπροθέσμιους τοιούτους παρὰ τῶν κεντρικῶν Τραπεζῶν, ὡς καὶ λογαρίσους προκύπτοντας ἀπὸ συμβόλαια τοῦ «Trustee» διὰ διεθνῆς κανονισμοῦ μετὰ τῆς Τ.Δ.Κ. Προσέτι θὰ δύναται νὰ δέχεται καὶ λογαρίσους οἰτινες προέρχονται ἐκ Κυβερνήσεων καὶ ὁσας ἄλλας καταθέσεις θέλει ἐπιτρέψει τὸ Συμβούλιον αὐτῆς. Ἐκ τούτου ἐξυπακούεται τελεῖα ρευστοποιήσις τοῦ ἐνεργητικῆς τῆς καὶ ἀπαγορεύσις ἐπικινδύνων ἐπιχειρήσεων.

Ἡ Τ.Δ.Κ. δὲν εἶνε Ἐκδοτικὴ Τράπεζα. Ἀπαγορεύεται ὁποῖος εἰς αὐτὴν νὰ ἐκδίδῃ γραμμάτια ἐν ὅψει ἢ εἰς τὸν κομιστήν, καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ ἕνα ἐκ τῶν πρώτων ὁρῶν ἀσφαλείας. Αἱ ἰδρυτικαὶ ἐκδοτικαὶ Τράπεζαι ἀπολαύουν τοῦ προνομίου τούτου, τὸ ὅποιο ἀπορβαίνει, ὡς γνωστὸν, λαὸν ἐπικινδύνων ὅταν αὗται ἔχουν στενὰς σχέσεις μετὰ τὰς Κυβερνήσεις τῶν Κρατῶν ὅπου δρῶσι. Διότι, παρὰ τὸν ἰσορυσμὸν τῶν ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν ὅτι εἶναι ἰδιωτικοὶ ὁργανισμοί, δὲν ἐμποδίζονται ποσῶς αἱ Κυβερνήσεις ἵνα, λόφω τοῦ μονοπολίου ἢ τοῦ προνομίου τοῦ ὁποίου αἱ Τράπεζαι αὗται ἀπολαύουν, κάμουν χρῆσιν καὶ καταχρῶνται αὐτοὺς κατὰ τὰς κριτικὰς στιγμὰς τοῦ Κράτους. Τὸν κίνδυνον τούτον κατενόησε τὸσον καλῶς ἡ Ὁργανιστικὴ Ἐπιτροπὴ, ὥστε εἰς τὰ καταστατικά τῆς Διεθνούς Τραπεζῆς ἀπηγόρευσε εἰς αὐτὴν τὴν προκαταβολὴν εἰς τὰς Κυβερνήσεις καὶ ν' ἀνοίγῃ εἰς αὐτὰς τρέχοντας λογαρίσους.

Ἡ Τ.Δ.Κ. δὲν θὰ δέχεται οὔτε συναλλαγ-ματικὰς. Θὰ δέχεται τὸν ἀντίστοιχον «τοῦ» καὶ ἄλλα βραχυπρόθεσμα γραμμάτια εἰς πρώτην διαταγήν.

Βεβαίως αἱ προαναφερόμεναι πράξεις ἀποτελοῦν συμφέρες μέρος τοῦ μηχανισμοῦ ὁ ὁποῖος θὰ ἐκτελῇ τοὺς κανονισμοὺς τούτους. Ὑπόχρον ὅμως, ἐξ ἄλλου, θετικὰ καὶ πράξεις αἰτινές ἐξασκοῦν ἄμεσον ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἀγορῶν τῶν διεθνῶν συναλλαγῶν. Πρόκειται περὶ τῶν ἀγορῶν καὶ πωλήσεων χρυσοῦ καὶ περὶ τῶν ἀγορῶν καὶ πωλήσεων χαρτονομισμάτων διὰ λογαρίσμων τῆς Διεθνούς Τραπεζῆς ἢ διὰ λογαρίσμων τῶν κεντρικῶν Τραπεζῶν καὶ τέλος περὶ τῆς παροχῆς δανείων ἢ προκαταβολῶν εἰς τὰς Τράπεζας ἐναντί ἐγγυήσεων χρυσοῦ ἢ χαρτονομισμάτων.

Ὅλαι αὗται αἱ πράξεις καὶ αἱ συναφεῖς τοιαῦται ἀποβλέπουν εἰς τὸ νὰ διευκολύνουν τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποζημιώσεων, τὰς κινήσεις τοῦ χρυσοῦ καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν κεφαλαίων. Ἐκ τῆς ὅλης τέλους ἀναγνώσεως τοῦ οὐσιώδους κεφαλαίου τοῦ κατιστάτου ἐν τῷ ὅποιῳ δρῶνται τὰ καθήκοντα καὶ ἡ δικαιοδοσία τῆς Τραπεζῆς, διαπλέκει τις οἱ οὐλαβρόντες τὴν ἰδέαν τῆς συστάσεως τῆς κατενόησαν ὅτι αὕτη δὲν θὰ ἴητο βιώσιμος παρὰ μόνον ὑπὸ δύο θεμελιώδεις ὁρους, τοὺς ἐξῆς: α'. Νὰ παρουσιάσῃ ὅσον τὸ δυνατόν μεγα-

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

λυτέραν ἀσφάλειαν καὶ β'. νὰ μὴ συναγωνίζε-ται τὰς ἰδρυτικὰς ἐκδοτικὰς Τράπεζας, νὰ μὴ τείνῃ τέλος νὰ καταστῇ Ὑπερτράπεζα.

Ἄρα γε, θὰ κατορθώσῃ ἡ Διεθνὴς Τράπεζα νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ὑψηλὸν προορισμὸν τῆς; Εἶναι δύσκολον νὰ ἐκφέρῃ τις κατηγορηματικὴν γνώμην ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Οἱ πραγματογονισμοί, βεβαίως, προβλέποντες τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους θὰ διέτρεχεν ἡ νέα Τράπεζα ἐάν ὑφίστατο τὰς ἐπιδράσεις τῶν διαφόρων Κυβερνήσεων, προσεπάθησαν νὰ ἀποσβήσουν τοὺς, ἐπιτρέποντες τὴν ἐπὶ ταύτης ἐπιρροὴν μόνον τῶν Ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν. Ἀλλ' ἡ πείρα τὸν πολέμου μᾶς διδάσκει ὅτι αἱ ἐκδοτικαὶ Τράπεζαι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχουν πολιτικὴν διάφορον τῆς τῶν Κυβερνήσεων, ἐπομένως αἱ διάφοροι Κυβερνήσεις δὲν ζήτησιν ἐμμέσως νὰ ἀνακτῶσιν εἰς οἱ πραγματογονισμοὺς τὰς ἀφῆρσαν. Σοβαρωτέραν ἴσως ἐγγύσιν διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς διεθνούς Τραπεζῆς ἀποτελεῖ ὁ ἀπαρισμὸς τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου, λόφω τῆς ἀντιζηλίας τὴν ὅποιαν θὰ ἐπροκάλεῖ μία τομὴ παρὲμβασίς ἐνὸς τῶν μελῶν αὐτοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν τοιούτων. Διότι μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τ.Δ.Κ. εἶνε οἱ Διοικηταὶ τῶν ἰδρυτικῶν Τραπεζῶν οἱ ὁποῖοι θὰ ἐξασκοῦν ἐνδελεχῇ ἐπ' αὐτῆς ἐπιτήρησιν, ὡς ἐκπρόσωποι τῶν διαφόρων κρατῶν, τῶν ὁποίων, ἀναγκαστικῶς, διάφορα θὰ εἶνε καὶ τὰ οικονομικὰ συμφέροντα.

Τὸ μέλλον θέλει δείξει κατὰ πόσον οἱ προτεργαταὶ τῆς ἰδρύσεως τοῦ διεθνούς τούτου ὁργανισμοῦ, εἶχον δίκαιον νὰ στηρίξουν ἐπ' αὐτοῦ τόσας λαμπρὰς ἐλπίδας.

Π. Μ. ΡΟΖΑΚΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

ΔΑΝΕΙΑ	ΕΙΣ ΛΙΡΑΣ ΑΓΓΛΙΑΣ	ΣΑΒΒΑΤ.	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΕΜΠΤΗ
5% 1881.....	71	70	70	70	70	70
5% 1884.....	—	70	70	70	70	70
4% 1887.....	57 1/2	57	57	57	57	57
4% 1889.....	56 1/2	56 1/2	56 1/2	56 1/2	56 1/2	56 1/2
5% 1890.....	—	70	70	70	70	70
5% 1893.....	—	83	83	83	83	83
4% 1902.....	—	59	59	59	59	59
5% 1907.....	—	83	83	83	83	83
4% 1910.....	58 1/2	59	59	59	59	59
5% 1914.....	74 1/2	75	75	75	75	75
7% 1924.....	101 1/2	101 1/2	101 1/2	101 1/2	101 1/2	101 1/2
6% 1928.....	90	90	90	90	90	90
Κτηματικής...	98	98	98	98	98	98
Παραγωγικών...	83	83	82 1/2	82 1/2	82 1/2	82 1/2

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΣΑΒΒΑΤ.	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ
ΕΙΣ ΦΡ. ΓΑΛΛΙΚΑ					
Δάνεια 1914...	1787.50	1810	1810	350	1790
Αθηνών...	223	338	338	338	338
Αντολίων...	347	326	323	318	311
Οἶνων...	317	14	13	14	14
Λαοκρα...	—	—	—	—	—
Παραγωγικῆς...	951	340	344	344	345
Σ.Π.Α.Π...	203	202	198	198	194

ΑΓΟΡΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ	ΕΙΔΟΣ	ΑΓΟΡΑΙ														
		ΑΙΒΕΡΠΟΥΑ						ΛΟΝΔΙΝΟΥ				Ν. ΥΟΡΚΗΣ				
		ΠΑΡΑΞ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΞ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΕΜΠΤΗ			
Μάρτιος	Βάμβαξ 'Αμερικῆς...	9.27	9.22	9.22	9.17	9.21	9.22									
Μάιος	Βάμβαξ Ἰαπωνίας...	9.36	9.31	9.31	9.27	9.30	9.31									
Μάρτιος	Βάμβαξ Ἰαπωνίας...															
Σεπτέμβριος	Καφὲς...															
Μάιος	Ζάχαρις...															
Μάρτιος	Σίτος...	9 1 1/4	8/11	8/11	9 0 1/2	9 1 1/4	9 3 1/8	122 1/2	123 1/2	123 1/2	123 1/2	124 1/2	124 1/2			
Μάιος	Σίτος...	9 4 3/8	9 2 3/8	9 2 1/2	9 4 1/4	9 2 1/2	9 8 1/8	126 1/2	127 1/2	127 1/2	127 1/2	128 1/2	128 1/2			
Μάρτιος	Σίτος...							132 1/2	133 1/2	133 1/2	133 1/2	134 1/2	134 1/2			
Μάιος	Σίτος...							134 1/2	135 1/2	135 1/2	135 1/2	136 1/2	136 1/2			
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															
Μάρτιος	Σίτος...															
Μάιος	Σίτος...															

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1929

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Χρυσός εἰς νομίσματα καὶ ράβδους	640.476.275	28	Κεφάλαιον καταβεβλημένον	400.000.000	—
Ἐξωτερικὸν συν/μα εἰς χρυσὸν (κατάστ. ἀρθρ. 62)	4.132.276.909	22	Ἀποθεματικά		
Ἐτερον ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα	2.309.653	12	I Πρόβλεψις συμφ. ἀρθρ. 71 Κατασ.	8.519.731.60	
Κερματικά Ἑλληνικά νομίσματα	111.798	95	II Τακτικὸν Ἀποθεματικὸν	54.900.000.—	63.412.731 60
Ἐμπορικὰ συναλλαγματικά καὶ γρμ/τα ἐσωτερικοῦ	157.013.894	25			5.193.263.910 —
Πιστώσεις			Τραπεζικὰ γρμ/τα ἐν κυκλοφορίᾳ		
I Πληρωτέα εἰς δραχμὰς	113.757.136.25		I Ἀ/μοι τρεχοῦμενοι καὶ καταθέσεων		
II Πληρωτέα εἰς ἐξωτερ. σίγμα	33.967.897.80	167.725.034	α') Δημοσίου	689.495.912.44	
Χρέος Δημοσίου			β') Τραπεζῶν	431.741.640.81	
I Ἐκ δανείων κυκλοφορίας	2.714.111.162.45		γ') Ἐτεροι λ/μοι	357.466.963.97	
II Ἐκ λοιπῶν δανείων	882.379.762.—	3.596.490.921	δ') Μέρισμα χρήσεως	32.000.000.—	1.510.700.517.22
Ἐπενδύσεις		55.543.625	II Γραμμάτια καὶ τραπεζικὰ ὄψεως	18.685.302.55	1.529.385.819 77
Κτίρια Τραπεζῆς καὶ ἐγκαταστάσεις	62.364.172.83		ὑποχρεώσεις εἰς ἐξωτερικὸν συν/μα		
Μεῖον ἀποσβέσεως	6.665.126.83	55.699.046	I Ἐξωτερικὸν συν/μα εἰς χρυσὸν		
Ἀξία ὀλικοῦ τραπεζογραμματίων	111.998.478.70		(Καταστικὸν ἀρθρ. 62)	1.656.835.508.80	
Μεῖον ἀποσβέσεως	27.999.619.70	88.998.859	II Ἐτερον ἐξωτερικὸν συν/μα	1.251.317.95	1.658.087.826 75
Ἄλλα στοιχεῖα ἐνεργητικοῦ		237.911.184	Ἐτεροι ὑποχρεώσεις		285.399.915 90
		9.129.557.204			9.129.557.204 02

Ἀναλογία χρυσοῦ καὶ καθαροῦ Ἐξωτερικοῦ Συν/ματος εἰς χρυσὸν πρὸς ὑποχρεώσεις ὄψεως

Χρυσός	640.476.275.28	Τραπεζικὰ γραμμάτια	5.193.263.910.—
Καθαρὸν ἐξωτερικὸν Συνάλλαγμα		Ἐτεροι ὑποχρεώσεις ὄψεως εἰς δρ.	1.529.385.819.77
εἰς χρυσὸν (ἀρθρ. 2 μείον			
ἀρθρ. 16 I.	2.475.440.400.42		6.722.649.729.77 (Σύνολον β')
Κάλυμμα (Κατάστ. ἀρθρ. 62)	3.115.916.675.70 (Σύνολον α')	Ἀναλογία Συνόλου (α) πρὸς Σύνολον (β)	46.35 % ἐκατὸν

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ „ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ”

ΧΡΕΩΣΙΣ

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

ΕΞΟΔΑ					
Εἰς ἔξοδα καὶ ἀποδοχὰς προσώπων ἐν γένει	51.782.646.45		ὑπόλοιπον προηγουμένης χρήσεως	73.750	—
Εἰς λοιπὰ ἔξοδα διαχειρίσεως	14.401.766.29	66.187.412 74	Ἀπὸ τόκους τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Διαθεσίμων	149.160.142 18	
Εἰς προμηθείας ἀναπονηριτῶν		4.000.000 —	Ἀπὸ τοκομερίδια Ἑθνικῶν Δανείων	12.846.621 65	
Εἰς τόκους καταθέσεων Τραπεζῶν		4.354.131 75	» τόκους καὶ προμηθείας ὀφειλῶν Ἑλληνικοῦ Δημοσίου	22.952.642 65	
Εἰς πρόβλεψιν κατὰ κινδύνων χρηματοποστολῶν		1.000.000 —	» τόκους καὶ προμηθείας ἐργασιῶν Τραπεζῆς	40.103.719 28	
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ			» Διάφορα Κέρδη	399.030 64	
Ἀξίας ὀλικοῦ Τραπεζογραμματίων	27.999.619.70				
» ἀκινήτων	2.743.436 50				
Ἐξόδων ἐγκαταστάσεως	3.921.690 33	34.664.746 53			
ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ					
ὑπὲρ Ταμείου Συντάξεων	3.240.500.—				
» Ἀύτασφαλείας	1.740.000.—				
» Ἀλληλοβοηθείας	800.000.—	5.780.000 —			
		115.986.291 02			
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΑΗ					
ὑπόλοιπον προηγουμένης χρήσεως	73.750.—				
Χρήσεως 1929	109.474.895.38	109.548.645 38			
		225.534.936 40			225.534.936 40

ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΔΡΧ. 109.548.645.38

ΚΑΤΑΣΤΑΤ. ΑΡΘΡ. 71

Εἰς Πρόβλεψιν συμφ. ἀρθρ. 71 τοῦ Καταστατικοῦ	5.473.744.75
Εἰς Μέρισμα 8 ο/ο ἐπὶ 80.000 μετοχῶν πρὸς Δρ. 400 κατὰ μετ.	32.000.000.—
Εἰς τακτικὸν ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	36.000.000.—
Εἰς συμμετοχὴν Δημοσίου	36.000.000.—
ὑπόλοιπον ἀριέμενον διὰ τὴν ἐπομένην χρῆσιν	74.900.63
	109.548.645.58

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31ῃ Δεκεμβρίου 1929

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΛΕΞ. Ν. ΔΙΟΜΗΔΗΣ

Ο ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝ. ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΣΟΛΩΝ ΣΥΡΜΟΠΟΥΛΟΣ

(Ἡ παροῦσα δημοσίευσιν γίνεται διὰ λογαριασμὸν τῆς Τραπεζῆς μόνον κατὰ τὴν ἐγγράφου διπολὴς αὐτῆς).